

Β



ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΙΘΟΥΣΙΟΥ



ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

DIE ELEMENTE

DER

LATEINISCHEN PROSODIE UND METRIK

NEBST DEM ETYMOLOGISCHEN UND

SYNTACTISCHEN THEIL

IN

VERVOLLSTÄNDIGTER FASSUNG

KURZ DARGESTELLT

Für

DIE STUDIERENDEN

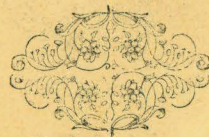
An den

KOENIGLICH GRIECHISCHEN GYMNASIEN

von

Dr. GERASIMOS B. PIGNATORRE

aus Cephallenia



ARGOSTOLION

Druck von N. P. POLLANES.

1877.



566

186706

ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ

ΠΡΟΣΩΔΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΚΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

ΕΙΣ

ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΙΣ

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ.

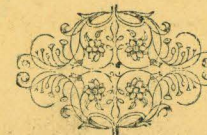
ὑπὸ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ Β. ΠΙΝΙΑΤΩΡΟΥ.

Κεφαλλῆνος

Plus habet operis quam ostentationis

Quintil.



ΕΝ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΩ.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ν. Π. ΠΟΛΛΑΝΗ.



ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

1877.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΥ,

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ.

§ 78	Ἀλλαγὴ τοῦ γένους	Σελ.	83
§ 79	Κλίσεις. Πρώτη κλίσις		84
§ 80	Δευτέρα κλίσις		85
§ 81	Τρίτη κλίσις		86
§ 82	Τετάρτη κλίσις		87
§ 83	Πέμπτη κλίσις		88
§ 84	Ἑτερόκλητα. Ἑτερογενῆ		89
§ 85	Ἀλλαγὴ τοῦ ἀριθμοῦ		90
§ 86	Ἐπίθετον		92
§ 87	Ἀριθμητικὰ		93
§ 88	Ἄντωνυμιαί		—
§ 89	Ῥῆμα		97
§ 90	Συζυγικοὶ τύποι		—
§ 91	Ὄνοματοποιήσις		100
§ 92	Μόρια. Ἐπίρρημα		103
§ 93	Προθέσεις		108
§ 94	Προθέσεις ἐν συνθέσει		110
§ 95	Σύνδεσμοι		111



— VI —

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ.

§ 93	Σύνδεσμος τοῦ ὑποκειμένου μετὰ τοῦ κατηγορουμένου	117
§ 97	Χρήσις τῶν πτώσεων. Αἰτιατικὴ	122
§ 98	Δοτικὴ	125
§ 99	Γενικὴ	128
§ 100	Ἀφαιρετικὴ	131
§ 101	Κλητικὴ	134
§ 102	Χρόνοι	
§ 103	Ἐγκλίσεις	137
§ 104	Προστακτικὴ	141
§ 105	Ἀπαρέμφατον	143
§ 106	Αἰτιατικὴ μετ' ἀπαρεμφάτου	149
§ 107	Μετοχαί	151
§ 108	Τρόποι	154
§ 109	Σχήματα	156

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ.

Ἐν σελ. 84, § 79, ἀριθ. 2), στίχ. 1 γράφε πατρωνυμικῶν ἀντι πατρωνυμιῶν. Ἐν σελ. 91, § 85, ἀριθ. 8'), στίχ. 2 γράφε και ἀντι και. Ἐν σελ. 94, § 88, ἀριθ. 6'), στίχ. 5 γράφε ἔτι ἀντι ἔτι. » —, » —, ἀριθ. 7'), στίχ. 9 σθέσον τὸ κόμμα μετὰ τὸ idque. Ἐν σελ. 95, » —, ἀριθ. 5), στίχ. 7 γράφε εἰς ἀντιθέσεις ἀντι ὡς ἀντιθέσεις. » —, » —, ἀριθ. 5'), στίχ. 4 γράφε πρὸς ἀντι προς. » —, » —, » —, » — γράφε παρελθόντα ἀντι παρόντα. » —, » —, » —, στίχ. 5 γράφε monebat ἀντι mone bat. » —, » —, » —, » — ὅς κόμμα μετὰ τὸ huius. Ἐν σελ. 96, » —, ἀριθ. 3, στίχ. 2 γράφε qui ἀντι qu. » —, » —, ἀριθ. 6'), στίχ. 9 γράφε λυρικὴ ἀντι λυριτική. Ἐν σελ. 97, § 89, ἀριθ. 4), στίχ. 1 σθέσον τὸ οὐκ. » —, » —, ἀριθ. 6'), στίχ. 5 ὅς κόμμα μετὰ τὸ durare. Ἐν σελ. 98, § 90, ἀριθ. 6'), στίχ. 6 γράφε surrexisse ἀντι surrexises. » —, » —, ἀριθ. 7') στίχ. 3 γράφε ἐπαλλάττουσι ἀντι ἐπαλάττουσι. Ἐν σελ. 106, § 92, ἀριθ. 5') στίχ. 17 γράφε ἐγγὺς ἀντι ἐγγίς. Ἐν σελ. 118, § 96, ἀρ. 2, στίχ. 2 γράφε ἀπαντῶμενος ἀντι ἀπάντῳμενος. Ἐν σελ. 119, § —, ἀριθ. 7'), στίχ. 3 γράφε ignobilis ἀντι ignobil. Ἐν σελ. 130, § 99, ἀριθ. 4), στίχ. 4 γράφε Zumpt ἀντι zumpt. Ἐν σελ. 131, § —, ἀριθ. 4), στίχ. 1 γράφε ἑλλειπτικῶς ἀντι ἑλληπτικῶς. Ἐν σελ. 134, § 100, ἀριθ. 8'), στίχ. 18 γράφε vento dare vela. Ἐν σελ. 147 § 103, ἀριθ. 2, στίχ. 64 γράφε planities ἀντι planites. Ἐν σελ. 152, § 107, ἀριθ. 4), στίχ. 3 γράφε συχνωτέρας ἀντι συχνωτέρας. Ἐν σελ. 153, § 107, ἀριθ. 8'), στίχ. 13 γράφε cyn' ἀντι cgn. Ἐν σελ. 154, § 108, ἀριθ. 2'), στίχ. 4 γράφε nautica ἀντι nautica.



ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΓΥΜΟΛΟΓΙΑ.

§ 78.

ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

α.) Τὰ ὀνόματα πόλεων εἰς on καὶ us (γεν. untis) εἰσι παρὰ τοῖς ποιηταῖς πολλάκις, κατὰ τὴν καθολικὴν κανόνα, θηλυκά, τὰ ποταμῶν ὀνόματα ἐνίοτε ἀρσενικά.

— Vestris disiecta lacertis Ilion. Ovid. Her. 1, 47.
postquam alta cremata est Ilion. Ovid. Met. XIV, 466.
palmosa Selinus Verg. Aen. III, 705
magnusque Garumna Tibull. I, 7. 11.

β.) Καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὄρεων εἰς on (on) εὐρηνται, τῇ συμπληρώσει τῆς λέξεως mons, ἀρσενικά.

Et quas Ossa tulit, quas altus Pelion herbas. Ovid. Met. VII, 224 (Ἑλλ. τὸ Πήλιον ὄρος).

γ.) Τῶν ἐπικοιῶν (nomina epicoena) τῶν ζώων, χερῶνται οἱ ποιηταὶ καὶ διὰ μετρικὴν, καὶ διὰ αἰσθητικὴν αἰτίαν ἀσμένως τῷ θηλυκῷ τύπῳ.

Saepe avidum fugiens restitit agna lupum.
Ovid. Fast. II. 86.

Et stetit in saxo proxima cervae leae ἀπόθ. 88.
Caesa iungebant foedera porca, Verg. Aen. VIII 611.
Seu poscat agna, sive malit haedo. Hor. Carm. I, 4. 12.

Πρὸς τούτοις.

δ.) Γένους κοινῷ (generis communis) εἰσι παρὰ ποιη-
τῶν ἀρσενικά, custos, hospes, iudex, iuvenis, miles,

ΟΝΟΜΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ.

§ 79.

ΚΛΙΣΕΙΣ.

Οἱ ποιηταὶ ἀγαποῦσι τοὺς παλαιούς, καὶ ἀπὴρχαιωμένους τύπους, ὡς τοὺς σπανίους, καὶ δὴ πολλάκις τοὺς εὐχηεῖς. Τῷ ἔθει τούτῳ χρῶνται ἐν ταῖς κλίσεσι διαφόρως.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

α.) Τὴν κατάληξιν τῶν Ἑλληνικῶν πατρωνυμίων εἰς es (ης) καὶ τῶν Ἑλληνικῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς as μεταβάλλουσιν οἱ ποιηταὶ πολλάκις εἰς τὴν Λατινικὴν a, οἷον Apella Hor. Sat. 1, 5. 100. Marsya Sat. I, 6. 120.

β.) Τὴν αἰτιατικὴν Ἑλληνικῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς as καὶ es σχηματίζουσιν οἱ ποιηταὶ, μάλιστα ὁ Οὐεργίλιος εἰς an καὶ en. Τὰ Ἑλληνικὰ κύρια ὀνόματα εἰς e τερροῦσι τὸ e ἐν τῇ ὀνομαστικῇ (Helene) ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι χρίται ὁ Οὐεργίλιος συνήθως ταῖς Λατινικαῖς καταλήξεσι ae, am ὁ Ὀβιδίος καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς, καὶ τοῖς Λατινικοῖς τύποις.

γ.) Ἡ γενικὴ τοῦ ἐνικοῦ λήγει παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐνίοτε εἰς τὸν ἀρχαῖόν τύπον ai, σπανίως εἰς as.

Aulai in medio libabant pocula Bacchi Verg.

Aen. III, 354.

δ.) Ἡ γενικὴ τοῦ πληθυντικοῦ συναρεῖται ὡς καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τετάρτῃ κλίσει πολλάκις εἰς um καὶ δὴ οὐ μόνον ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πατρωνυμοῖς εἰς es, ἀλλὰ καὶ ἐν Λατινικαῖς λέξεσι, μάλιστα ἐν τοῖς ἐκ τοῦ cola καὶ gena συγκειμένοις π. χ. Aeneadūm, Dardanidūm, coelicolūm, terrigenūm, παρὰ Οὐεργίλιῳ πλεονάκις ἢ παρὰ Ὀβιδίῳ.

ε.) Πρὸς τὸ γένος συμφωνοῦσιν οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ πεζοί. Ὅμως εἰσὶ dama καὶ talpa παρὰ ποιηταῖς καὶ ἀρσενικά· οἷον Cum canibus timidi venientia pocula damae.

Verg. Ecl. VIII, 28.

timidi damae cervique fugaces. Verg.

Georg. III, 539.

§ 80.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ.

α.) Ἡ Γενικὴ τῶν ὀνομάτων εἰς ius καὶ ium λήγει συνήθως οὐκ εἰς ii, ἀλλ' εἰς ī οἷον Lucili (Hor. Sat. I, 10, 2) Enni (Sat. I, 10, 54), Caeli (Sat. II, 1, 72), Arri (Sat. II, 3, 243). (Ὁ τύπος ii εἶνε συνήθως ὑποπτos, ὡς παρὰ Οὐεργίλιῳ Aen. III, 702, ὅμως, κατὰ τὴν μετρικὴν ἀνάγκην οὐ πάντοτε ἀπόβλητος). Σπανιώτερος εἶνε ὁ τῆς γενικῆς τύπος εἰς eo, ὡς Androgeo (Verg. Aen. II, 20.)

β.) Ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς κυρίοις ὀνόμασι εἰς eus, ὧν ἡ παραλήγουσα μακρὰ ἐστὶ, λαμβάνει ἐν τῇ γενικῇ ἢ ἡ συναλοιφῇ χῶραν, ὡς

Cum pedes incedit medii per maxima Nerei

Verg. Aen. X, 764.

Unius ob noxam et furias Aiaeis Oilei, Verg.

Aen. 1, 41.

ἢ τὰ ὀνόματα ἔχουσι Ἑλληνικῶς καταληγούσας συλλαβάς, ὡς Theseos Ovid. M. VIII, 268. Oileos M. XII, 622. Pentheos Trist. V, 3, 40. Nerea M. II, 268. Penthea M. IV, 22.

γ.) Ἡ αἰτιατικὴ τῶν Ἑλληνικῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς us (ος) γίνεται κατὰ μετρικὴν ἀνάγκην δὲ μὲν um, δὲ δὲ on, ὡς Aesacon, Caucason, Pegason, Daedalon, Cerberon. φαίνεται ὅτι ὁ Οὐεργίλιος χρῆται ἀσμένως ἐν τοῖς ὀνόμασι τῶν νήσων τῇ Ἑλληνικῇ, ἐν τοῖς τῶν χωρῶν, πόλεων, ὄρεων, ποταμῶν καὶ τῇ Ἑλληνικῇ καὶ τῇ Λατινικῇ, ἐν τοῖς τῶν προσώπων ἐξαιρέτως τῇ Λατινικῇ καταλήξει.

δ.) Ἡ κλητικὴ εἶνε παρὰ ποιηταῖς πολλάκις ὁμοία τῇ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Almae filibus Maias Hor. Carm. I, 2, 43.

Corniger, Hesperidum fluvius regnator aquarum.

Verg. Aen. VIII, 77.

Ἡ συνήθης παράβαλλομένη κλητική geni ἐπερείδεται μόνον τῷ κριτικῶς ἀμφιβάλλω χωρίῳ παρὰ Τιβούλλω IV, 5, 9. Ἄξιον μνημόνευτος εἶνε προσέτι ἡ κλητικὴ Panthu παρὰ Οὐεργιλίῳ Aen. II, 322, 429.

έ.) Λίαν συχνά συναυροῦσιν οἱ ποιηταὶ τὴν γενικὴν τοῦ πληθυντικοῦ orum εἰς ūm ἢ ōm, ὡς dīnōm, virūm.

ς.) Καὶ ἡ κατάληξις τοῦ γένους ἐν ταύτῃ τῇ κλίσει συχνάκις μεταβάλλεται· οἶον iugulos παρὰ τὸ iugulum (καὶ ἐνίοτε ἐν τῷ περὶ λόγῳ), clipeum ἀντὶ clipeus, μάλιστα παρὰ τοῖς ἐπικοῖς.

§ 81.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

ά.) Ἀνάμικτοι εἰσὶν αἱ τῶν ὀνομαστικῶν καταλήξεις εἰς ο καὶ εἰς on ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς κυρίοις ὀνόμασι εἰς on.

β.) Ἡ αἰτιατικὴ Ἑλληνικῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς is λήγει ὅτε μὲν εἰς im, ὅτε δὲ εἰς in· οἶον Alexin κτλ. ἐὰν δὲ ἡ λέξις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ᾔνε δξύτονος, τότε λήγει ἡ αἰτιατικὴ ὡς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, εἰς ida, οἶον Thebaida.

γ.) Ἡ ἀφαιρετικὴ εἰς e ἐν τοῖς ἐπιθέτοις εἰς x καὶ s καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι εἰς r εἶνε μάλιστα τῶν ποιητῶν ἰδίᾳ, κατ' ἐξοχὴν τῶν ἐπικῶν, π. χ. pare, mare, impare, compare, Alpe, igne, bipenne, bimestre, divite, compote, praepete, sospite, simplice, duplice. Ἀλλὰ καὶ ἡ εἰς i, διὰ μετρικὴν αἰτίαν, δὲν εἶνε σπανία, ὡς : classi, turri, fini, tereti, hebeti, praecipiti, ancipiti· ὅμως ἡ εἰς e εἶνε ὁ συνηθέστερος τύπος. Ἐν τοῖς ἐπιθέτοις καὶ ἐν ταῖς μετοχαῖς εἰς ans καὶ ens χρῆται ὁ Ὀρατίος τῇ ἀφαιρετικῇ εἰς e· οἱ δὲ ἐπικοὶ καὶ τῇ εἰς i, ὅπερ καὶ περὶ τῶν ἐπιθέτων τοῖσιν καὶ exsors ἔξεστιν εἰπεῖν.

δ.) Αἱ ὀνομαστικαί, αἰτιατικαὶ καὶ κλητικαὶ τοῦ πληθυν-

τικοῦ εἰς is ᾔσαν, ἀρχαῖος δὲ ὁ τύπος, τοῖς ποιηταῖς συνήθεις· καθόλου διακρίνεται μεταξὺ τῶν δύο τύπων es καὶ is ἢ εὐφωνία καὶ τὸ εἶδος τῶν χειρογράφων.

έ.) Ἡ γενικὴ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς ium συνηρεῖτο πολλάκις, οἶον : voluerum, panum, mensum, agrestum, coelestum· ὁμοίως εἰσὶ ποιητικαί· fraudum, murum, crurum, sedum. Ὡς ἐξαιρέσεις σημειωτέα ἡ anciliorum ἀντὶ ancilium παρ' Ὀρατίῳ Od. III, 5, 40.

ς.) Πλὴν τῶν ἀνωτέρω σημειωθεισῶν Ἑλληνικῶν τῶν ὀνομαστικῶν καταλήξεων εἰς o καὶ on, ἰσχύει καθόλου καὶ ἐν ταύτῃ τῇ κλίσει τὸ ἔθος, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς τῆς κλίσεως τύπος ἐξαιρέτως ἐν τοῖς κυρίοις ὀνόμασι, ὁ προτιμότερος εἶνε, οἶον Daphnidos, Atlantidos, Nereidos, Pallados, Tethyos. Ἐν ταῦθα ἀνήκουσι τὰ κατὰ τὴν τρίτην Ἑλληνικὴν κλίσει κλινόμενα ὀνόματα εἰς eus, οἶον Theseos ἀντὶ Thesei Ovid. M. VIII 268. Τὰ ὀνόματα Achilles καὶ Ulixes ἔχουσιν ἐν τῇ γενικῇ, παρ' Ὀρατίῳ τουλάχιστον, Achillēi καὶ Ulixēi πρὸς ταῖς : Achilli, Ulixi· ὅμως εὐρηται Achillis παρ' Ὀβιδίῳ. Τὰ Ἑλληνικὰ τῶν πόλεων ὀνόματα εἰς εἰς δέχονται παρὰ τοῖς Λατίνοις ποιηταῖς συνήθως τὴν κατάληξιν is, π. χ. Sardinis.

ζ.) Ἐν τῇ ἀλλαγῇ τοῦ γένους ἐπικρατεῖ καὶ μετρικὴ ἀνάγκη, καὶ, κατὰ τὴν πρόδηλον ἀρχαίων συγγραφέων μαρτυρίαν, ἡ εὐφωνία. Ποιητικαὶ εἰσὶ ὡς θηλυκαὶ αἱ λέξεις finis, pumex, silex, clunis, funis, cinis, obex. Ὡς ἀρσενικαὶ ἀπαντῶνται παρὰ ποιηταῖς : lynx, linter, cupido (ἡ τελευταία μάλιστα ἀεὶ παρ' Ὀρατίῳ).

§ 82.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

ά.) Τὴν ὀνομαστικὴν εἰς us μεταβάλλουσιν εἰς u οἱ μὴ ἀφαιρετικαὶ ποιηταί, π. χ. specu καὶ pecu.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

λιστα ποιητικῆ, π. γ. *parce metu Aen. I. 261 aspectu ne subtrahe nostro Aen. VI, 460.* Παρὰ τοῖς ἀρίστοις πεζογράφοις, ὡς ὁ Καίσαρ, ὁ Τάκιτος, σπανίως διδάσκει τὰ χειρόγραφα τὸν τύπον τοῦτον. Ἀλλὰ χροῶνται καὶ ποιηταὶ τῇ καταλήξει *ui*, ὅπου τὸ μέτρον τοῦτο ἐπιτρέπει, ὡς *domui Ovid. Her. XVI, 212.*

γ.) Τῆς καταλήξεως τῆς ἀφαιρετικῆς *impete* (ἀντὶ *impetu*) κυριεῦει μετρικὴ ἀνάγκη. Συχνάκις γίνεται ἡ συναίρεσις τῆς γενικῆς πληθυντικῆς *uum* εἰς *um*, μάλιστα παρὰ Οὐεργιλίῳ, ἐνῶ ὁ Ὀβιδίου ταύτην συνήθως ἀποφεύγει.

δ.) Τὸ γένος τῆς ἄνω σημειωθείσης λέξεως *specus* εἶνε ὀηλυκὸν παρ' Ἐννίῳ, ἀρσενικὸν παρ' Ὀβιδίῳ, ὡς οὐδέτερον ἀπαντᾷται παρὰ Οὐεργιλίῳ.

§ 83.

ΠΕΜΠΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

α.) Ἡ ἀρχαϊκὴ τῆς γενικῆς κατάληξις, ἐξαιρέτως παρὰ τοῖς ἐπικοῖς, ἦτο *es*

Postremae longinqua dies confecerit aetas. Ennius.
ἐν *Gell. IX, 14.*

Quodcumque est rabies unde illae germina surgunt.
Lucret. IV, 1077.

Προσέτι ἀπαντῶνται *e* καὶ *i* ὡς τῆς γενικῆς καταλήξεις, π. γ. *Munere laetitiamque dii Verg. Aen. III, 636.*

Καὶ ἐν τῷ πεζῷ εἶνε τὸ τελευταῖον οὐ σπάνιον.

β.) Πρὸς τὸ γένος, εὔρηται ἡ λέξις *dies*, ἄνευ διαφορᾶς τῆς σημασίας, πλεονάκις ὡς ὀηλυκοῦ γένους παρὰ ποιηταῖς. Ὁμοίως ἀποφεύγουσιν οἱ ἐπικοὶ τὸν πληθυντικὸν τοῦ ὀηλυκοῦ.

Σημειώσεις 1.) Ἄνωμάλως κλίεται πλὴν τοῦ ἐν § 82 σημειωθέντος καὶ τὸ *cornu*. Τοῦτου εὔρηται ἡ σπανία γενικὴ πληθυντικὴ *cornorum*. *Tonitrua* συναλλάττεται τῷ *tonitrus*. *Gratiae* τῷ δακτυλικῶς ἐπιτιθέσθαι *grates*. Πρὸς ἀποβῆ διαφοράν τοῦ ποιητικοῦ καὶ πεζοῦ τύπου σημειώσθαι, ὅτι ἐν τῷ

πεζῷ, ἀφαιρουμένων τινῶν χωρίων τοῦ Λιβίου, Τακίτου, Κουρτίου, μόνον *gratia* καὶ *gratiae* ἀξιοπίστος εἶνε. Τοῦ *Coelum* ὁ πληθυντικὸς *coela* εἶνε κατὰ Καίσαρα παρὰ Γελλ. *XIV, 8* οὐκ ὀρθός. *Coeli* δὲν ἀπαντᾷται πρὸ τοῦ Λουκρητίου. Ἐν τῷ πεζῷ καθόλου ὁ πληθυντικὸς τοῦ *coelum*, ἐξαιρουμένου τοῦ διὰ τὴν συναίρεσιν προφασιζομένου χωρίου: *unum coelum esset, an innumerabilia*, παρὰ Κικ. *ad Fam. VIII. ep. extr*, δὲν εἶνε ἐν χρήσει.

2.) Ἐν τοῖς ὀνόμασι ἄτινα ἔχουσι μόνον πληθυντικὰ (*nomina pluralia*) σὺν τῇ τοῦ ἐνικοῦ διαφορᾷ σημασίᾳ ἀνήκουσι ἐξαιρέτως, ὡς πρὸς τὴν ποιητικὴν χρῆσιν, τὰ ἑξῆς:

Avena, αἰγίλωψ. *avenae*, κάλαμος

vinum, οἶνος *vina*

mustum, γλεῦκος *musta* } εἶδη.

mel, μέλι *mella* }

stannum κασσίτερος *stanna*

aes χαλκός *aera* } τεμάχια τῆς εἰρημέ-

orichalcum *orichalca* } νης ὕλης.

aura καὶ *argenta* δὲν ἀπαντῶνται. *Epulae* καὶ *epulum* οὐκ εἶσι παρὰ ποιηταῖς διάφορα. *Littera* ἀντὶ *litterae* κεῖται παρ' Ὀβιδ. *Trist. III, 1, 15.*

§ 84.

ΕΤΕΡΟΚΑΙΤΑ. ΕΤΕΡΟΓΕΝΗ.

α.) Τα ἑλληνικὰ κύρια ὀνόματα εἰς *us*, οἷον *Euripides*, σχηματίζουσι αἰολικῶς τὴν κατάληξιν *eus* γεν. *ei*. Καὶ τὰ ἑλληνικὰ οὐδέτερα εἰς *os*, οἷον *chaos*, *melos* κτλ. ἔχουσι παρὰ ποιηταῖς πολλάκις τὴν γενικὴν *i*, *chai*, *meli*. Τὰ ἑλληνικὰ οὐδέτερα τῆς τρίτης κλίσεως εἰς *a*, οἷον *dogma*, *schema* ὑπάγονται παρὰ ποιηταῖς μάλιστα συχνὰ εἰς τὴν πρώτην

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

τικους τύπους iugere και iugeribus vesper, μάλιστα παρά τοις έπικοις, συνήθως vespere, ου vesperi. Προς τούτοις ανήκουσι τοις έτεροκλίτοις τὰ πληθυντικά ουδέτερου γένους: Tartara, sibila, carbasa, arbuta, Maenala, Dindyma, Ismara, Bospora. Έκ του laurus σχηματίζουσι οι ποιηται την γενικην lauri και laurus, την αιτιατικην πληθυντικην lauros και laurus. Γνωσται εισι αι συναίρεσεις των ουσιαστικων ονοματων της δευτέρας κλίσεως από mentum εις men κατά την τρίτην, monumen, tegumen. Από του Arabs απάντάται Arabis ως δοτικη πληθυντικη παρά Οδεργίλιω Aen. VII, 605. Προς τῷ penum, i εινε ποιητικόν penus, oris. Προς τούτοις σημειωτέοι οι ποιητικοί τύποι iuventa, senecta, vulturius (αντι vultur). Πολλά δένδρων ονόματα της δευτέρας κλίσεως υπάγονται παρά ποιηταις εις την τετάρτην, ένταυθα ανήκουσι μάλιστα laurus, pinus, ficus, cupressus, platanus.

§ 85.

ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ.

α.) Η αλλαγή του αριθμου, υπό των αρχαιων γραμματικων enallage καλουμένη, αποβλέπει.

1. προς την χρῆσιν του ενικού αντι του πληθυντικού. Λαμβάνει κυρίως εν τοις περιληπτικοις χώραν, ως εν τοις έθνων ονόμασι, και μάλιστα συχνή έστι παρ' Ορατίω Romae αντι Romani Hor. Carm. III, 6, 2. Dacus et Aethiops Hor. Carm. III, 6, 14. Cantaber—Medusque et Indus Hor. Carm. IV, 14, 41. Αλλά και εν τοις περιληπτικοις γενικοις ονόμασι, οϊον late loca milite complent. Verg. Aen. II, 495. Quam multo repetet Graecia milite. Hor. Carm. I, 45, 46. Horna fruge. Hor. Carm. III, 23, 3. Έξαιρέτως προς τοις επιθέτοις multus, plurimus, raris κτλ. ως ιδιον σημειωτέον τὸ του Ορατίου Carm. III, 30, 9 tacita virgo αντι vestales.

2. Προς την χρῆσιν του πληθυντικού αντι του ενικού.

β.) Ένταυθα ανήκουσι, ως παλαιχου συνήθως παρά τοις

ποιηταις, τὰ ονόματα των λαχάνων, σιτηρων, καρπων, μετ' άλλων, ορυκτων, καθόλου φυσικων αντικειμένων, π. χ. acanthi, aconiti, croci, papavera, serpylli, thymi, violae; avenae, hordea, fabae; aera, electra, orichalca, sulphura, arenae, cruores, fumi, glacies, mella, musta, pulveres, vina, vites μέρη του ανθρωπίνου σώματος, ως cervices, colla, corda, corpora, nares, pectora, sinus.

γ.) Τα αφηρημένα ονόματα (Nomina abstracta) κείνται παρά ποιηταις πολλάκις μετά διαφορου σημασίας εν τῷ πληθυντικῷ. Amores έρωτες, irae οργής είδη ή τὰ της οργής, timores, metus, συχνάκις: φόβον ποιούντα αντικείμενα, timores εισι και πρόσωπα άτινα τις φοβείται: mortes θάνατοι. Ένταυθα ανήκουσι: ortus, rivi, soles, calores, frigora; paces, reditus, adventus, robora, dolores, cruores (αίματα), questus, fastus, dedecora, morae.

δ.) Προς τούτοις κείνται πολλάκις εν τῷ πληθυντικῷ καθολικαι τόπων περιγραφαι, ονόματα τόπων και χωρων και των μερων τούτων, ως flumina, littora, fontes, aequora, latices, lacus, arces, valles, montes, viae, axes, saxa, Capitolia.

ε.) Πληθυντικά προς δήλωσιν του μεγέθους και μεγαλοπρεπούς (pluralis maiestaticus) εισι regna, gentes, monstra, nomina, silentia, pignora (υϊός), ortus, morbi (νόσοι), artes, dona (ως : δώρα θεοῦ), numina, membra (στήθεα), portae, monumenta, antennae, puppes, enses, classes.

ς.) Πολλάκις κείται ο πληθυντικός προς εκουσίαν δήλωσιν της αοριστίας, ίνα την καθολικην ποιότητα εκφράσῃ: οϊον Ensem reddi Turno et vim crescere victis Verg. Aen. XII, 793 (των Διός τ' έχθρων υπερ στένεις. Δίσχ.) ή ίνα τὸ πράγμα μυστικῷ σκότει περικαλύψῃ, ως εν χρησμοις: ne pete connubiis natam sociare Latinis Verg. Aen. VII, 96. Externi veniunt, senex autem 98.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΤΣΙΕΡΟ-ΑΡΧΕΡΑΝΤΩΝ
 et nos (τουτέστι Palamedes) ali-

quod nomenque, decusque gessimus Verg. Aen. II, 864
(χόλον αἰπὺν ἡμέτερον. Ὅμ.)

§ 86.

ΕΠΙΘΕΤΟΝ.

α.) Τῶν τῆς συγκρίσεως βαθμῶν ἀνήκουσιν οἱ ὑπερθετικοὶ
ipsissimus, penitissimus, postremissimus, mirificissimus
μάλιστα τοῖς κωμικοῖς (πρὸς τὸ ἀριστοφάνειον: αὐτότατος).
Ἐν τοῖς σπανίοις ποιητικοῖς συγκριτικοῖς σημειοῦσιν οἱ γραμ-
ματικοὶ τὸν egregior. Ἐν τοῖς παραφραστικοῖς συγκριτικοῖς
ὅτε μὲν τὸ magis παραλείπεται, ὅτε δὲ κεῖται πλεοναστικῶς
οἷον:

Tacita bona semper mulier, quam loquens. Plaut.
Rud. IV, 4, 70.

Magis dulcius Plaut. Stich. V, 7. magis maiores.

Plaut. Men. prol. 54. magis certius Capt. I, 3, 7, ὡς ῥη-
τέροι μᾶλλον. Ὅμ. Καὶ τίς ἄλλος μᾶλλον ἐνδικώτερος. Δίσχι-
ἄμεινον μᾶλλον Ἡροδ.

Ὁ Σενέκας, Ἰουστίνος, Οὐαλέριος Μάξιμος μιμοῦνται τοῦτο.
Ἐπι δὲ θέτουσι κατὰ τὴν καθημερινὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν
ὁ Τερέντιος καὶ ὁ Κικέρων potius πρὸς τοῖς malo, praeopto
κ.τ.τ. Ἡ ἐν τῷ πεζῷ μὴ ἀσυνήθης ἀρνητικὴ παράφρασις τοῦ
ὑπερθετικοῦ διὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας εἶνε μάλιστα τοῖς
ποιηταῖς ἰδία, π. χ. quo non arbiter Adriae major. Hor.
Carm. I, 3, 15. Μόνον ποιητικὸν εἶνε ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώ-
σει: Quo non—alter (ἀντι alius.)

β.) Ἐνιαχοῦ εὔρηται παράφρασις τις τοῦ ἐπιθέτου διὰ ἐνὸς
οὐσιαστικοῦ, μετὰ προσθήκης τοῦ κυρίου οὐσιαστικοῦ ἐν γενικῇ,
πρὸς τὸ ὁμηρικόν: βία, ἱς, μένος, σθένος. Ἄλκινόοιο — Kö-
nig Rudolfs heilige Macht). Narratur et prisca Catonis
saepe mero caluisse virtus. Hor. C. III, 21, 11. Atque in
praesepibus ursi Saevire ac formae magnorum ululare
Iuporum. Verg. Aen. VII, 43.

§ 87.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ.

α.) Οἱ ποιηταὶ θέτουσι τὰ διανεμητικὰ ἀντὶ τῶν ἀπολύτων
καὶ τακτικῶν ἀριθμητικῶν. Ὁ Οὐεργίλιος μάλιστα ἀγαπᾷ τὴν
ἀλλαγὴν τούτων:

per duodena regit mundi sol aureus astra.

Verg. G. I, 232. binae aures. Verg. G, I, 172.

ἔτι δὲ ἐν ἐνικῷ ἀριθμῷ: corpus binum Lucr. V, 877.
Arbore centena Verg. Aen. X, 207. Terno ordine.
Aen. V, 150.

β.) Σπανίως εὔρηται ἀντὶ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν ἐν
ἐνικῷ τὰ διανεμητικὰ, π. χ. pars bis undena. Manil. IV,
451.

γ.) Οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἐτῶν χαρακτηρίζονται παρὰ ποιηταῖς
καὶ δι' ἐνὸς ἀντ' αὐτῶν τεταγμένου οὐσιαστικοῦ, οἷον Ius-
trum, olympias, trieteris.

δ.) Πρὸς καθολικὴν δῆλωσιν μεζονος πλήθους χρησιμεύουσι,
ὡς καὶ πολλάκις ἐν τῷ πεζῷ: centum, mille, centies, millies
κτλ. καὶ ἀντὶ τῶν ἐπιρρήματων: saepe, iterum iterumque,
valde multum εἰσὶ συχνὰ ἐν χρήσει: bis, ter, quater, ter-
que quaterque, ter et amplius.

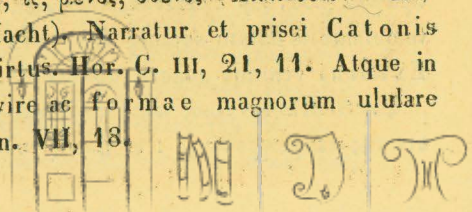
§ 88,

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ.

1. Προσώπικαί. Ἀντὶ τῶν ἐν ἔθει οὐσῶν γενικῶν: mei, tui,
sui εὔρηται ἀρχαῖοι τύποι mis, tis, sis παρὰ τοῖς πρὸς Αὐ-
γούστου ποιηταῖς καὶ τινες παρὰ Οὐεργιλίῳ (πρὸς Quintil.
VIII, 3. § 25). Ἀντὶ mihi εἶνε ὁ συνηρημένος τύπος mi
παρὰ ποιηταῖς συχνός.

2. Δεικτικαί.

α.) Ἀντὶ his καταγράφεται hibus τῷ Πλάτῳ (mil. gl.
1. 77.) ἀντὶ haec, illae ἀπὸ τῶν ταῦτα haec, illaec παρὰ Τε-



ρεντίω, βεβαίως ἐκ τῶν : haecce, illaeco γινόμεναι.

β.) Τοῦ ἀρχαίου τύπου *ollus* ἀντὶ *ille* εὔρηται παρὰ Οὐερ-
γίλιω ἢ δοτικῇ τοῦ ἐνικῶς καὶ ἡ ὀνομαστικῇ τοῦ πληθυντικῶς
ollī οὐχὶ ὁμοίως ἐν τοῖς βουκολικοῖς καὶ γεωργικοῖς, ἐν τῇ *Ae-*
neis ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μόνον ἐν σενῇ ἀφηγήσει. Ἀντὶ *ipse*
χρῶνται οἱ κωμικοὶ ἐνίοτε *ipsus*, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀρχαίους τύ-
πους *ea-pse*, *eam-pse*, *eo-pse* ἀντὶ *ipsa*, *ipsam*, *ipso* (πρὸς
καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρήσει *reapse*).

γ.) Περὶ τῆς ἀντωνυμίας *is* σημειωτέον, ὅτι ἅμα μὲν ὀρι-
σμένον τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἀνευ ἐγγυτέρου ὀρισμοῦ τοῦ
κατηγορουμένου σημαίνει καὶ τῇ ὁποῖα τις πρὸς μόνην ἐπα-
νάληψιν ὑποκειμένου τινος χρῆται, π.χ. *Eurypylum scitantem*
oracula Phoebi mittimus ; is que adytis haec dicta repor-
tat. Verg. *Aen.* II, 114. ἅμα δὲ τὸν χαρακτηρισμὸν ὀρισμέ-
νου τινὸς κατηγορουμένου ἐμπεριέχει (π.χ. *talis, ita com-*
paratus,) οἷον *Non e a vis animo, nec tanta superbia vietis.*
Verg. *Aen.* I, 529. *Idque, audire sat est.* *Aen.* II, 103. *τού-*
τέστι vel unum eiusmodi exemplum ἅμα δὲ ἔχει μίαν τῶν
δύο σημασιῶν, π.χ. *cuncti, quae sint ea moenia, quaerunt.*
Aen. III, 100, *τούτέστι supra dicta et ita comparata.* Ση-
μειωτέον ὅτι *tá : ii, iis* ἐν τῇ συναιρέσει μονοσύλλαβα εἰσὶ,
π.χ. *īdem, īsdem.*

δ.) *Ipsē* ἔχει ὡς κυρίαν ἔννοιαν τὴν τῆς ἀντιθέσεως προσώ-
πων καὶ πράγματων, οἷον Verg. *Ecl.* 5, 34 : *Postquam te-*
fata tulerunt, ipsa Pales agros atque ipse reliquit Apollo-
τούτέστι tu reliquisti agros, ita etiam Pales et Apollo. *Ecl.*
II, 62. *Tórva leaena lupum sequitur, lupus ipse capellam.*
Ἐντεῦθεν σημαίνει τὸ ἐκ τῆς συνεχείας νοητὸν κεφάλαιον, οἷον :
interea dulces pendunt circum oscula nati etc. Ipse dies
agitat festos, τούτέστι colonas. Verg. *G.* II, 523, ἢ ἐκεῖνο
ὅπερ ἐξόχου τινος ἐπαίνου τὴν γλῶσσαν, π.χ. *ingeminant hastis*
et Troes et ipse Fulmineus Mnestheus Verg. *Aen.* IX,
814. Ἐντεῦθεν ἔχει προσετιὰ πολλάκις τὴν σημασίαν τοῦ
etiám, adeo. Vos, o clarissima mundi lumina Liber 20

alma Ceres — etc. — ipse nemus linquens — Pan, ovium
custos. Verg. *Georg.* 4, 5. Ἐντεῦθεν σημαίνει καὶ τὸ ἴδιον
πρόσωπον, π.χ. *ensem, quem Dauno ignipotens deus ipse*
fecerat. *Aen.* XII, 90. Πολλάκις παράκειται ἐν ταύτῃ τῇ πε-
ριστάσει ἢ ἀφαιρετικῇ *manu, sua manu etc.* Συχνάκις κεῖται
ipse ἀντὶ *sponte*, οἷον *ipsae (caprae) memores redeunt*
in tecta. *Georg.* III, 316. πολλάκις ἀντὶ *totus* ἐναντίως
πρὸς τὰ μέρη, οἷον : *illum autem, quamvis aries sit candi-*
dus ipse, nigra subest udo tantum cui lingua palato.
Georg. III, 387. Ἀντὶ *idem* φαίνεται ὅτι κεῖται Verg. *Aen.*
V, 767. Περιορισμένην (εἰς ἑαυτὴν) σημασίαν ἔχει *Ecl.* V,
54 : *et puer ipse fuit cantari dignus et ista iam pridem*
Stimicon laudavit carmina nobis. Ἀντὶ *solus* κεῖται *Georg.*
IV, 204 : *ipsae (apes) e foliis natos et suavibus herbis*
ore legunt.

ε.) Ἡ ἀντωνυμία *hic*, κεῖται, ὁμοίᾳ τῇ Ἑλληνικῇ ὁδε, ἀντὶ
meus, οἷον : *accipite hanc animam,* Verg. *Aen.* IV, 652.
Χρησιμεύει εἰς δῆλωσιν τοῦ παρόντος χρόνου ἢ τοῦ παρόντος
τόπου π.χ. *Iupiter — hunc laetum Tyriisque diem*
Troiaque profectis esse velis. Verg. *Aen.* I, 732. *Hae autem*
terras Italique hanc littoris oram — Effuge. *Aen.* III, 396.
Αἶαν συχνάκις χρησιμεύει ὡς ἀντίθεσις, ὅπου οἱ ποιηταὶ ἐνίοτε
τὴν ἀντίθεσιν *hic — hic*, ἀντὶ *hic — ille ; alter — alter*
alius — alius ἐπιτρέπουσι. *Hoc* ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἐνταῦθα
ἀντὶ *eo, illo* ἀπαντᾶται παρὰ Οὐεργίλιω ἅπαξ *Aen.* VIII 423.

ς.) *Ille*, τὴν ἀπόστασιν σημαίνουσα, σκοπεῖ ἅμα μὲν πρὸς
τὸν τόπον, οἷον : *Quis procul ille autem ramis insignis*
olivae ? *Aen.* VI, 809. *Quo nunc se proripit ille, ἅμα δὲ*
πρὸς τὸν χρόνον α) πρὸς τὸν παρόντα : *Sic Iuppiter ille*
mone hat. *Aen.* VIII 410. β) πρὸς τὸν μέλλοντα : *En, huius*
nate, auspiciis illa inclyta Roma Imperio terras, animos
aequabit Olympo. *Aen.* VI, 782.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

θημερινῇ γλώσση καὶ παρὰ τοῖς κωμικοῖς σωζόμενοι τύποι :
 eccum, eccam, eccos, eccas, ellum, ellam, ellos.

3. Ἀναφορικά. Τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς ἦτο ἡ ἀρχαία γρα-
 φή : quous καὶ quoi· ἐκ τῆς τελευταίας ἐγένετο ἐνίοτε qu.
 Ἀντὶ quibus χρῶνται οἱ ποιηταὶ καὶ quis (queis,) ὅστις
 τύπος καὶ παρὰ τοῖς ὕστερον πεζοῖς ἀπαντᾶται.

4. Ἑρωτηματικά. Ἀντὶ quis εὔρηται cuius, cuia, cuium,
 μόνον παρὰ ποιηταῖς (Verg. Ecl. III, 1 καὶ τοῖς κωμικοῖς,
 παρὰ τοῖς πεζοῖς ἐν τῇ δικανικῇ μόνον γλώσση. (Cic. Verr.
 I, 54, § 142.

ά.) Quis καὶ qui διαφέρουσι, τουλάχιστον παρ' Οὐεργιλίῳ,
 ἐν τῷ τύπῳ τῆς ἐρωτηματικῆς προτάσεως, ἐπειδὴ quis, ἴσως,
 εἶτε τὸ ὄνομα εἶτε τὴν κατάστασιν ἐρωτᾷ, ἐν ἀμέσῳ, qui ἐν
 ἔμμεσῳ ἐρωτᾷ φιλεῖ νὰ τιθῆται. Ἀλλὰ καὶ κατ' ἔμμεσον
 ἐρώτησιν κεῖται ἡ quis ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ στίχου.

Quis Latio antiquo fuerit status, — Expediam.

Aen. VII, 38.

β.) Ταῖς πλαγίαις πτώσεσι τῆς ἀντωνυμίας τρίτου προσώ-
 που, ἄρα ταῖς πτώσεσι τῆς ille καὶ is, χρῶνται οἱ ποιηταὶ
 οὐκ ἄνευ διαφορᾶς. Ille, ὡς καὶ ἡ hic, ἦτο ἡ ἰσχυροτέρα, is ἡ
 ἀσθενεστέρα, ἡ πλέον ἄτονος, ἡ πεζικωτέρα, ἄρα ἡ μὴ ποιητι-
 κωτέρα (Bentl. zu Hor. Carm. III, 11, 18.) Τῆς is ἐντεῦ-
 θεν ἡ δοτικὴ σχεδὸν οὐδέποτε ἀπαντᾶται, eius παρ' Οὐεργι-
 λίῳ οὐδαμῶς, παρ' Ὀιδίῳ ἅπαξ Met. VIII, 16, ἐν ταῖς Ὀ-
 δαῖς τοῦ Ὀρατίου δις III, 11, 18 καὶ IV, 8, 10. Προσέτι τῶν :
 eum, eam, id, eos κτλ. ζένως ἔχει ἡ λυριτὴ ποίησις, παρὰ δὲ
 τοῖς ἐπικοῖς καὶ ἐλεγείοποιοῖς λίαν σπανίως εὔρηται. Οἱ Λα-
 τῖνοὶ ποιηταὶ χρῶνται τῇ ἀντωνυμίᾳ ταύτῃ δι' ἐνός ἀντ'
 αὐτῆς οὐσιαστικοῦ, οἷον : nec patriae lacrimas continuere
 genae ἀντὶ eius. Ovid. A. A. II, 70, ἡ παραλείπουσιν ὅλως
 τὴν κτητικὴν δῆλωσιν, οἷον :

Pallor in ore sedet (sc. eius.)

γ.) Προσέτι ἀντὶ meus, tuus, αἵτινες ἀντωνυμῶν πολλαχῶς
 ὀλίγον τι πρὸς τὸν πεζὸν τείνουσι, κεῖνται συχνάκις ἐπιθεταί.

π. χ. sparsissent lacrimae pectora, nostra pia e ἀντὶ tua e;
 Ovid. Trist. IV, 3, 2.

§ 89.

PHMA.

ά.) Μεταξὺ τῶν, καὶ ἐν τῷ πεζῷ οὐκ εἰωθότων, ἀμεταβά-
 τως ἐν χρήσει μεταβατικῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν ποιητικὴν χρή-
 σιν μάλιστα τὰ ἐξῆς, αἵτινα ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ μετὰ τοῦ
 se συνδεδεμένου τύπου ἢ ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ κεῖνται :

Accingere, adglomerare, avertere, duplicare, ingeminare,
 insinuaire, iungere, lavare, parare, pascere, ponere, praecipit-
 tare, sistere, turbare, vertere, vibrare, volvere.

λίαν συχνὰ κεῖνται τῶν ῥημάτων τούτων αἱ μετοχαὶ ἀμετα-
 βάτως π. χ. vibrans, volvens.

β.) Τοῦναντίον χρῶνται οἱ ποιηταὶ τοῖς ἀμεταβάτοις με-
 ταβατικῶς ἢ ἐν συνδέσει μετὰ τινος αἰτιατικῆς, ἢ ἐν παθη-
 τικῷ τύπῳ. Μάλιστα συχνὰ εἰσὶ τὰ ἐξῆς ῥήματα : annuere,
 assuescere, insuescere, consuescere, clamare, celerare, cun-
 ctari, currere, deproperare, desinere, dormire, durare erum-
 pere, festinare, manere, pallere, perire, ardere, plaudere,
 properare, resonare, rorare, ruere, spirare, stupere, sudare,
 trepidare, triumphare, vigilare, ululare κτλ.

γ.) Πρὸς ταῖς ἐν παθητικῇ σημασίᾳ ἐν χρήσει μετοχαῖς
 τῶν ἀποθετικῶν ἀνήκουσι τοῖς ποιηταῖς μάλιστα : abomina-
 tus, detestatus, dignatus, exorsus (ἀντὶ inceptus) imitatus,
 interminatus (ἀντὶ interdictus,) mentitus, metatus, mora-
 tus, oblitus, pactus, professus, remensus, veneratus. Ἐκ τοῦ
 ἀμεταβάτου cresco εὔρηται παρὰ ποιηταῖς συχνάκις cretus
 (ἀντὶ natus.)

§ 90.

ΣΥΖΗΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ποιηται, ἐξαιρέτως οἱ Ἐπικοί, συχνάκις εἰς τοὺς συγκεκομημένους τύπους ἅμα μὲν ἐκ μετρικῆς ἀνάγκης, ἅμα δὲ εὐφωνίας ἔνεκα. Οὕτω laxarant, locarim, optarim, acquasset, certasse, intrasti, optasti, οἷς τύποις ὁ Οὐεργίλιος ἐν τῷ παρακειμένῳ τῆς ὀριστικῆς καὶ ὑπερσυντελικῆς τῆς ὑποτακτικῆς σχεδὸν αἰεὶ ἐχρήσατο (ἄπαξ vitavisse Aen. II, 433.) Ὅμοίως audistis κτλ.

β'.) Πρὸς τοῖς ἐν ἔθι λοιποῖς συγκεκομημένοις τύποις εἰσὶ μάλιστα ποιητικοὶ οἱ ἐξῆς : calfacit, recalfacit. (ἀντὶ calefacit,) porgite (ἀντὶ porrigite,) porgebat, porgens ἀνάλογον τῷ surgo (ἀντὶ subrego.) Πρὸς τούτοις ἡ ἐκκοπή τῆς συλλαβῆς is καὶ er ἐν τοῖς παρωχημένοις χρόνοις μεθ' ἐν s ἢ x οἶον scripsti, evastis, abcessem, extinxem, surrexerunt,) traxe (traxisse.)

γ'.) Κυρίως ποιητικαὶ εἰσὶ αἱ συναϊρέσεις ibam ἀντὶ iebam, προσέτι : audibam, hauribat, scibant, molibar, nutribant. Οἱ τύποι τῶν παρακειμένων ἢ καὶ ἰνὶ ἐπαλλάττουσι παρὰ τοῖς ποιηταῖς κατὰ τὴν μετρικὴν ἀνάγκην : petivit πρὸς τῷ petiit, audiverat πρὸς τῷ audierat, ierant πρὸς τῷ iverant. κ. τ. ἐ.

δ'.) Ποιητικὴ, ἀλλ' ἀπρηχαιωμένη, εἶνε ἡ ἔκτασις τοῦ παθητικοῦ ἀπαρεμφάτου, διὰ τῆς προσρητημένης συλλαβῆς et, οἶον dicier, amarier· προσέτι ἡ κατάληξις im ἀντὶ em, am, ὅμως μόνον ἐν ὀλίγοις ῥήμασι π. χ. edim ἀντὶ edam. Τοῖς κωμικοῖς μάλιστα ἀνῆκούσιν οἱ ἐν τῷ πεζῷ μόνον ἔτι εἰς τινὰς εὐχῆς καὶ κατάρτας τρόπους σωζόμενοι τύποι duim, duis, duit ἀντὶ dem, des, det, προσέτι siem, sies, siet σὺν possiem κτλ. Ἐντὶ sit κεῖται suat ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου θέματος suo = φύω παρ' Οὐεργιλίῳ Aen. XI 103. Ἀρχαϊκῶς σχηματίζουσιν ἀρχαῖοι τινες ποιηταί, ὡς ὁ Ἐννίος, τὸν τετελεσμένον μέλλοντα τῆς πρώτης, δευτέρας καὶ τρίτης συζυγίας τῇ κατάληξί: sso· οἶον amasso, levasso, habesso, expetesso, ἐξ οὗ τὰ ἀρχαῖα ἀπαρέμφορα τοῦ μέλλοντος οἶον expugnassere ἀντὶ expugnatum esse.

ε'.) Ὡς πρὸς τὰς κατάληξεις τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προ-

σώπου τοῦ παρακειμένου τῆς ὀριστικῆς erunt καὶ ere, ἦτο παρὰ τοῖς δακτυλοῖς ποιηταῖς ἐν τῷ πέμπτῳ ποδὶ τοῦ ἑξαμέτρου, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ ἡμίσει τοῦ πενταμέτρου, ἢ κατάληξις ere ἢ πλέον εὐχρηστός. Πρὸς τὸ μέσον τοῦ δακτυλοῦ στίχου εἶχε ῥοπήν μόνον τὸ μέτρον τοῦτο. Verg. Ecl. X. 13.

— illum etiam — — flevere myricae

— — flev erunt saxa Lycaei

ἐν τῷ τέλει τοῦ στίχου, τούτεστι ἐν τῷ ἕκτῳ ποδὶ, ἐξαρτᾶται τοῦτο ἐκ τοῦ εἶδους τῶν χειρογράφων, ὡς ἐκ τῆς δεινότητος καὶ εὐφωνίας. Κεῖται προσέτι ὁ παρακειμένος ἐν τῇ κυρίᾳ αὐτοῦ τῷ Ἑλληνικῷ παρακειμένῳ ὁμοίᾳ σημασίᾳ ἔνεστωτος τινός, τότε προτιμῶσιν οἱ ποιηταί τὸν μακρότερον τύπον erunt π. χ. sat prata biberunt. Verg. Ecl. III, 111.

ς'.) Πλὴν τῶν παρὰ zumpt § 171 ἀναγεγραμμένων ἑτεροκλίτων ἀνάγκη ὡς ποιητικῶν ἰδιωμάτων τῶν ἐξῆς μνεῖαν νὰ ποιησώμεθα : sono, sonavi (ἀντὶ sonui;) resono, resonavi; dimico, dimicuisse; discrepo, discrepui; ἀλλὰ increpo, increpavi; lavo, lavere (ἀντὶ lavare·) προσέτι τινῶν τύπων οἶον contuimur ἀντὶ contuemur, ὁμοίως tuimur. Fervēre πρὸς τῷ fervēre ἐπιμαρτυρεῖ ὁ Πρῖσκιανός p. 866 ἐκ τινος στίχου τοῦ Λουκιλλίου. Πρὸς τούτοις σημειωτέα : stridēre πρὸς τῷ stridēre, stridat πρὸς τῷ strideat, effervēre πρὸς τῷ effervēre effulgēre πρὸς τῷ effulgēre, fulgo, fulgēre πρὸς τῷ fulgēo, ēre.

ζ'.) Τινῶν ἀποθετικῶν τῆς πρώτης συζυγίας εὕρηται παρὰ ποιηταῖς ἐνίοτε καὶ ὁ ἐνεργητικὸς τύπος, μάλιστα παρὰ Τερέντιῳ οἶον alterco πρὸς τῷ altercor· οὕτω auguro, comito, conflictō, lucto. Ἐκ τῶν ἀποθετικῶν τῆς δευτέρας συζυγίας εἶνε tueor πρὸς τῷ tueor ἀξιωματικῶς (παρὰ τοῖς κωμικοῖς καὶ τῷ Λουκρητίῳ.) Τὸ posse διαίρουσι πολλάκις οἱ ποιηταί εἰς τὰ αὐτοῦ ἐξ ὧν σύγκειται μέρη potis sum, potis es, potis est. Ἐντὶ possim καὶ possiem, ἀντὶ posse, potesse. Τοῦ αἰῶνος οἱ Ἡλαῦτος καὶ Τερέντιος aibam ἀντὶ aiebam.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

α.) Τὰ ἐνταυθοὶ ἀνήκοντα ποιητικὰ ἰδιώματα εἰσὶ συνέπειαι τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀρχαϊσμοῦ, τῆς εὐφωνίας καὶ τῆς μετρικῆς ἀνάγκης τῇ χρήσει ἅμα μὲν γνωστῶν, ἅμα δὲ ἀπεχουσῶν ἀναλογιῶν, οἷον ὁ Λουκρήτιος *differentas* καὶ *pestilitas* ἐπέχειρησε νὰ ποιήσῃ ὡς ἐὰν *differentus* καὶ *pestilis* ὑπῆρχον. Ἐν τοῖς οὐσιαστικοῖς διὰ τὸν ἀρχαϊσμόν καὶ τὴν εὐφω- νίαν προαιροῦνται : *Mavors*, *navita*, *induperator*, *indupeditus*. Πρὸς δὲ ἥλλαττον μάλιστα οἱ Ἐπικοί τὴν κατάληξιν *ia* τῆς πρώτης κλίσεως εἰς *ies*, ὡς *avarities*, *nequities*, *spurcities*, *notities*, *mollities*, *barbaries*. Τούτων ἔχουσι τινὰ, ὡς τὸ *materies* κ. α. καὶ ἐν τῷ πεζῷ δύναμιν ἕτερα, ὡς *pauperies*, εἰσὶ μόνον ποιητικά. Τοῦ *materies* ἀγαπᾷ ὁ Ὀβίδιος ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι : *materiae*, *materiam* κ.τ.ε. Ἐντὶ τῶν οὐσιαστικῶν ὀνομάτων εἰς *ūs*, *ūtis* ; *itas* *itatis* προτιμῶσιν οἱ Ἐπικοί τοὺς τύπους *itium*, *itia* κ. α, ὡς *servitium*, *vicinia*. Λί καταλήξεις *io* καὶ *do*, ἅτε μετρικῶς ἀνάρμοστοι, ἀφομοιοῦσιν αὐτὰς πρὸς τὴν *ies* πολλάκις π. χ. *diluvies*, *illuvies*, *canities* ἀντὶ *diluvio*, *illuvio*, *canitudo*, ἢ πρὸς τὴν *or*, ὡς *aegror*, *amaror*. Ἐντὶ τῆς, ὁμοίως ἀναρμόστου καταλήξεως : *mentum*, ἧτο συχνάκις ὁ βραχύτερος τύπος μὲν ἐν χρήσει, ὡς : *momen*, *augmen*, *fragmen*, *firmamen*, *munimen*.

β.) Ἐνταυθοὶ ἀνήκει καὶ ἡ συγκοπὴ τῆς ληγουσικῆς *culum*, οἷον : *periculum*, *gubernaculum*, *vinculum*, *seclum*, *oraclum* *Asclum*. Σπανίως συγκόπτεται ἡ *culus* εἰς *elus* ἄλλ' εὐρταί *circelos* Verg. Georg. III, 166. Ἐπίσης σπανίως ἡ *imen* καὶ *umen* εἰς *men*, ὅμως ἔχει *tegmen* ὁ Ὀβίδιος Met. XII 92. Verg. Aen. XI, 577, VII, 632. Πρὸς δὲ ἀπαντᾷται *tegmen* ἐν τῷ πεζῷ π. χ. παρὰ Πακίτω Λημ. III, 43. Οὐσιαστικὰ σύνθετα ἰδίου εἴδους ἐπείουσι συχνάκις οἱ δαιτυλικοί ποιηταί. οἷον : *Niligenus* κ. α. π.

γ.) Τὰ ὑποκοριστικὰ οὐσιαστικὰ ἔχουσι παρὰ ποιηταῖς, πλὴν τῆς εἰθισμένης, τριπλῆ τινα χρῆσιν. Χρησιμεῖουσιν ἢ πρὸς δῆλωσιν τοῦ μαλακοῦ, ἀπαλοῦ, οἷον *ocelli*, *labella*, *agelli*, *capellae*, μάλιστα παρὰ Κατούλλω ἢ ἐκφράζουσι εἰρωνικόν τι καὶ εὐκαταφρόνητον, π. χ. *fraterculus esse Gigantis*. Juven. IV, 98. *Opella forensis*. Hor. epist. I, 7, 8 ἢ σκοποῦσι κίνησιν τοῦ ἐλέους, ὡς *matercula pallet*, Hor. Epist. I, 77. *Miselle passer*. Catull. 3 extr. Ἐξαιρέτως σημειωτέον : *Anellum* ἀντὶ *annulum* παρὰ Λουκρητίω VI, 1122, 1037. Ἐν τούτῳ λαμβάνει συχνάκις χώραν πλεονασμός, ὡς τοῖς ὑποκοριστικοῖς οὐσιαστικοῖς ἔτι τὸ ὑποκοριστικὸν ἐπιθέτον προστιθέμενον. Τοῦτο μάλιστα τοῖς κωμικοῖς ἐστὶ ἴδιον, π. χ. *puellam parvulam*. Plant. Curc. IV, 2, 42. *Libellum parvillum* Plaut. Pseud. I, 4, 46. *Turgiduli ocelli* Catull. III, 18. Καὶ ἐν τῷ πεζῷ π. χ. *pisciculi parvi*. Cic. N. D. 2, 48.

δ.) Περὶ τῶν ἐπιθέτων σημειωτέον, ὅτι οἱ ποιηταὶ χράνται τῷ τύπῳ τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐν τε τοῖς κυρίοις ὀνόμασι καὶ ἐν τοῖς τοῦ γένους ἀντὶ τοῦ ἐπιθετικοῦ τύπου.

1. Ἐν τοῖς κυρίοις ὀνόμασι π. χ. *Asia prata*, *Asia palus* (Ἄσιος λειμῶν Ὀμηρ.) *Asia myrtus*, *Arcadius magister*, *Arabius bombyx*, *Baiae aquae*, *Colcha venena*, *Romula gens* (Ἑλλάς αἶχμα Εὐρύπ.) *Pelias hasta*, *Ausonis ora*, *Hesperides aquae* κ.α.π.

2. Ἐν τοῖς γενικοῖς ὀνόμασι π. χ. *fabulae manes*, *heroes manus*, *iussa magistra*, *auctumnae pruinae*, *Oceanus fluctus*, *adulteri crines*, *Sibila ora*, *lingua susurra*, *servum pecus*. Μάλιστα συχνῇ ἐστὶ ἡ ποιητικὴ αὕτη χρῆσις ἐν τοῖς ῥηματικοῖς εἰς *tor* π. χ. *victor equus*, *bellator taurus*, *victrices catervae*, *risus proditor*. Παρ' Ὀμήρῳ δὴ καὶ Ἡσιόδῳ οὐ σπανία, οἷον γυναικῶν τε θήσατο μαζὸν Il. ω. 58 καὶ ὕβριν ἀνέρα Ησ. ἔργ. 191. Καὶ πληθυντικὸς οὐδατέρου γένους συχνάκις σχηματίζεται ὑπὸ ποιητῶν ἐν τοιαύταις λέξεσι, οἷον *victoriae agros*, *altruia tela*. *Hospitia* καὶ *inhospitia* πρὸς οἷς *hospita* καὶ *inhospita* (*collus*) *διετήρης* ἀξία εἰσὶ. Οἱ Λυρικοί

χρῶνται hospitalis καὶ inhospitalis.

ε.) Αἱ τῆ σημασία κεχωρισμένοι τοῦ σχηματισμοῦ καταλήξεις τῶν ἐπιθέτων συχνάκις ἀλλάττονται ὑπὸ τῶν ποιητῶν, μάλιστα διὰ τὴν δακτυλικὴν ἀνάγκην π. χ. εὐρίσκονται ius, ianus τῆ iacus συναλλαγμένοι : Titaniacus, Gnosiacus, Hadriacus, Actiacus πρὸς τοῖς : Titanius, Gnosius, Hadrianus. Actius (ἀνθ' οὗ ὁ Στάτιος καὶ Actias γεν. Actiadis ἔχει). Πρὸς τοῦτοις ÷us, ÷us συναλλαγμένοι τῆ ÷iūs ἢ ÷ūs (aeus), atus· τοῦτο γίγνεται ἐν τῷ δακτυλικῷ μέτρῳ μάλιστα δὲ συχνάκις, ὅταν τῶν συλλαβῶν ÷us καὶ ÷us δύο βραχεῖαι συλλαβαί προηγῶνται (venerus) ἢ μία μακρὰ (aureus, Phacihus) Παραδείγματα : Rhodopēius, Stheneōiūs, Cimirēius, Phoebeūs, Philippēus, cygnēus, aurātus, aeratus, ferratus ἀντι aureus, ferreus, aereus. Τουναντίον μεταβάλλονται alis, inus εἰς ÷us, ὡς virgineus vultus ἀντι virginalis v., vipereus eruo ἀνθ' οὗ οἱ Λυρικοὶ viperinus. Ἀντι adulterinus ἔχουσιν οἱ ἐπικοὶ adulter, a, um. Uarius μετεβλήθη εἰς uus, ὡς ἐν Februus. Οὗτω μετρικῶν αἰτιῶν ἕνεκα συναλλάττονται : inferus τῷ infernus, bellicosus τῷ bellicus, vigil τῷ vigilax, Atheniensis τῷ Athenaeus ἢ τῷ Atticus (ἔτι δὲ τῷ Cecropius), μὴ ἀποβλέποντες πρὸς τὴν σημασίαν. Λίαν ἐλευθέρα ἐστὶ ἡ χρῆσις τῶν ἐπιθέτων εἰς ilis ἀντι τῶν μετοχῶν τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, οἷον tortilis ἀντι tortus, fictilis ἀντι fictus, ὁ Ὀβίδιος ἐποίησε διὰ τῆς καταλήξεως ταύτης νέας τινὰς λέξεις, ὡς exsequialis, dubitabilis.

ς.) Ὡς κατ' ἔξοχὴν ποιητικὰ ἐπίθετα σημειωτέα σὺν τοῖς ἄλλοις : accommodus (πεζ. accommodatus), aquaticus, egenus (πεζ. egens), impermissus (πεζ. illicitus), inopinus (πεζ. necopinatus), adapertilis, violens (πεζ. violentus), innumerus, bimarī immedicabilis. Μάλιστα ὡς ποιητικὰ σημειωτέα τὰ σύνθετα εἰς ger, fer, color, vagus, pes, volus, fluus, loquus, gena, cola, canus, ficus. Ἐν τούτοις ἐποίησεν ἔξαιρέτως ὁ Ὀβίδιος νέα τινὰ σύνθετα, ὡς Ianigena (Met. V, 250), Apennigena (XV, 432), draconigena (Fast. III,

865), Ianigena (Met. XIV, 381), amnicola (Met. X, 96) ignipes (M. II 392), flexipes (M. X. 99), penatiger (M. XV, 450). Τῶν οὐσιαστικῶν εἰς οἱ ποιῶσι μάλιστα οἱ ποιηταί : canorus, honorus, odorus. Ἐπιθετικῶς εἰσι ἐν χρήσει παρὰ ποιηταῖς : iuvenis, senex.

ζ.) Τινὰ ἐπίθετα κεῖνται μετὰ παραλήψεως τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντι ἐνός οὐσιαστικοῦ. Τοιαῦτα εἰσι : bidens (θηλυκ. ἐὰν τῷ οvis συμπληρωθῇ, ἀρσ. ὡς γεωργικὸν ἐργαλεῖον), bipennis (securis), caerulea (maria), cornipes (equus), frigida (aqua), lupatum (frenum), molaris (lapis), purum serenum (coelum), Liburna (navis), Caecubum, Albanum, Chium, Falernum, Massicum (vinum).

§ 92.

ΜΟΡΙΑ.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

α.) Τὰ ἐπιρρήματα συνάπτονται Ἑλληνικῶς οἷον οἱ πάλαι φιλόσοφοι, οὐσιαστικοῖς ἅμα μὲν ὑπὸ κωμικῶν, π. χ. tu intus pateram proferto foras. Plaut. Amph. II 2, 138. Illam hinc civem esse aiunt. Terent. Andr. V, 1, 14. Heri semper lenitas. Ter. Andr. I, 2, 4. Non tu nunc hominum mores vides. Plaut. Pers. III, 1, 57, ἅμα δὲ ὑπὸ ἐπικῶν καὶ ἐλεγειοποιῶν : π. χ. apparet domus intus Verg. Aen. II, 483. Ignari sumus ante malorum. Aen. I, 198. Rus hoc vocari debet, ante domus longe Martial. III, 58. Μὴ συγγεέτω τις τούτῳ τὸ σύμπτωμα, ὅπου πρὸς τῷ ἐπιρρήματι ἐν ἐπίθετον κεῖται, π. χ. candidus ante sinus Tibull. I, 10, 68.

β.) Ἀντι τοῦ ἐπιρρήματος τιθεῖσιν οἱ ποιηταὶ ἐκ κλίσεως τῶν ἐπιθέτων κεινὸν λίαν πολλάκις τὸ ἐπίθετον καὶ ἐν ἑξῆσι : Iakobus nocturnus obambulat. Verg. G. III, 538.

Et pura nocturno renidet luna mari. Hor. Carm. II, 5, 19.

— Vos exemplaria graeca.

Nocturna versate manu, versate diurna. Hor. A. p. 269.

Vespertinumque pererro saepe forum. Hor. Serm. I, 6, 113.

Serus in coelum redeas. Hor. Carm. I, 2, 45.

Vix primos inopina quies laxaverat artus. Verg. Aen. V, 857.

Auro plurima fluxit (Italia.) Verg. G, II 166

Οὕτω ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, π. χ. ἡδε (ἡ νόσος) μοι ὄξεια φυτᾶ καὶ ταχεῖ ἀπέρχεται. Σοφ. Φιλ. 808. Ἄπας μὲν οὐ γένοιτ' ἀνεῖς ἡμᾶς φίλος. Εὐριπ. 439. Εὐδὸν παννύχιοι. Ὅμ. Σκοτιαίους διελθεῖν τὸ πεδίον. Ξεν. Αν. IV, 15 κ.α.π.

γ.) Μάλιστα δὲ τὰ οὐδέτερα τῶν ἐπιθέτων φιλοῦσι παρὰ ποιηταῖς ἀντὶ τῶν ἐπιρρήματων νὰ κῆνται, π. χ.

Dulce ridentem Lalagen amabo.

Dulce loquentem. Hor. Carm. I, 22, 23.

Saxosum sonans Hypanis. Verg. G. IV, 370.

σπανιώτερον ὁ πληθυντικός οἶον multa gemens. Verg. Aen. V, 868.

Victor equus pede terram crebra ferit. Verg. G. III, 499.

Venti transversa fremunt. Verg. Aen. V, 19.

Οὕτω παρὰ τοῖς Ἑλλήσι δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευσεν. Ὅμ. Ἰλ. II 138.

Πολλὰ μὲν ἐπαινέσαντες, πολλὰ δὲ δεξιωσάμενοι τὸν Κύρον ὄχοντο οἴκαδε. Ξεν. Κυρ. III, 2, 14.

δ.) Καὶ ἐν ῥῆμα μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου δευτέρου τινος ῥήματος ὑπέχει χώραν παρὰ ποιηταῖς ἐπιρρήματος.

Certant illudere capto, tunc est certatim illudunt. Verg. Aen. II, 64.

Quo pinus ingens albaque populus.

Umbrae hospitem consociare amant, tunc est amice consociant. Hor. Carm. II, 3, 9.

Πρὸς δὲ ἐξῆς Ἑλληνισμοὶ ἀνήκουσιν ἐνταῦθα : fallere μετὰ μετοχῆς ἢ ἀπαρεμφάτου (λανθάνειν μετὰ μετοχ.) ἀντὶ clam oion qui natus moriensque fefellit. Hort. epist. I, 17, 40 (τὸ ἐπικούρειον : λάθε βιώσας). Λίαν ὁμοιον : fallentis semita vitae tunc est obscurae. Hor. Epist. I, 18, 103. Ἐκ τῶν πεζικῶν ὁ Τάκιτος τοῦτο ἐμιμήθη οἶον : quae commutatio neque Neronem fefellit (tunc est effugit) Ann. 13, 43. Τὰ ἄλλα χρῶνται οἱ ποιηταὶ τῷ fallere ὁμοίως ἀντὶ oblivionem afferre : fallebat curas aegraque corda labor. Ovid. Trist. 3, 2, 16 (ἐπέλησεν ἅπαντας ἐσθλῶν ἢ δὲ κακῶν. Ὅμ.) Iam vino quaerens, iam somno fallere curam. Hor. Serm. 2, 7, 114. (Λήθοντο δὲ χάρις Ὅμ.) Οὕτω καὶ furerer : ecce furit te reperire atrox Tydides. Hor. Carm. 1, 15, 27. (μαργῶντ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰέναι δόρυ. Εὐριπίδ.). Ἐπι δὲ rapere μετὰ μιᾶς αἰτιατικῆς : Quin trabe vasta Aegaeum rapias Pers. 5, 144. (Ἐκτωρ δ' ἀρπάξας λῆαν φέρεν. Ὅμ. Ἰλ. 12, 445.)

ε.) Μνήμης ἄξιοι εἰσὶ ποιητικοὶ τινες ἐπιρρηματικοὶ σχηματισμοί, οἶον : forsan, mage, pote, inferne, duriter, ampliter. Τὸ ἐπιρρήμα sic χρησιμεύει μάλιστα παρὰ ποιηταῖς εἰς ἐπιμαρτυρικούς τύπους :

Sic te Diva potens Cypri,

Sic fratres Helenae. lucida sidera

Ventorumque regat pater. Hor. Carm. I, 3, 4.

Adnue, sic tibi sint intonsi Phoebe, capilli ;

Sic tua perpetuo sit tibi casta soror. Tibull. II, 5, extr.

ς.) Iam δηλοῖ, ὡς καὶ ἐν τῷ πεζῷ παρόντα τινα χρόνον ἄλλω τινι παραβαλλόμενον. Οὕτως εἶνε Aen. V, 638 : iam tempus agi res διάφορον τοῦ : nunc t. a. r. Πολλάκις συνά-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

λοιπού δὲν πρέπει νὰ γένη, οἷον: desine Maenalius, iam desine, tibia versus. V. Ecl. VIII, 61. Ἐνίοτε ὑπερθετικῶς: et iam per moenia clarior ignis auditur. Aen. II, 705. Οὕτως ὁ τύπος: iam magis atque magis. Aen. XII, 239. Προσέτι συνάπτεται τῷ μέλλοντι: hic iam ter centum totos regnabitur annos Gente sub Hectorea. Verg. Aen. I, 272. Ποιητικαὶ συνάψεις εἰσι: iam olim, iam tum, iam denique, iam tandem. Ποιητικαὶ ὑπερβολαὶ γίνονται διὰ τῶν: et iam, iamque, iamque adeo, interea iam. Ἰδιαί σημασίαι εἰσι: μετ' ὀλίγον, ἥδη: et iam iussa facit. Aen. I, 302, ἔτι: alius Latio iam partus Achilles. Aen. VI, 89. Iam iam (οὐχὶ iam iam) καὶ iam iamque τίθενται πρὸς δηλώσειν τοῦ ἐγγίσι επικειμένου οἷον: atra silex iam iam lapsura — imminet. Aen. VI, 602, καὶ τοῦ ἀκαριαίου: iam iam nulla mora est: sequor — Aen. II, 701. Et iam iamque magis εὐρηται παρ' Οἰβεργίλιω Aen. XII, 940.

ζ.) Tum (ἀνθ' οὗ tunc δὲν δύναται νὰ κῆται, πρὸς δὲ tum ἀντι tunc εὐρηται) ἐπιτρέπει, μάλιστα παρ' Οἰβεργίλιω, τὰς ἐξῆς συνάψεις. tum primum, tum-ut, tum quum, tum quoque, quum-tum, dum-tum, postquam-tum, ubi-tum. Δηλοῖ ἐν τοῖς ἄλλοις τὴν χρόνου συνέχειαν (καὶ ἐν ἀποκρίσει: tum prius Aeneas etc.); χρησιμεύει εἰς ἀταρτηθήσεις καὶ περιγραφὰς (Verg. Ecl. II, 45 — 50. Aen. VI, 20, 273 sqq. κ.α.π.). Tum vero ἐπιρρώννυσι καὶ ζωοποιεῖ τὸν λόγον. Tu in v e r o ardemus scitari et quaerere causas. V Aen. II, 105. Ἑλληνικῶς συνάπτουσιν οἱ ποιηταὶ tum ἐπιθέτοις καὶ μετοχαῖς οἷον Nec plura moratus tum laeva taurum tenet. Aen. V, 382. Saucius ille gravi venantum vulnere pectus, tum demum movet arma leo. Aen. XII, 5. Ὀμοίως deinde, οἷον Sic fatus deinde etc. Aen. II, 394 (εἶτα, ἔπειτα). Sic deinde locutus, affatus etc. Καὶ τὸ sic προστίθεται Ἑλληνικῶς τῇ μετοχῇ οἷον παρ' Οἰβεργίλιω Aen. I, 225. Iuppiter — Despiciens sic Constituit.
 4.) Adeo δηλοῖ πρῶτον usque ad id, οὕτω μάλιστα παρὰ

Πλάτωνα καὶ Τερεντίω. Πλὴν τῶν συνήθων σημασιῶν φαίνεται ὅτι ἐνίοτε τὸ ἡμέτερον λίαν δηλοῖ (Servius ad Aen. VII, 427). Τῷ nunc καὶ iam συνδεδεμένον, ἐπιτείνει τούτων τὴν σημασίαν: iamque adeo super unus eram V. Aen. II, 567. Nunc adeo, quae sit dubiae sententia menti — expediam. Aen. XI, 314. Τοπικοῖς ἐπιρρήμασι συνδεδεμένον δηλοῖ δὴ = gerade οἷον hinc adeo Ecl. IX, 59. Ἐν τοῖς γεωργικοῖς τοῦ Οἰβεργίλιου (οὐκ ἐν τῇ Αἰνειάδι) δηλοῖ πολλάκις ἐπιτατικόν τι etiam οἷον ver adeo frondi nemorum; ver utile silvis. Georg. II, 323. Omne adeo genus in terris hominumque ferarumque in furias ignemque ruunt. G. III, 242.

0.) Ultro (ὡς ultra, κυρίως ἀφαιρετικῆ τοῦ ἀπηρχαιωμένου ulter) δηλοῖ παρὰ Βεργίλιω τοῦλάχιστον 1) insuper, adeo εἰς τὸ πέραν, 2) ab ulteriore loco περαιόθεν, 3) non provocatus, non rogatus. Ἐν Αἰν. II, 145 his lacrimis vitam damus et miserescimus ultro ἑρμηνεύεται τοῦτο ὑπὸ Heyne: libenter, facili promptoque animo, ὑπὸ Böderlein (lat. Syn. p. 107): vel ultro, nedum rogati.

ι.) Proinde (παρὰ ποιηταῖς μόνον δισύλλαβον proindē) ἔτι δὲ usque (διηνεκῶς) εἰσι μᾶλλον ποιητικὰ ἢ πεζὰ. Iam dudum λαμβάνει παρὰ ποιηταῖς τὴν σημασίαν: παραντίκα = sogleich οἷον: iam dudum samite poenas. Verg. Aen. II, 103. Τὸ ἐπιρρῆμα qua εἶνε ποιητικώτερον τοῦ ubi οἷον Qua terra patet, fera regnat Erynnis. Ovid. Met. I, 241.

κ.) Ποιητικῆ τις παράλειψις εἶνε ac, atque, quam ἀντι aeque ac κ.τ.ε. παρὰ Πλάτωνα καὶ Κατούλλω οἷον

Quem esse amicum ratus sum, atque ipse sum, mihi. Plaut. Bacch. III, 6, 20.

Rem heri diligenter tutetur, quam si ipse assit. Plaut. Men. V, 6, 3.

Et non pistrino traditur atque asinus. Catull. 93, 10.

λ.) Τοῖς ἐπιρρήμασι: clam, palam, simul, procul χρῶνται μάλιστα οἱ ποιηταὶ τῇ ἀφαιρετικῇ συνδεδεμένοις καὶ ὡς προσηγορία Κεντρικῆ Βιβλιοθήκῃ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

μ.) Πολλὰ πλείονα εἰσι τὰ παραδείγματα πλεοναστικῶν συχνοῦ ὁμοίων, ἢ τῶ νῶ συγγενῶν ἐπιρρήματων. Ὁ πεζὸς δὲ οὐκ ἔχει ὅλους ξένους πλεονασμῶν οἷον deinde postea, etsi quamvis, at vero, prorsus valde κ.α. Πολλὰ συχνότερον χρῆται τοῖς αὐτοῖς ἢ ποιητικῇ γλώσσᾳ, ἐξαιρέτως οἱ τῇ κοινῇ γλώσσῃ συγγενεῖς κωμικοί. Οὗτοι χρῶνται:

aedepol nae, aedepol profecto, certe pol, continuo protinus, deinde hinc, ergo igitur (καὶ παρ' Ἀπουλλίου), ergo propterea, hercle certo, hercle nae, ibi tum, itaque ergo, iterum atque iterum (iterum iterumque παρὰ Πλινίου καὶ Φλόρου, οὐδέποτε παρὰ Κικέρωνι, ὅστις ἀντ' αὐτοῦ iterum et saepius λέγει), iure optimo merito, olim quondam, primum iam a principio, procul longe, propere ocius, quasi si, repente subito, rursus denuo (πάλιν αὐθις Ὀμ.), similiter itidem, simul una, usque semper.

Ἄλλὰ καὶ οἱ Ἐπικοί καὶ οἱ Ἐλεγιστοὶ ἔχουσι ὁμοίους πλεονασμοὺς· οἷον nimium nimiumque post hinc, tum porro κ.α.π.

§ 93.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ.

α.) Ab κείται ἀντὶ a παρ' Ὀυεργιλίου μόνον πρὸ τῶν συμφώνων j, l, r, s, t, καὶ πρὸ τῶν ὀρισμένων λέξεων: Jove, littore, laeva, radice καὶ radicibus, rege, rupe, sede, stirpe, ἐν τῇ σημασίᾳ τῆς Ἑλλην. ἀπὸ εἰς τὴν τοπικὴν ἐρώτησιν: πῶθεν; (woher?). Τὴν ab τιθεῖσιν οἱ ποιηταὶ πολλάκις, ὅπου ὁ πεζὸς τῇ μόνῃ ὀργανικῇ ἀφαιρετικῇ χρῆται· π. χ. nigram medio distinctus ab albo frontem Ovid. M. 3, 224. Τὸ ἐναντίον λαμβάνει οὐχ' ἥττον συχνὰ χώραν: desertaque con iuge ploret. Ov. Her. 3, 76.

β.) Ex κείται παρ' Ὀυεργιλίου σπανίως πρὸ συμφώνων, πλὴν πρὸ τῶν μονοσυλλαβῶν ἀντωνυμιῶν: ex se, ex me, ἢ ἐάν τις ἀριθμὸς ᾗνε ὀρισμένος, ὡς: ex vobis unus, ἐν τισὶ πράξεσιν.

εἶον: ex diverso, ex longo, ex more, ἢ ἐάν κείται μετὰ τὴν πτωσῶν τῆς ὡς: ipsis ex vincula sertis. Ἐνίοτε κείται ἢ ab ἐν τῇ σημασίᾳ τῆς φιλικῆς σχέσεως: Ceres est ipsa ab Iaccho Lucr. IV, 1161, τουτέστι amica Iaccho.

γ.) Ταῖς: a, de, ex περιφράζουσι πολλάκις οἱ ποιηταὶ τοῦ γένους ἐπιθέτα, ἢ ἄλλα· π. χ. pastor ab Amphryso ἀντὶ Amphrysius (τουτέστι Apollo) Verg. G. III, 2, Fulgorem ab auro ἀντὶ aureum Lucr. II, 50. Nec de plebe deo Ovid. M. I, 594. Siquum de marmore M. V, 183. Ut rudit a scabra Turpis asella mola. Ov. A, a. III, 290. Psittacus, Eois imitatrix ales ab Indis: O. Am. II, 6, 4. Dulces a fontibus undae. Verg. G. II, 243. Ἡ αὐτὴ περίφρασις ἐπιθέτου τινος γίνεσθαι τῇ ad, μάλιστα ἐν τῇ δηλώσει σκοποῦ τινος: tum Sallii a d cantus adsunt Verg. Aen. VIII, 285. Fidus a d limina custos. Aen. IX, 648. Ad limina servi Sil. it. I, 66. Lygdamus a d cyathos. Prop. IV, 8, 37. Canes a d venandum Ter. Andr. I, 4, 30.

δ.) Cum κείται ὑπερσυχνάκις ἀντὶ τοῦ et. Tecum κείται παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἀντὶ: habeas tibi. Πολλάκις χρησιμεύει καὶ τὸ cum πρὸς δῆλων τῆς ἀγανακτήσεως ἢ τοῦ σκορακισμοῦ ὡς: abi in malam rem cum ista conditione. Plaut. Epid. I, 4, 33.

ε.) Tenuς συντάττεται μόνον παρὰ ποιηταῖς μιᾷ γενικῇ. Subter μόνον παρὰ ποιηταῖς τῇ ἀφαιρετικῇ. Absque ἐστὶ μόνον τῶν κωμικῶν ἰδίᾳ.

ς.) Apud ἔχει μάλιστα παρὰ τοῖς κωμικοῖς πολλάκις τὴν σημασίαν τῆς in· οἷον apud villam est (ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος μιμηθὲν Verr. II, 4, 22: coenam dabat, apud villam in Tyndaritano, ὡς ὁ Ὀυεστοφάλιος λέγει an meam Hause.) Ὁ Ἑλλην χρῆται οὕτω καὶ τῇ πρὸς π. χ. πρὸς μέση ἀγορᾷ Σοφ. Tr. 374. Circa καὶ circum διακρίνονται ὑπὸ ποιητῶν ἥττον ἀ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ Per κείται ἐνίοτε, ὡς καὶ ἐν τῷ ὑστέρων ΔΗΜΟΣΙῶΝ ΚΕΝΤΡΙΚῆ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚῆΣ ἐκτα per ambas (zonas) Verg. ΜΟΥΣΕΙΟΝ 267 ΤΟΥΡΙΟΥ

ζ.) Ἐν τῇ θέσει τῶν προθέσεων διδάσκειν οἱ ποιηταί. τὴν ἀδειαν ἢ ἐμβολίμοις λέξεσι νὰ τὰς χωρίζωσι τῶν πτώσεων τῶν οἶον :

— argutos inter strepere anser olores. Verg. Ecl. IX, 36.
ἢ νὰ τὰς ἀναστρέφωσι π. χ. :

Quos in t e r Augustus recumbens.
Purpureos bibit ore nectar. Hor. Carm. III, 3, 11.
Spemque metumque inter Verg. Aen. I, 222.
Errabant maria omnia circum V. Aen. I, 36.
His accensa super. V. Aen. I, 33.

Nihil astra praeter vidit et undas Hor. Carm. III, 27, 31.
Ἐνταῦθα ἀνήκουσι προσέτι αἱ : ad usque, ab usque, capropter.

§ 94.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝ ΣΥΝΘΕΣΕΙ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν συνθέτων ἐστὶ καθόλου ἐν τῇ Λατινικῇ, κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς γλώσσης ταύτης, πολλῶ μείων, ἢ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ. Τὸ αἴτιον κεῖται ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ ἐν τῇ ὀλίγῃ εὐπειθείᾳ τῆς Λατινικῆς γλώσσης τῷ στίχῳ. Ἰδιότητες ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν σύνθεσιν εἰσὶ :

α.) Ἡ συχνὴ χρῆσις τοῦ ἀπλοῦ ἀντὶ τοῦ συνθέτου· οἶον relinquere ἀντὶ relinquere, ferre ἀντὶ auferre, afferre, conferre κτλ. ponere ἀντὶ imponere, apponere, μάλιστα deponere, ridere ἀντὶ arridere, temnere ἀντὶ contemnere, serere ἀντὶ disserere κ.α.π.

β.) Ἡ πλεοναστικὴ ἐπανάληψις μορίου τινος, ἐξαιρέτως τῆς προθέσεως πρὸς τῷ συνθέτῳ π. χ. perparce nimium (Ter. Andr. II, 6, 22), praemittere prius, praedicere prius, praesentire ante, praelabi ante, retro referri, καὶ referre, rursus reverti, recipere se rursus, redire rursus, αἱς ἐπαναλήψεις οἱ ποιηταί συχνώτερον γε χρῶνται ἢ οἱ πεζοί.

γ.) Πρὸς δὲ μνήμης ἄξιός ἐστι ὁ χωρισμὸς τῆς προθέσεως

ἀπὸ τοῦ ῥήματός της, μάλιστα ἐν ταῖς προθέσεσι : circum, in, inter, post, prae, super π. χ.

Turba circum te stans Hor. Serm. I, 3, 135.
: Et multo nebulae circum dea fudit amictu. Verg. Aen. I, 416.

Miraris cum tu argento post omnia ponas. Hor. Serm. I, 1, 86.

Praeque diem viniens. Verg. Ecl. 8, 17.
Iamque adeo super unus eram. Verg. Aen. II, 567.
Ἡ in φιλεῖ μόνον τῷ que τοῦ ῥήματος νὰ χωρίζηται :

Exanimatque indignos inque merentes. Lucr. II 1402.
Quaeque queat conturbari inque pediri—III, 4, 83.
Inque salutata inlino. Verg. Aen. IX, 288.
Ille pedem referens et inutilis inque ligatus. Aen. X, 794.

Πολλῶ σπανιώτερον χωρίζονται ἡ con καὶ ἡ dis τοῦ ῥήματος : con brachia suefaciunt Lucr. VI, 396 ἐστὶ κριτικῶς ἀμφισβητήσιμον, βεβαιώτερον : con formae formare figuram Lucr. IV, 67. Disque tulissent Plaut. Trin. IV, 4, 14. Ὁμοίως εὐρηγνται, εἰ καὶ οὐ συχνάκις, de· οἶον deque dicata (Lucilius ἐν Non. σ. 287), per· οἶον perque pliatatis Lucr. II, 395. Καὶ οὐσιαστικὰ τῇ τμήσει χωρίζονται, ὡς τὸ γνωστὸν : septemque triones. Πεζαὶ τινὲς τμήσεις λαμβάνουσι χώραν ἐν τοῖς : iusiurandum (iusque iurandum), respublica (rem vero publicam), ἐν ταῖς συνθέσεσι μετὰ τῆς per (per mihi gratum feceris), magnopere (magno autem opere). Διὰ τὴν συχνὴν ἐστὶ ὡς πάντες ἴσασιν ἢ τμήσει παρὰ τοῖς Ἑλλήσι ποιηταῖς· οἶον ἤμιν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι κ.α.π.

§ 95.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

α.) Οἱ ποιηταί ἀπτονται ἅμα μὲν παραλείποντες, ἅμα δὲ προκειμένοι τὰς τὰς προτάσεις συναπτοῦσι συνδέσμοις μετὰ μεί-

ζονος ἐλευθερίας τοῦ ἔργου, ἢ οἱ πεζοί. Ὁ ἄριστος πεζός, οὗ ὁ Κικέρων παρέχει τὴν τάξιν, κατέχει ἐν τῇ χρήσει τῶν συνδέσμων πολλὴν θησαυρὸν λεπτότητος τῆς λέξεως· ἀνθ' ὧν ἀσύνδετοι συντάξεις, ὡς ὁ τοῦ Οὐεργιλίου στίχος (ecl. 1, 11) : Non equidem invidéo : miror magis : undique totis usque adeo turbatur aquis — μόνον ἐφ' ὠρισμέναις περιστάσεσι ἐν τῷ λόγῳ ἐπιτρέπονται.

β'.) Ἐν τοῖς συνδετικοῖς καὶ διαζευκτικοῖς συνδέσμοις εἰσι πρῶτον.

1. nec non καὶ ὁ τοῦ Οὐεργιλίου nec non et μόνον ποιητικοί.

2. Atque, ac, et, que εἰσι παρὰ ποιηταῖς ἥττον ἀκριβεῖς, ἅτε ἐν τῷ πεζῷ διάφοροι ὄντες· ἀλλ' εἰσι ὡς τὰ πολλὰ atque καὶ ac ἰσχυρότεροι καὶ δεινότεροι τοῦ et καὶ que.

3. Οἱ ποιηταί, οἵτινες τὰ τῶν κώλων πολλάκις ἐν τρυφερᾷ μορφῇ ὑποδεικνύουσι, τιθέουσι τοὺς συνδετικούς συνδέσμοις ἀντὶ ἄλλων, τὴν σύναψιν ὠρισμένων σημαίνουσῶν λέξεων καὶ δῆ : ἀντὶ nam· οἷον Nunc etiam horribili visu portenta sequentur, et socii amissi petierunt aethera pennis. V. Aen. XI, 271. ἀντὶ τοῦ ἐναντιωματικοῦ sed, μάλιστα ἐὰν ἀρνησις προηγῆται· οἷον prolesque virilis nulla fuit primaque oriens erepta iuventa est. V. Aen. VII, 50.

ἀντὶ autem ἐν καταρυσμῷ ὁμοίων πραγμάτων· οἷον hic stirpes obruit arvo, quadrifidasque sudes et acuto robore vallos. Silvarumque aliae pressos propaginis arcus expectant V. Georg. II, 26.

ἀντὶ at· οἷον segetes altae campi que natantes lenibus horrescunt flabris summae que sonorem dant silvae. Verg. Georg. III, 199.

4. Οἱ συνδετικοὶ σύνδεσμοι τίθενται εἰς δῆλωσιν ὀξείας συννεξείας· οἷον

Primaque per coelum, nervo stridente sagitta

Hyracidiae iuvenis volucres diverberat auras,

Et venit, adversique infigit arbore mali.

Verg. Aen. V 502. Οὕτω μάλιστα μετὰ τὰ vix, una &c.

a. οἷον vix ea fatus erat senior: subitoque fragore intonuit laevum. Verg. Aen. II. 692. Audiit un a Arruns haesitque in corpore ferrum. Πάθος τοῦ λόγου ποιεῖ ἡ συχὴ ἐπανάληψις τοῦ συνδέσμου :

Fierunt Rhodopeiae arces

Altaque Pangaea et Rhesi Mavortia tellus

Atque Getae atque Hebrus et Actias Orithyia Verg. G. IV, 463.

5. Συχνάκις δηλοῦσιν οἱ ποιηταί τοῖς συνδετικοῖς συνδέσμοις πάθη, καὶ δῆ :

ἐπίτασιν τῆς τοῦ νοῦ προσέξεως ἐν ἀφηγήσει (γερμαν. da, ἔλλην. καὶ τότε)· οἷον at sociis — cecidere animi etc. . . . Et pater Anchises passis de littore palmis numina magna vocat. V. Aen. III, 263.

Ἄγανάκτησιν· οἷον et quisquam numen Iunonis adorat? Aen I, 48.

Ἄπειλήν· οἷον iam pridem ille a me illos abducere Thestylis orat ; et faciet etc. V. Ecl. II, 43.

Παρῶρησιν : e t dubitamus adhuc virtutem extendere factis? Aen. VI, 807.

Φόβον : nunc Phoenissa tenet Didō, blandisque moratur verbis : e t vereor quo se Iunonia vertant hospitia. Aen. I, 670.

Ἐίρωνείαν : iam venio moriturus et haec tibi porto dona prius Aen. X, 881.

Περικερσίαν : e t quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? V. Ecl. I, 27.

6. Τῷ συνδέσμῳ ἐξακολουθεῖ ὁ λόγος μετὰ μακρὰς μεταξὺ προτάσεις καὶ παρενθέσεις· οἷον παρ' Οὐεργιλίῳ Georg. II, 434.

Quid maiora sequar? — salices humilesque genestae,

Aut illae pecori frondem, aut pastoribus umbras,

Sufficiunt, saepemque satis et pabula melli —

Et vivat nudantem buxo spectare Cytorum etc.

Cuius olorinae surgunt de vertice pennae
(Crimen amor vestrum) formaeque insigne paternae.
Verg. Aen. X, 187.

7. Πολλάκις ἀρχεται ἢ παρένθεσις ἀπὸ τοῦ συνδέσμου, ὡς :
Audieras (e t fama fuit) sed etc. Verg. Ecl. IX, 11. Ille
furens (e t saeva Iovis sic numina poscunt) deserit obses-
sos colles. Aen. XI, 901.

8. Προσέτι εἰσάγει ὁ σύνδεσμος τὴν ἀπόκρισιν ἢ πρόσρῃσιν :
Sic Venus; e t Veneris contra sic filius orsus. Aen. I, 325.
Et mater, cape etc. G. IV, 380.

9. Μετὰ προστακτικὰς δηλοῖ ὁ σύνδεσμος τὴν συνέχειαν
τοῦ προστάγματος :

Dic, quibus in terris, et eris mihi magnus Apollo. Ecl.
III, 106.

10. Εἰ ἀντὶ etiam ἢ quoque καθόλου νομίζονται μάλιστα
ποιητικά. Πρὸς τὸν Κικέρωνα ἐστὶ ἡ χρῆσις κριτικῶς ἀμφιβολ-
λος, ἀναμφισβήτητος παρὰ Σουητωνίῳ, Τακίτῳ, Κοϊντελιανῶ.

11. Ὡς πρὸς τὸν ac καὶ atque σημειωτέα μάλιστα τὰ ἐξῆς :
Ac κεῖται παρὰ ποιηταῖς οὐ βραδίως πρὸ φωνήεντος (ὡς οὐ-
καὶ ἐν τῷ καλῷ πεζῷ), καὶ πρὸ τῶν : e, g, q, x, πλειστάκις
πρὸ τοῦ t καὶ v. Ἐν τῇ ἐκλογῇ μεταξὺ ac καὶ et ἄγει τοὺς
ποιητὰς ἢ ἔφρασις εὐφωνίας καὶ δεινότητος. Ἄρα ὁ ἰσχυρότε-
ρος ac οὐδέποτε σχεδὸν εὔρηται ἐν τοῖς μαλακοῖς βουκολικοῖς
ποιήμασι. Ὁ atque συνδέει ἀσμένως τὰς ὁμοίας λέξεις π. χ.
h uic mater quamvis atq ue h uic pater adsit. Ecl. IV, 56.
Hunc morem, h o s cursus atq ue h aec certamina. Aen.
V, 596. Hinc atque hinc, magis atque magis, iterum
atque iterum, ultro atque ultro, aliud atque aliud
κ.α.π. πρὸς δὲ ἐν ἀντιθέσει· οἷον fas atque nefas, ma-
tres atque viri, facta atque infecta, noctes atque di-
es, huc atque illuc. Ἐν τισὶ ποιητικοῖς τύποις εἶνε ὁ atque
σεμνὸς π. χ. divom pater atque hominum rex, atque ita
flatur.

12. Σημειωτέα προσέτι ἡ ἐπεξηγηματικὴ δύναμις τοῦ συν-

δέσμου (epexegesis. Σύντηξις δύο μᾶλλον ἢ ἕττον διαφόρων
πραγμάτων εἰς μίαν ἰδέαν). Ἐνταυθοὶ ἀνήκει τὸ γνωστὸν σχῆμα
ἐν διὰ δυῶν (hendiadys)· οἷον pateris libamus et auro.
Ge. II, 192. Umbras et frigora captant. Ecl. II, 8. Molem-
que et montes insuper altos imposuit. Aen. I, 61. Πρὸς τοῦ-
τοις ἀνήκει τῇ ἐπεξηγήσει ἡ ἐγγύτερον ὀρίζουσα σημασία τοῦ
συνδέσμου, ὡς segetes altae campique natantes. Georg. III,
198. Domus atq ue intima Leti Tartara αὐτόθι IV, 481.
Iudicium Paridis spretaeque in iuriā formae. Aen. I, 27. I-
talia — Lavinaque venit littora. Aen. I, 2. (Ἐῖθ' πρὸς
δῶμα Διὸς καὶ μακρὸν ὄλυμπον. Ὁμ. Π. 5, 398.)

13. Ἀντὶ τοῦ πεζοῦ ac μετὰ τὰς λέξεις τῆς ὁμοιότητος καὶ
ἀνομοιότητος χρῶνται ποιηταὶ τινες καὶ τῷ quam : contra-
ria passus, qu a m Rhodano stimulatus Arar. Claud. Eutr.
II, 265. Καὶ ὁ ac καὶ ὁ atque κεῖνται παρὰ ποιηταῖς καὶ δὴ
παρ' Ὁρατίῳ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, σπανίως παρὰ τισὶ ὑστερον πε-
ζοῖς, μετὰ συγκριτικὰ ἀντὶ τοῦ quam (παρὰ Κικέρωνι οὐδα-
μοῦ), οἷον artius atq ue hedera. Hor. Serm. I, 2, 22.

14. Ὁ διπλασιασμένος que-que ἐστὶ μόνον παρὰ ποιηταῖς
ἢ ἐν τοιούτοις πεζοῖς χωρίοις ἐν χρῆσει, ἅτινα αἰνίττονται
εἰς τι ποιητικὸν χωρίον, οἷον noctesque, diesque παρὰ Κί-
κέρωνι de fin. 1, 16. Ἐν ἄλλοις χωρίοις, ὡς de or. 1, 26, de
fin. 5, 21 ὁ διπλασιασμός τοῦ que ἀφῆρηται τῇ νεωτέρᾳ κρι-
τικῇ. Πρὸς δὲ εὔρηται παρὰ ποιηταῖς que — atque.

15. Τὸν nec καὶ neque φαίνεται ὅτι οἱ ποιηταὶ κατὰ ῥυ-
θμικὴν εὐφωνίαν καὶ δεινότητα διέκρινον. Μάλιστα κρατεῖ
τοῦτο παρὰ τῷ διδασκάλῳ τῆς ῥυθμικῆς τέχνης, τῷ Βεργιλίῳ.
Αἰ κατ' ἐξοχὴν παρὰ τῷ ποιητῇ περὶ ἀμφοτέρων τῶν λέξεων
γενόμενα θεωρεῖται συγκεραλαιοῦνται οὕτω :

Ὁ nec εἶνε ἰσχυρότερος, ὁ neque μαλακότερος. Ὁ neque
χρησιμεύει πλεονάκις τοῦ nec εἰς μεταβάσεις. Ὁ neque σπα-
νίως ἀναλαμβάνεται, ὁ nec συχνάκις. Προηγείται ἀπλή τις
ἀνάκλιξις (h uic mater quam) τότε ἔπεται, ἐὰν ἡ ἀρνησις μένη, ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ neque. Ὁ nec κεῖται μᾶλλον πρὸ συμφώνων, ὁ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΗ ΒΗΜΑΘΕΚΕ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

neque μάλλον πρό φωνέντων (ἐν τῷ πεζῷ πολλάκις ἀνάπα-
λιν). Πλὴν τῶν : nec — nec, neque — neque εὐρηται καὶ
neque — nec, nec neque.

16. Ὁ διπλασιασμός τοῦ διαζευκτικοῦ συνδέσμου φαίνεται,
παρὰ ποιηταῖς ἐλευθερώτερος, ἢ ἐν τῷ πεζῷ. Ἐπονται ἐπ’
ἀλλήλοις :

sive-ve, seu-ve, seu-aut, οἶον

Sive sacra pavi, sedive sub arbore sacra —

Seu nemus intravi vetitum, nostrisve fugatae

Sunt oculis nymphae. Ovid. Fast. IV, 749

Seu turbidus imber

Proluit ; aut annis solvit sublapsa vetustas.

Verg. Aen. XII, 684.

Seu poscat agna, sive malit haedo

Hor. Carm. I, 4, 12.

Seu temere expecto, sive hoc confingere fas est.

Ovid. Trist. III, 5, 27.

Περὶ τοῦ νε (ἐκ τοῦ vel γινόμενος) κρατεῖ ἔτι μάλιστα,
ὅτι διπλασιάζεται, ἀνθ’ οὗ ἐν τῷ πεζῷ vel-vel. Ὁ νευ (ἐκ
τοῦ neve γινόμενος) κεῖται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ νε,
nec ἢ neque. Ἀντὶ τοῦ πεζοῦ modo-modo χρῶνται οἱ ποιη-
ταὶ καὶ modo-nunc, modo-rursus.

γ’.) Ἐν τοῖς συγκριτικοῖς συνδέσμοις εἰσι ceu καὶ praeat
ποιητικοί, ὁ τελευταῖος μάλιστα ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν κωμικῶν.
Αἱ ἀντὶ ἄλλων τεταγμέναι ποιητικαὶ λέξεις ἐν παραβολαῖς
εἰσί :

1. Ἄπλαι· Exemplo (exemplo que nivis. Ovid. Pont. II,
3, 89.) More, in morem (more nivis lacrimae sole maden-
tis eunt. Ovid. Her. 13, 52. In morem stagni placidaeque
paludis. Verg. Aen. VIII, 88.) More modoque (ego apis
Matinae more modoque, Hor. Carm. IV, 2, 27.) Ritu
(fundunt simul undique tela crebra nivis ritu. Verg. Aen.
XI, 611.) Sic (fugit ocior aura illa levi sic agna lupum,
sic cerva leonem, sic aquilam penna fugiunt trepidante co-

lumbae. Ovid. M. I, 505.) Talis (forma novi talis mar-
moris esse solet. Ov. Her. 21, 217.) Qualis (surgis Iuleo
invenis cognomine dictus, qualis ab Eois Lucifer ortus a-
quis Ov. Pont. II, 5, 50.) Quale (quale rosae fulgent
inter sua lilia mistae. Ov. Am. II, 5.) Quantus· πρὸς δὲ :
non aliter (non aliter fortes vidi concurrere tauros Ovid.
M. IX, 46.) Non sic, non tam (pelago credas innare re-
vulsas Cycladas Verg. Aen VIII, 694.)

2. Σύνθετοι, ὅπου ἐν τῷ ἄλλῳ κώλῳ sic, ita, talis, haud
aliter, haud secus ἐπαναλαμβάνεται. π. γ.

Ac veluti montis saxum de vertice praeceps cum ruit
avolsum.

sic urbis ruit ad muros. Aen. XII, 684.

Ceu femina primum — suscitatur ignes — Haud secus etc.
Verg. Aen. VIII, 408.

δ’.) Ἀντὶ τοῦ ἐπιτρικτικοῦ licet χρῶνται ποιηταὶ τινὲς
καὶ τῷ μέλλοντι licebit, οἶον detrahat auctori multum for-
tuna licebit. Ovid. Trist. V, 14, 3. Sis pecore et multa
dives tellure licebit. Hor. Epod. 15, 19. Licet quamvis
συνάπτει ὁ Λουκρήτιος.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ.

§ 96.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕΤΑ

ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ἐν τῷ παρόντι σημειοῦμεν τὰς διαφορὰς δοκίμων πεζῶν φρά-
σεων καὶ τῶν συνδέσμων πολλῶν ἐπιθέτων ἀνεῦ τῆς προσθήκης

τοῦ homines εἴν ἐν τῶν αὐτῶν ἔχῃ οὐσιαστικὴν δύναμιν* πρὸς. Zumpt lat. Gramm. § 363.

οἷον mortalibus aegris. Verg. Georg. I, 237. Miseris mortalibus. Georg. III, 66.

β'.) Τὴν ἀλλαγὴν τοῦ γένους καὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ δὴ :

1. Τοῦ γένους διὰ τε ἔλλειψιν, οἷον Centauro magna (δηλ. navi) Verg. Aen. V, 122, καὶ διὰ τὴν σημασίαν : πρᾶγμα* οἷον triste lupus stabulis. Verg. Ecl. III, 80. varium et mutabile semper femina Aen. IV, 569. Turpe senilis amor. Ovid. An. I, 9, 4. Ἀνήκει δὲ ἐν-αὐθα τὸ κατὰ τὸν νοῦν, οὐχὶ κατὰ τὴν λέξιν συνταττόμενον γένος τῆς ἀναφορικῆς ἀνωθυμίας (constructio ad synesin) : fatale monstrum, quae generosius perire quaerens etc. (δηλ. Cleopatra). Hor. Carm. I, 37, 24.

2. Τοῦ ἀριθμοῦ. Ἐν-αὐθα ἀνήκει ὁ παρὰ ποιηταῖς πολλῶν συχνότερος, ἢ ἐν τῷ καλῷ πεζῷ ἀπαντόμενος πληθυντικός ἐν συνδέσει μετὰ τοῦ ἐνικοῦ τῶν περιληπτικῶν, οἷον Atria turba tenent, veniunt leve vulgus euntque. Ovid. Met. XII, 53. Tura ferant, placetque novum pia turba Quirinum. Ovid. Fast. II, 567. Μάλιστα συχνὸς ἐστὶ ὁ πληθυντικός ἐν ταῖς περιληπτικαῖς λέξεσι : pars καὶ quisque, οἷον pars epulis onerant mensas et plena reponunt pocula Verg. Geor. IV, 378. Pars volueres factae. Ovid. Met. IV, 56. Quisque suos patimur manes. Verg. Aen. VI, 743. Περιορίζεται δὲ ἡ χρῆσις αὕτη, μάλιστα παρ' Οὐεργιλίῳ ἐν ταῖς ἐξῆς περιστάσεσι : 1) Ἐν περιφράσει προστίθεται ἡ γενικὴ τοῦ ἄντος ὑποκειμένου, οἷον Georg. IV, 464 : at chorus aequalis Dryadum clamore supremos implerunt montes. Aen. III, 675 : At genus e silvis Cyclopum . . . ruit ad portas et littora complent. 2) Ἀληθῆς τις πληθυντικός προηγείται, ἢ τὰ : alii illi οἷον Georg. IV, 374 manibus liquidos dant ordine fontes Germanae . . . Pars epulis onerant mensas. Aen. I, 240 : illi tergora deripiunt costis et viscera nudant, pars in frusta secant.

Ἐυρίσκονται προσέτι ἐν περιληπτικοῖς ὁ ἐνικός καὶ ὁ πληθυντικός συνδεδεμένοι, οἷον Verg. Aen. II, 31 : pars stupet innuptae donum exitiale Minervae, et molem mirantur equi. Σχηματίζουσι πολλὰ ὀνόματα τὸ ὑποκειμένον, τότε ἔπεται τὸ κατηγορούμενον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ (attractionis lege) τῷ ἀριθμῷ τοῦ ἐγγύτατα κειμένου ὀνόματος, οἷον nec raucae, tua cura, palumbes, nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo Verg. Georg. I, 484. Hic illius arma, hic currus fuit Aen. I, 16. Caper tibi salvus et haedi. Ecl. VII, 9. Τούτων διάφορον : O noctes coenaeque deum, quibus ipse meique ante Larem proprium vescor. Hor. Serm. II, 6, 65. Ἀλλὰ καὶ ὁ πληθυντικός εὐρηταὶ διὰ μετρικᾶς αἰτίας, οἷον : iam pater Aeneas, iam curvo in littore Tarchon constituere pyras.

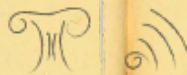
γ'.) Τὸν σύνδεσμον τοῦ ἐπιθέτου μετὰ τοῦ μέρους τοῦ ὑποκειμένου, πρὸς ὃ κυρίως δὲ ἀνήκει (hypallage), οἷον Tulli ignobile regnum Hor. Sat. I, 6, 9. (κυρίως Tulli ignobil regnum). Seu te bearis interiore nota Falern-Carm. II, 3, 8. Laestrygonia Bacchus in amphora. Carm. III, 16, 34. Tyrrhena regum progenies. Carm. III, 29, 4. Περὶ τούτου πολλὰ παραδείγματα παρὰ τοῖς Ἑλλησι. (Lobeck zu Soph. Ai 7).

δ'.) Ἡ ἀνάλειψις ἢ προσθήκη τοῦ est, ὡς τοῦ κώλου σύνδεσμος ἢ βοηθητικὴ λέξις ἐπακολουθεῖ παρὰ τοῖς ἀρίστοις τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος ποιηταῖς, οἷον παρ' Οὐεργιλίῳ, καὶ τοῖς ρωμαϊκοῖς νόμοις καὶ τῇ δυνάμει τοῦ λόγου.

1. Τὸ est προστίθεται ὡς τὰ πολλὰ μετὰ τὰ βραχέα φωνήεντα ἄ καὶ ἔ ἐν τῷ τέλει τοῦ στίχου : O quoties, et quae nobis Galatea locuta est Verg. Ecl. III, 72. Medio sie interfata dolore est. Aen. I, 386* καθόλου ἀσμένως ἐν τῷ τέλει τοῦ κώλου. Προσέτι ἐν τῷ τέλει ἐνὸς τοῦς συνδέσμων : si, etsi, quoniam, τὰς ἀναφορικᾶς : qui, quisquis ἔπεται ἢ ἀντὶ τὴν ἀναφορικὴν μετὰ τὸ ubi καὶ qui, ὅταν τὰ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑἰΓΕΟΥΡΙΚΟΝ ἀσπίν δεικτικῆς τινος ἔχῃσι. Verg. Georg. I,

ΙΑΚΩΒΑΓΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑἰΓΕΟΥΡΙΚΟΝ



234. Si quando ad proelia ventum est Verg. Georg. III, 98. Etsi nullum memorabile nomen Femea in poena est Aen. II, 584. Quae postquam — sic ore effatus amico est Aen. III, 463. Quoniam spoliata magistro est. Aen. V, 224. Quod tibi — dicturus Apollo est Aen. III, 154. Quodcumque periculi est Aen. IX, 287. Τούναντιόν: muscus ubi et viridissima gramine ripa Georg. III, 144. Ubi iam patriae perventum ad limine sedis Aen. II, 634. Quarum una corusco semper sole rubens et torrida semper ab igni Verg. Georg. I, 234. Πρὸς τούτοις προστίθεται τὸ ἐστὶ ἐν τῇ ἀποδόσει, οἷον: tali fugientem est voce secutus. Verg. Aen. I, 406. Subita ex alto vox reddita luco est Aen. VII, 95. Προσέτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ ἐν ῥῆμα τῷ ὁποίῳ παρακολουθεῖ τὸ ἀνῆκον κῶλον μετὰ τοῦ et (que): qui classibus ignem depulit, et coelo tandem miseratus ab alto est Aen. V, 727. Ἀλλὰ λαμβάνει χώραν διὰ μετρικὰς αἰτίας καὶ ἐναυθα ἐνίοτε τὸ ἐναντίον: redit, atque hominis tandem ore locutus. Verg. Georg. IV, 444. Προστίθεται τὸ ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς: aequum est, multum est καὶ ἐν ὁμοίαις ἀπαρεμῶν συντακτομέναις φράσεσι, π. χ. adeo in teneris consuescere multum est Verg. Georg. II, 272. Tanto me impensius aequum est consulere Aen. XII, 20. Nos aliquid Rutulos contra iuvisse nefandum est Aen. X, 84.

2. Τὸ ἐστὶ παραλείπεται, ἢ ὅταν οὐδεὶς τῶν ἄνω εἰρημένων συνδέσμων εἴτε ἀναφορικῶν προηγῆται, οἷον: Non ea vis animo, Verg. Aen. I, 529, ἢ ἐν προστάγμασι: Parcendum teneris Georg. II, 263. Sanguine quaerendi reditus, animaque litandum Argolica. Aen. II, 118 ἢ ἐν παραινέσεσι: nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo. Aen. VI, 264. Πρὸς δὲ ἐν ἐπιφωνήμασι: quae regio in terris nostri non plena laboris! Aen. I, 460, πρὸς τούτοις ἐν βουγαῖαι καὶ ἐμβριθέσι ἀποφθέγμασι: sat patriae Priamoque datum. Aen. II, 291. Ὡς τὰ πολλὰ παραλείπεται τὸ ἐστὶ μετὰ τὰς λέξεις visum,

placitum, licitum, datum· οἷον sic placitum. Veniet etc: Verg. Aen. I, 283. Ἐν τισι περιστάσεσι ἀμφοτέρα παντά-
πασι ἐκ μετρικῶν αἰτιῶν ἐξαρτῶνται.

έ.) Περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ, οὗ ἡ χρῆσις ἐν τῇ ζώσῃ ποιητικῇ γλώσσῃ πολλῶ συχνότερα ἐστὶ ἢ ἐν τῷ πεζῷ, σημειωτέον καθ' ὅλου τὰ ἐξῆς.

1. Σπανιώτατα ἔπεται τῷ εἶδει τὸ γένος ὡς προσδιορισμὸς, οἷον: allia serpyllumque herbas, contundit olentes Verg. Ecl. II, 11.

2. Τῷ γένει προστίθεται τὸ εἶδος ὡς προσδιορισμὸς: dant utile lignum, navigiis pinos, domibus cedrumque cupressosque Georg. II, 442. Terras animalia fessa per omnes, alituum pecudumque genus sopor altus habebat Aen. VIII, 26.

3. Καὶ ἄλλοι ἐπιθετικοὶ ὀρισμοὶ προστίθενται· οὗτος ἐστὶ ὁ συχνότατος τρόπος τοῦ προσδιορισμοῦ: effodiuntur opes, irritamenta malorum Ovid. Met. I, 140. Homines, durum genus Georg. I, 63. Τῇ προτάξει τοῦ προσδιορισμοῦ ἐπιτείνεται ἡ ἔμφασις: vos, o clarissima mundi Lumina, — Liber et alma Ceres. Georg. I, 5.

4. Ἐλευθερώτερος τρόπος τοῦ προσδιορισμοῦ εἶνε ἐκεῖνος, ὅστις κατὰ τὸν νοῦν οὐκ ὀνόματι τινι παρακολουθῆ, ἀλλὰ τῇ συνεπείᾳ συμπραττομένην τινα διασάφειν τοῦ ὅλου κεφαλαίου περιέχει, οὕτω: silvas saltusque sequamur intactos, tua, Maecenas, haud mollia iussa. Verg. Georg. III, 40 (τουτέστι: quae tua sunt iussa.) In medio classes aeratas, Actia bella, cernere erat (τουτέστι repraesentantes pugnam Actiacam). Aen. VIII 675. Iam quaerit sidera, opacae noctis iter (τουτέστι iter per opacam noctem monstrantia). Aen. X, 161. Primus turmas invasit agrestes Aeneas, omen pugnae, stravitque Latinos (τουτέστι: id quod omen erat pugnae). Aen. X, 310.

5. Ἡ δὲ ἰδέα τοῦ προσδιορισμοῦ ἐν εὐρυτέρῳ νῷ ἐνομήσθη ἢ καλουμένην Ἐπεξεργασίαν. Ἡ δὲ ἐξαρτᾶται, ὡς ἐνίοτε καὶ ἐν τῷ πεζῷ,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἐκ τῶν: et, que, atque, ἄτινα μόρια ἔπειτα, ὡς συχνὰ, τὸ ἑλ-
ληνικὸν καὶ, ἐπεξηγητικὴν σημασίαν λαμβάνουσι. (πρὸς §
93, β, 12.) Ἴδιος ποιητικῆς ἐπεξηγήσεως τρόπος γίγνεται,
ὅταν ἀπὸ καθολικῶν πραγμάτων διὰ τοῦ et εἰς ἰδικὰ χωρεῖ.
π. χ. di patrii indigentes, et Romule Vestaque mater. Verg.
G. I, 498. Nereidum Phorcique chorus, Panopeaque e virgo.
Aen. V, 240. Te greges centum Siculaque circum mugiant
vaccæ Hor. Carm. II, 16, 33, ἐν οἷς παραδείγμασι τὸ ἰδικὸν
ἐξαίρεται. Οὐ μόνον λέξεις ἀλλὰ καὶ κῶλα οὕτω per epexege-
sin προστίθενται, π. χ. Pars in gramineis exercent membra
palæstris; Contendunt ludo, et fulva luctantur arena. Verg.
Aen. VI, 643.

ς'). Ἐν τῇ συνάψει τοῦ κυρίου καὶ ἀναφορικοῦ κώλου τί-
θεται καὶ ἐν τῷ πεζῷ τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου κώλου ἐν τῇ
αὐτῇ πτώσει μετὰ τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν, π. χ. quam
urben statuo, vestra est. Ἄλλ' οἱ ποιηταὶ τιθεῖσι τὴν αἰτια-
τικὴν καὶ πρὸ τῆς ἀντωνυμίας (attractio casus): urbem
quam statuo, vestra est. Verg. Aen. I, 573. Συχνάκις,
εὔρηται ἡ χρῆσις αὕτη παρὰ τοῖς κωμικοῖς: istum, quem
quaeris, ego sum. Plaut. Cure. 3, 49. Naucratem
quem convenire volui, in navi non erat Plaut. Amph.
4, 14.

ΧΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ.

§ 97.

ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ.

α.) Ἡ αἰτιατικὴ ἐν τῇ καθολικῇ αὐτῆς σημασίᾳ τούτεστι
ἐν τῇ σημασίᾳ τῆς φορᾶς καὶ ἀναφορᾶς δύο ἐσοῦσῃς ἀντικειμέ-
νων ἐστὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἑλληνικῶς πλεονάκις ἐν χρήσει,
ἢ παρὰ τοῖς πεζοῖς. Ἡ πλέον γνωστὴ τὸ κατὰ τοῦτο εἶνε ἡ
καλούμενη accusativus graecus μεταφραστικὴ τῆς κατὰ
καὶ δὴ:

1. Ἐν ἐπιθέτοις καὶ ἀντωνυμίαις: omnia Mercurio si-
milis vocemque coloremque Aen. IV, 558. Qui
genus? unde domo? Verg. Ven. VIII, 114. Os
humerosque deo similis Ven. IV, 558.

2. Ἐν ῥήμασι, μάλιστα ἐν μετοχαῖς τοῦ παθητικοῦ παρφο-
χρημένου: tremit artus Geor. III, 84. Sibila colla
tumens Georg. III, 421. Παραδείγματα μετοχῶν, ἐξαίρετως
τῶν ῥημάτων: ἀμφιεννύναι, ἐνδύειν (inductus, indutus,
einctus, accinctus κτλ.) μετὰ αἰτιατικῆς εἰσι λίαν συχνὰ:
roseas laniata genas Verg. Ven. 42. 606. Longos in-
compta eapillos Tib. III, 2, 41. Λίαν πολλῶς παράκει-
ται καὶ ἡ ἀφαιρετικὴ πρὸς ἐγγύτερον ὄρισμὸν τῆς μετοχῆς:
canentia dura traiectus penna tempora cantat olor.
Ovid. Fast. II 440. Inductaque cornibus aurum
victima vota cadit. Ovid. M. VII 464. Λίαν ἐλπίθερόν ἐστι:
puero laevo suspensi loculos tabulamque lacerti Hor.
Serm. I, 6, 74. (ἐξηρητημένοι τὴν πίνακα.)

β.) Τοῦτοφ συγγενῆς ἐστὶ ἡ ἐπιφῶρηματικὴ χρῆσις τῆς αἰτι-
ατικῆς τῶν οὐδετέρων ἐξ ἐπιθέτων παρὰ ποιηταῖς, οἷον dul-
ce ridentem Lalagem amabo, dulce loquentem. Hor.
Od. I, 22. Quiddam inamabile ridens Ovid. A. a. III, 289.
Πολλὰ τούτων μεταβαίνουσι εἰς τὸν πεζόν, οἷον: immensum,
aeternum, falsum, serenum παρὰ Τακίτῳ καὶ Σουητονίῳ,
sublime παρὰ Κικέρωνι mirificum παρὰ Οὐαλ. Μαζ. ἐπιφῶ-
ρηματικῶς κεῖται παρὰ ποιηταῖς cetera ἀντι ceterum (πρὸς τὰ
λοιπὰ, πάντα κ.α.π.): Cetera Graius. Verg. Aen. III,
594. Cetera fulvus. Hor. Carm. IV, 2, 59.

γ.) Ἐν τῇ συντάξει ἀμεταβάτων τινῶν ῥημάτων τῇ αἰτι-
ατικῇ εἰσι τινὰ τῶν ἰδίων μάλιστα τῆς ποιητικῆς γλώσσης.
Οὕτω pallere, pavere, tremere, trepidare, πρὸς δὲ aduesce-
re, insuescere (δις παρ' Ὀρατίῳ), celerare, cunctari (ἀντι-
παρὰ τῆς ἐπιφῶρης) erumpere καὶ deproperare, desinere, dormire,
dormire (πρὸς τὸν Hor. Carm. I, 44, 8.), erumpere (erumpit
MOYSEIOGRAPHION es. Tib. IV, 1, 86), perire, ardere (ἀντι

ΙΑΚΩΒΑΤΕΛΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟΓΡΑΦΙΟΝ

vehementissime amare) sonare και resonare, rotare (ἀντι madefacere), ruere, spirare, stupere, sudare (και παρὰ Λιβίῳ XXVII, 4.), vigilare (ἀντι pervigilare Ovid. A. a. 1, 735 και ἀντι lucubrare Ovid. Trist. II, 44), ululare. Μάλιστα δεῖ ἢ χρῆσις πολλῶν κινήσειν δηλούντων ἀμεταβάτων π. χ. currere, ambulare κατ' ἐξοχὴν ποιητικὴ νὰ νομιζῆται. (Δύο τοῦ Κικέρωνος χωρία: de fin. II, 34, §. 112: Xerxes quum — maria ambulavisset, terramque navigasset. Off. III, 40, §. 42: qui stadium currit etc. φαίνονται κατὰ ῥῆμα μεταφράσει ὅτι ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἐγένοντο). Οὕτω: currimus aequor Verg. Aen. III, 491. Gens — Tyrrhenum navigat aequor Aen. I, 67. Ω; ἴδιον σημειωτέον τὸ moveri και saltare ἐν ὑπερβαλλούσῃ ἐννοίᾳ, moveri Cyclopa. Hor. Epist. II, 2, 125 τὸν τρόπον τῶν Κυκλώπων κινεῖσθαι. Cyclopa saltare Hor. Sat. I, 5, 63. Καὶ iurare και testari aliquem, ἀντι iurare per aliquem, testem vocare aliquem ἐστὶ μάλιστα ποιητικὴ σύνταξις. Maria aspera iuro Verg. Aen. VI, 354. Stygias iuravimus undas Ovid. Met. II, 104. Iuranda palus αὐτόθι στχ. 46. Adiuro teque tuumque caput Catull. LXVI, 40. Testatur deos Verg. Aen. IV, 549. Coelum et sidera testor Aen. IX, 427. Testor maiorum cineres Prop. IV, 44, 37. Clamat divum hominumque fidem Plaut. Aul. II, 4, 20. Morientem nomine clamat Aen. IV, 674. Exhorrescat vultus Aen. VII, 265. Horresce morsus Aen. III, 394. Palluit fraudes Hor. Od. III, 27, 27. Tremamus iussa Sil. II, 53. Tremisco vocem sonitumque pedum Aen. III, 648. Corydon ardebat Alexin. Verg. Ecl. II, 4.

δ'.) Οἱ ποιηταὶ δύνανται ἐκάστην χώραν δηλώσειν ἐν τῇ ἐρωτήσει: ποῖ; διὰ αἰτιατικῆς νὰ ἐκφράσωσι, ἐνῶ τοῦτο ἐν τῷ πεζῷ μόνον ἐν πόλεων ὀνόμασι και γῶσιν μετὰ ὀμωνύμων πόλεων συμβαίνει. $\frac{1}{2}$ Italiam — Laviniaeque littora venit Verg. A. I, 2. Afferi urbem Aen. VII, 216. Abducere terras quascunque Aen. III, 601. Avertere regnum

Libycas oras. Aen. IV, 406. Ire Afros Ecl. I, 68.

ε.) Ὁ Πλαῦτος και ὁ Τερέντιος χρῶνται πλὴν τῆς και ἐν τῷ πεζῷ οὐ πάντως ἀήθους ἐλξεως τῆς αἰτιατικῆς πρὸ ἀναφορικῶν κώλων, οἷον Naucratem, quem convenire volui, in navi non erat, και τῇ προλήψει τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἄλλου κώλου ὡς ἀντικειμενικῆ αἰτιατικῇ τοῦ κυρίου κώλου. Scin' me, in quibus sim gaudiis. Terent. Eun. IV, III, 41. Illum ut vivat, optant.

§ 98.

ΛΟΤΙΚΗ.

α.) Ἡ καλουμένη dativus commodi φαίνεται ἐλευθερωτέρα, ἢ ἐν τῷ πεζῷ, μάλιστα παρὰ τοῖς κωμικοῖς, ἐν τῇ χρήσει τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, οἷον in tempore ipso mihi advenis. Terent. Andr. V, 6, 40. Dromo cum Syro adsunt tibi Ter. Heaut. II, 2, 12. Καθαροὶ ποιητικαὶ εἰσὶ αἱ δοτικαὶ και commodi ἐν τοῖς ῥήμασι: arcere, defendere, pellere κτλ. Hunc arcebis gravido pecori Georg. III, 455. Patriis qui moenibus arceo servitium Sil. III, 650. Solstitium pecori defendite. Ecl. VII, 47. Faunus igneam defendit aestatem capellis. Hor. Od. I, 47, 3. Capiti non posse pericula cano pellere Pers. I, 83.

β'.) Ἡ καλουμένη dativus ethicus, τουτέστι τοῦ ἡδέος λόγου εἰς τι ὑποκείμενον, μάλιστα τὸ προσφωνούμενον, κατὰ τὴν συνάφειαν ἐρωτῶσα, παρακαλοῦσα, αἰτοῦσα, ἐπαπειλοῦσα, ἐλπίζουσα, ἐστὶ τοῖς ποιηταῖς ἐξαιρέτως ἴδια. Quid mihi Celsus agit? Hor. Epist. I, 3, 15. Ubi nunc vobis Deus ille magister? Verg. Aen. V, 394. Καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκονται τὰ πλεῖστα παραδείγματα παρὰ τοῖς κωμικοῖς: οἷον: Hicci- ne Achilles est, inquit, tibi? Plaut. Mil. I, 4, 30. Quid ait nobis Sannio? Ter. Adolph. II, 4, 14. Ἀντι τοῦτων τῶν ἐξαίρετων τῆς ἐρωτήσεως εἰσὶ ἐν τῷ πεζῷ συνήθως ἐν χρήσει: quaseso, tandem κ.τ.τ.

γ.) Τὰ ἐπιθετα ἐπιθυμίας, συμφωνίας καὶ πᾶναντία τούτων ἄτινα συχνώτατα παρὰ ποιηταῖς διάφορα τοῦ πεζοῦ δοτικῆ συντάττονται, εἰς absonus (Hor. A. P. 112,) praeposterus (Ovid. Trist. I, 7, 5,) pugna (Met. I, 432,) varius (Hor. Serm. II, 3, 56,) alienus (καὶ μετὰ γενικῆς. Lucret. 6, 66,) alius (καὶ μετὰ ἀφαιρετικῆς. Hor. Epist. I, 16, 20,) καὶ idem, ὅπερ πλὴν τῶν ποιητῶν καὶ μεταγενέστεροι πεζογράφοι ὡς τὸ Ἑλληνικὸν ὁ αὐτὸς δοτικῆ συνδέουσιν.

δ.) Πολλὰ ῥήματα συντάττει ἡ ποιητικὴ γλῶσσα δοτικῆ, μεθ' ἧς ὁ πεζὸς πρόθεσιν τινα, οἷον in ἢ ad, cum κτλ. συνδέει, καὶ δὴ:

1. ῥήματα κινήσεως: compellere, redire, venire, intrare, demittere, ire (est iter), praecipitare, reponere, accendere, πρὸς δὲ σχεδὸν ὅλα τὰ ὀρμὴν σημαίνοντα: vertere καὶ advertere. Οὕτω: gregem viridi compellere hibisco Verg. Ecl. II, 30. Demittere neci. Verg. Aen. II, 85. Ut coelo Pelion esset iter. It clamor coelo Verg. Aen. V, 451. (ἀνθ' ὧν: it tristis ad aethera clamor Aen. XII, 409.) Viam affectat Olympo. Georg. IV, 562. Animos bello accendere Verg. Aen. VII, 482. Superbos triumphos vertere funeribus Hor. Carm. I, 35, 4. Seria vertere ludo Hor. A. p. 226. Mentem advertere dictis ἀντι ad dicta ἐστὶ ὁμοίως ποιητικόν.

2. ῥήματα συμφωνίας καὶ ἔριδος (ἐν τῷ πεζῷ cum) iungere, coniungere, geminare, sociare, dextram dextrae. Ovid. Met. VIII, 421. Gementur serpentes a vibus Horat. A. P. 43. Iungere cervicem equinam humano capiti. Horat. A. P. 1. sociare verba chordis Hor. Carm. IV, 9, 4, πρὸς τούτοις: altercari (libidinibus Hor. Serm. II, 7, 57. Certare μάχεσθαι τι. Solus tibi certet Amyntas Verg. Ecl. V, 8. Certans semper melioribus. Hor. Serm. II, 5, 19.) Concurrere (non erat armatis aequum concurrere nudas. Ovid. A. a. III, 5. Manum conferre (stat conferre manum Aeneae. Verg. Aen. XII, 676.) Congre-

di (impar congressus Achilli Aen. I, 479.) Contendere (ne cellis ideo contende Falernis Verg. Georg. II, 96. Primo contendis Homero Propert. I, 7, 3. Mihi contendere noli Hor. Epist. I, 18, 20.) Decertare (Africus decertans Aquilonibus Hor. Carm. I, 3, 12.) Luctari (luctans Icairiis fluctibus Africus Hor. Carm. I, 4, 15. Tristia robustis luctantur Epist. II, 2, 74.) Noli pugnare duobus. Catull. 63. extr. Frigida pugnabant calidis. Ovid. Met. I, 19. Πρὸς τούτοις σημειωτέα: dependere. Lateri cervina sinistro vellera dependent. Ovid. Met. VI, 592. Delabi. Serta capiti delapsa. Ecl. VI, 16. Haerere ἐν τῷ νῶ τοῦ ἀκολουθεῖν. Venerem et illi semper haerentem puerum. Hor. Od. I, 32, 40. Ire comitem alicui Hor. Sat. II, 5, 16.

3. ῥήματα ἀποστάσεως καὶ διαφορᾶς (ἐν τῷ πεζῷ ab). Arcere (hunc arcetis gravido pecori. Verg. Georg. III, 155.) defendere (solstitium pecori defendite Verg. Ecl. VII, 47. Igneam defendit aestatem capellis. Hor. Carm. I, 17, 3. Pellere (capiti non posse pericula capellere. Pers. Sat. I, 83.) Differre (tragico coloris Hor. A. p. 236.) Διαφέρειν τι. (Satira pede certo differt sermoni. Hor. Serm. I, 4, 47.) Discrepare (scire volam, quantum simplex hilarisque nepoti discrepet, et quantum discordet parvus avaro. Hor. Epist. II, 2, 194.) dissentire (conditionibus foedis. Hor. Carm. III, 5, 14.) Dissidere (dissidens plebi virtus. Hor. Carm. II, 2, 48.) Distare (paullum sepultae distat inertiae celata virtus. Hor. Carm. IV, 9, 30.) Ἄνθ' ὧν: quantum distet ab Inacho. Carm. III, 19, 9.

ε.) Συντακτικαὶ τινὲς τῶν ποιητῶν διαφοραὶ εἰς: invideo (ἀντι mihi invidetur). Hor. A. p. 56. Imperor. Hor. Epist. I, 5, 21. Curare, flere μετὰ δοτικῆς. Licet esse μετὰ αἰτιατικῆς. Tibull. I, 11, 44, III, 3, 31. Fieri μετὰ δοτικῆς ἢ μετὰ ἀφαιρετικῆς ἀντι τοῦ πεζοῦ: quid de me fiet?

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ς'.) Παρά τῶν Ἑλλήνων προσέλαβον οἱ Λατίνοι ποιηταὶ τὴν χρῆσιν τῆς δοτικῆς ἐν τινι παθητικῷ, ἀντὶ τῆς ἀφαιρετικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ab (πρὸς. Zumpt § 419, ὅπου καὶ τὰ ὀλίγα περὶ οὗ ὁ λόγος χωρὶα ἐκ τοῦ δοκίμου πεζοῦ παραφέρονται.) Barbarus hic ego sum, quia non intelligor ulli. Ovid. Trist. V, 2, 19. Antiquis uxor de moribus illi quaeritur (ἀντὶ ab illo) Iuven. Sat VI, 45. Neque cernitur ulli, Verg. Aen. I, 444. Regnata Cyro Bactra. Hor. Carm. III, 29, 27. Si quis bella tibi terra pugnata marique dicat. Hor. Epist. I, 16, 25. Latonam dilectam Jovi. Hor. Od. I, 21, 4. Bella matribus detestata. Hor. Od. I, 4, 25. Auditam arboribus fidem. Hor. Od. 24. 14.

§ 99.

ΓΕΝΙΚΗ.

Ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς ιδέας τοῦ ἀποβάτος προελθούσης καθολικῆς σημασίας τοῦ προσήκοντος συμβαίνουσι ἕξῃς ποιητικαὶ ιδιότητες :

α.) Ἐνίοτε ἐκφράζεται ἡ ιδιότης ἄνευ τοῦ esse διὰ τῆς γενικῆς οὐσιαστικοῦ τινος, ἀντὶ ἐπιθέτου. Herba veneni Verg. Ecl. IV, 24. Vanis rerum Hor. Sat. II, 2, 25, ἀντὶ herba venenata, vanis rebus. (Ὅμοιον εἶνε τὸ Ἑλληνικόν : ἀστέρων εὐφρόνη, τουτέστι ἀστερόεσσα. Σοφ. Ἡλέκτρ. 19.) Οὕτως οὐσιαστικά, ἅτινα ὡς προσδιορισμοὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν κείνται, ἐξαρτῶνται διὰ τῆς γενικῆς ἀπ' ἀλλήλων. Urbem Patavi. Verg. Aen I, 247. Regnum Lavini Aen. I, 270. Flumen Himellae Aen. VII, 714. Eridani amnis Aen. VI, 659. Medorum hostes. Prop. III, 9, 25. (Καὶ ἐν τῷ πεζῷ ἐνίοτε: oppidum Antiochiae Cic. ad Att. V, 18, 1.) Πολλὰ ἐκ τούτου ἀναφερόμενα χωρὶα ἐξαρτῶνται ἀπλῶς διὰ τῆς genitivus partitivus, οἷον natales annosve dierum festos albatu celebret. Hor. Sat. II, 2, 59. Sancte de o-

rum Verg. Aen. IV, 576 (πρὸς. διὰ θεάων.) Noctis erat medium Ovid. Met. X, 368. Medium mortisque fuga eque αὐτόθι 233. Pervenit in summum montis Met. XIII, 909. Οὕτω καὶ ἐν τῷ πεζῷ ἐνίοτε: delecti militum Curt. IV, 4, 2. Expediti militum Liv. XXX, 9.

β.) Πολλῶ συχνωτέρα ἐστὶ ἡ χρῆσις τοῦ ἐπιθέτου ἀντὶ τῆς γενικῆς, οἷον fraternis modis ἀντὶ fratris modis. Phoebe lyra, Romulea urbs κ.τ.τ.

γ.) Μετὰ τὰ: esse, evadere, fieri ἀπαντᾶται παρὰ ποιηταῖς ἡ γενικὴ διααιρετικὴ, ὅπου ὁ πεζὸς aliquis καὶ unus ἤθελε προσθήσῃ. Fies nobilium tu quoque fontium. Hor. Carm. III, 13, 13. Ὅμοιον: Ἐρμιόνη δ' ἐστὶ τῶν οὐκ ἀσήμεων πόλεων. Στράβων.

δ.) Ἀντὶ τῶν τὴν σημασίαν τῶν τοπικῶν ἐπιρρήμάτων ubi, unde ἀναπληρουσῶν γενικῶν: terrarum, loci, τιθεῖσι ὁ Οὐεργίλιος καὶ ὁ Ὄρατιος τὴν ἀφαιρετικὴν πρὸς τούτοις: unde domo? Verg. Aen. VIII, 114. Τὸ αὐτὸ παρ' Ὄρατ. Epist. I, 7, 53. (Qui Caerete domo. Verg. Aen. X. 183.) Ὅμοιον παρὰ Σουητ. Οὐίτελλ. 2: Vitellius domo Nuceria. Τῇ καλουμένῃ γενικῇ τῆς ιδιότητος χρῶνται οἱ ποιηταὶ πλεονάκις τῶν πεζῶν, ἄνευ προσθήκης τοῦ ἐκάστοτε περιεκτικοῦ ὀνόματος (vir, homo κ.τ.τ.). Multi Damalis meri Hor. Od. I, 36, 13. Magni formica laboris. Hor. Sat. I, 1, 23. Nimii Elpenora vini misit Ovid. Met. XIV, 252. Τῶν σπανίων πεζῶν χωρίων πρὸς. Cic. Brut. c. 83: Charisius multarum orationum. c. 70: M. Messala — magni laboris, multae operae multarumque causarum. Pro Coel. §. 64: plurimarum fabularum poe triae. Liv. XXII, 60. Torquatus priscae severitatis. Tacit. An. IV, 29. Lentulus senectutis extremae.

ε.) Οἱ ποιηταὶ (καὶ μεταγενέστεροι λογογράφοι) δίδουσι ἐπὶ τοῖς οὐδέτεροις τῶν ἐπιθέτων, καὶ ἐν τῷ ἐνικῷ καὶ μάλιστα τῇ γενικῇ, οὐκ ἀπαιτετικὴν δύναμιν ἐν συνάψει μετὰ τι-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΕ ΚΕΝΤΡΟΝ ΒΗΜΑΡΧΙΚΗΣ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

νος γενικῆς· (πρβ. zumpt. § 435). Caerula coeli Ovid. Fast. II, 487. Ultima campi Fast. II, 243. Abdita rerum. Hor. A. p. 49. Vilia rerum Hor. Epist. I, 17, 21. Ardua terrarum Verg. Aen. V, 659. Ardua montis Ovid. Met. VIII, 692. Strata viarum Verg. Aen. I, 422. Opaca viarum Aen. VI, 633. Angusta viarum αὐτοθι II, 334. Ἀνατιθεῖσι τὴν ἐλευθερίαν ταύτην τῇ μετρικῇ ἀνάγκῃ τῶν ἐπικῶν. Sallustius Livius, Tacitus μιμῶνται ἐνίοτε αὐτὴν· οἷον lubrica viarum Tacit. Hist. IV, 35. Eminentia rapis. Liv. 28, 20, 3. Infima clivi Liv. 28, 33, 6.

ζ'.) Ἡ ἰδέα τῆς αἰτίας, ἥτις ἐν τῷ πεζῷ πλήθος συντάξεων ἐπιθέτων καὶ ῥημάτων μετὰ γενικῆς προσεκάλεσε (Zumpt. § 436, 437, 438, 439 sqq.), ἐξετάθη ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἐπὶ πλέον. Κατὰ ταύτην συντάττουσι :

1. Πολλὰ ἐπιθέτα τοῦ πεζοῦ διάφορα μετὰ γενικῆς καὶ δὴ μάλιστα τὰ ἐξῆς, κατὰ συγγένειαν τῆς σημασίας τεταγμένα :

Abundans, benignus (ἀντι amans, indulgens), dives, exul, secundus, ferax, immodicus; immunis, inanis, inops; largus, liber, modicus, nimius; onustus, orbus, pauper, plurimus (i. e. copiosus), prodigus, purus, satur, solutus, vacuus, viduus (i. e. privatus), viduatus, nudus.

Πρὸς τούτοις : caecus, disertus, divinus, dubius, falsus, manifestus, notus, novus (i. e. imperitus). praesagus, prudens, recens (ὡς novus-imperitus), sagax, sciens, vetus (i. e. diuturno usu expertus).

Πρὸς τούτοις : anxius, attonitus, audax, impavidus, interritus, intrepidus, metuens, timidus, avarus, festinus.

Πρὸς τούτοις : degener, piger, securus, segnis, socors, surdus, tacitus.

Σὺν τοῖς : inglorius, insignis, notus, felix, fortunatus, infelix, prosper, bonus, devius, egregius, eximius, gravis, ingratius, insons, integer (vitae Hor. Carm. I, 22, 1), maturus, praestans, pravus, pulcher, serus, sinister.

Τέλος : aequalis, alienus, bibulus (Falerni Hor. Epist. I,

14, 33.), grandis, laetus, lassus, medius.

2. Ὁμοίως πολλὰ ῥήματα, ἅτινα ἐν τῷ δοκίμῳ πεζῷ ἄλλην τινα πτώσιν προσλαμβάνουσι. Τάττομεν αὐτὰ κατὰ τὴν σημασίαν των ὡς ἔπεται :

Complere, explere, implere, satiare, saturare, scatere. π. χ. animum explesse iuvabit Ultricis flammae. Verg. Aen. II, 586. (implere, complere εὕρηνται ἐνιαχοῦ μετὰ γενικῆς παρὰ Κικέρωνι καὶ Λίβιῳ), abstinere, desinere, desistere, π. χ. abstineto irarum calidaeque rixae. Hor. Od. III, 27, 69. Desine mollium tandem querelarum Hor. Od. II, 9, 17. Πρὸς τούτοις : regnare, dominari, οἷον Daunus agrestium regnavit populorum. Hor. Od. III, 30, 42. Προσέτι : angere se, fastidire, furere, invidere· οἷον ille sepositi ciceris nec longae invidit avenae. Hor. Sat. II, 6, 84, laetari, mirari, plorare. Τέλος : decipi (ἀντι oblivisci, non sentire), falli, laudare, levare, prohibere, purgari, vereri.

3. Ἐπιφωνήματα συνάπτουσιν οἱ ποιηταὶ ἐνίοτε γενικῆ : o mihi nuntii beati ! Catull. IX, 5. Foederis heu taciti Prop. IV, 7, 21.

4. Ἐλληπτικῶς κεῖται ἡ γενικὴ ἐν nominibus propriis εἰς δήλωσιν τοῦ ἐγγυτάτου συγγενείας βαθμοῦ παραλείπει τῶν : filius, filia, uxor κ.τ.τ. Hectoris Andromache. Verg. Aen. III, 319. Claram Lyaonis Arcton. Georg. I, 438. Aiacy Oilei. Aen. I, 41. Oileos Ajax Ovid. Met. XII, 622. Ὁμοίως εἰς δήλωσιν τῶν ναῶν καὶ ἱερῶν : ventum erat ad Vestae Hor. Sat. I, 9, 35. Καὶ ὁ Λίβιος καὶ ἄλλοι λογογράφοι χρῶνται τῇ ἔλλειψι ταύτῃ.

§ 100.

ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ.

ἸΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ Ἐπιποτάσεως, ἀποτροπῆς, χωρισμοῦ κεῖνται ΔΗΜΟΖΙΑ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

τικῆς. Τὰ ἐν τῷ πεζῷ ἐνταῦθα ἀνήκοντα ῥήματα ἴδε Zumpt § 468. Ὁ χρῆσιμος τῆ πεζῇ λέξει εἰσι ἐξῆς ποιητῶν χωρία : Hic fratres Lycia missos et Apollinis agris Verg. Aen. 12, 516. Avertere Teucrorum regem Italia Aen. 1, 42. Arcubat longe Latio Aen. 1, 35. Coelo venere volantes Verg. Aen. VI, 491. Exterrita tecto Aen. V, 216. Pluit aëre Ge. IV, 80. Eo surgentes littore currus Val. Flacc. V, 246. Lapsus montibus anguis Val. Flacc. V, 244. Solio se proripit alto αὐτόθι V, 269. Τὸ defendere προσλαμβάνει παρά ποιηταῖς καὶ δοτικῆν, οἷον solstitium p̄ eo ri defendite Verg. Ecl. VII, 47.

β.) Ἀντὶ τῆς μόνης ἀφαιρετικῆς τοῦ μέσου (Zumpt § 472) χρῶνται οἱ ποιηταὶ ἐνίοτε τῇ cum καὶ τῇ ἀφαιρετικῇ ὅμως ἐκφράζουσιν οἱ αὐτοὶ ἐν τοῖς ἀλλοκότοις τούτοις χωρίοις αἰ μᾶλλον ἢ ἤττον τὸν νοῦν ἀκολουθίας· οἷον concussit terque quaterque caesariem, cum qua terram, mare, sidera, movit Ovid. Met. I, 179. Bona cum bona nubis abite virgo. Catull. 58, 19. Ille (fluvius) suo cum gurgite flavo accepit venientum. Verg. Aen. IX, 816.

γ.) Εἰς δήλωσιν τῆς ὕλης χρῶνται οἱ ποιηταὶ συχνάκις μόνον τῇ ἀφαιρετικῇ : duplex gemmis auroque corona Verg. Aen. I, 655. Auro solis erat currus Prop. II, 31, 11.

δ.) Μετὰ συγκριτικὰ τιθεῖσιν οἱ ποιηταὶ αὐτοὶ ἐνίοτε τότε τὴν ἀφαιρετικὴν ἀντὶ τοῦ quam, ὅταν τὸ μετὰ τὸν quam τθεμιμένον ὄνομα ἐν ἀντικειμενικῇ αἰτιατικῇ κῆται· οἷον spectaret populum ludis attentius ipsis Hor. Ep. II, 1, 197.

ε.) Ἰδιον τοῖς ποιηταῖς ἐστὶ alius ἐν τῇ δυνάμει συγκριτικοῦ τινὸς μετ' ἀφαιρετικῆς : neve putes alium sapiente bonoque beatum. Hor. Ep. I, 16, 20. Quodsi accusator alius Seiano foret. Phaedr. fab. III, Prol. 41.

ς.) Ἡ ποιητικὴ γλῶσσα ἐπιτρέπει ἐνίοτε τὴν παράλειψιν τῆς προθέσεως ἐν τοῖς παθητικοῖς : deseror coniuge Ovid. Her. XII, 161. Dea lanigera colitur turba. Met. II, 447. Sidvam sororibus auctam Met. II, 372.

ζ.) Ἡ ἀφαιρετικὴ ἔχει παρὰ τοῖς ποιηταῖς πολλάκις καθολικὴν τινα αἰτιολογικὴν ἀναφορὰν, ἣν ὁ πεζὸς συνήθως ὀρισμένῳ τινι ἐντελεῖ κώλῳ ἐκφράζει : iungimus hospitio dextras. Verg. Aen. III, 83, τούτέστι propter hospitium. Cara lacrimis ossa futura meis. Prop. I, 19, 17. Volucres nulla dulcius arte canunt. Prop. I, 2, 14, τούτέστι cum nulla sit ars. Liceat — igne perire tuo clademque auctore levare, τούτέστι cum tu auctor sis Ovid. Met. II, 281. Τρόπος τις τῶν λόγων καὶ παρὰ τοῖς λογογράφοις, μάλιστα τοῖς ἱστορικοῖς, ἐνίοτε ἀπαντώμενος ἐστὶ : mulieres, quibus reipublicae magnitudine belli timor incesserat. Sall. Cat. XXXI.

η.) Οἱ ποιηταὶ χρῶνται μετ' ἀπεριγράπτου ἐλευθερίας μόνῃ τῇ ἀφαιρετικῇ ἀνευ τῆς in εἰς τόπων δήλωσιν ἐν τῇ ἐρωτήσῃ : ποῦ ; οἷον silvisque, agrisque, viisque corpora foeda iacent. Ovid. Met. 7, 547 (Zumpt § 482). Sacvit agris Verg. G. III, 434. Passim campis armenta videmus Aen. III, 220. Fulva luctantur arena. Aen. VI, 643. Quantum non Aquilo Campanis excitat agris. Hor. Serm. II, 8, 56. Ludit herboso pecus omne campo. Hor. Carm. III, 18. 9.

θ.) Τέλος σημειωτέα ἐστὶ ἡ περίστασις, ὅπου δύο ἐξ ἐνὸς ῥήματος οὔσαι πτώσεις, δηλαδὴ μία ἀφαιρετικὴ καὶ μία ὀνομαστικὴ ἢ αἰτιατικὴ ἀνθοπαλλάττονται. Συχνότατα εὐρίσκομεν τοῦτο ἐν τοῖς ῥήμασι : mutare, permutare, prohibere miscere· οἷον cur valle permutem Sabina divitias Hor. Carm. III, I, 47. Qui puer uvam furtiva mutat strigili (πρὸ Hor. Carm. I, 17, 1. Epod. I, 27. Carm. II, 12, 23). Verecundumque Bacchum sanguineis prohibete rixis. Hor. Carm. I, 27 4. Chio nota si commista Falerni est. Hor. Serm. I, 10, 24. Ἀλλὰ καὶ ἕτεραι φράσεις ἀνήκουσιν ἐνταῦθα· οἷον cum frigida mors anima seduxerit artus. Verg.

org. III, 171. Nomina signata saxo. Ovid. M. VIII, 539. Mobilibus vepris inhorruit ad ventum foliis. Hor. Carm. I, 23, 5. Ὁμοιον ἐν αἰτιατικῇ: dare classibus Austros. Verg. Aen. III, 61. Dare lintea ventis, Ovid. Met. VII, 40. Vento dare ἰαθ κ.τ.τ.

§ 101.

ΚΛΗΤΙΚΗ.

Ἐνταῦθα σημειοῦμεν μόνον, ὅτι

α.) Ἀντὶ τῆς κλητικῆς κεῖται πολλάκις ἡ ὀνομαστικὴ οἷον assis laetitia, Baechus, dator Verg. Aen. I, 738. Vos, o Pompilius sanguis. Hor. A. p. 292. Vos, o patricius sanguis. Pers. I, 61.

β.) Ἐν προσθήκῃ ῥηματικοῦ τινος κατηγορουμένου εἰς τὴν κλητικὴν ἔχει χώραν πολλάκις εἶδος τι ἕλξεως τῶ τρόπῳ τῶν Ἑλλήνων, καθ' ἣν τὸ εἰς τὰ: esse, fieri προστεθειμένον ἐπίθετον κ.τ.έ. ὡσαύτως ἐν κλητικῇ κεῖται ἐν ᾧ ἄλλως θὰ ἦν ὀνομαστικὴ ἀναγκαῖα. Οὕτως: ὄλβις κῶρε γένοιό Θεοκρ. XVII 66. Οὕτω τὸ γνωστὸν: macte esto! τουτέστι magis aucte esto. Οὕτω: Lectule deliciis facte beate meis. Prop. II, 45, 2.

§ 102.

ΧΡΟΝΟΙ.

α.) Τῶ καλουμένῳ praesens historicum χροῶνται οἱ ἀφηγοῦμενοι ποιηταὶ μετὰ μείζονος ἐλευθερίας καὶ αὐτεξουσιότητος, ἢ οἱ λογογράφοι. Πλὴν τῆς συνήθους ἰσχυρᾶς παραστάσεως πράξεων οἷον Verg. Aen. IV, 646:

Conscendit furibunda rogos ensemque recludit Dardanium.

ἢ Aen. X, 890:

Multa movens animo iam tandem erumpit et coniecit hastam,



χροῶνται οἱ ποιηταὶ προσέτι ἐνίοτε τῶ ἐνεστώτι τότε, ὅταν παρελθόντα παριστώσι. Aen. II, 275: Hei mihi, qualis erat, quantum mutatus ab illo Hectore, qui redit exuvias indutus Achilli. ὅπου τις rediit περιμένει.

β.) Ἡ ἰδιότης τοῦ ἐνεστώτος, ἐν ἀφηγήσει τὴν προσοχὴν νὰ ἐπιτείνῃ, ποιεῖ, ὡς παρ' Οὔεργιλίῳ σχεδὸν ἀεὶ, ἐν τῇ προφορᾷ λόγων τὰ verba dicendi νὰ τιθῶνται, ἐὰν ὁ λόγος ἐπηται, κατ' ἐνεστώτα (fatur, affatur etc.), ἐὰν προηγήται κατὰ παρωχημένον (sic fatus, fata est κ.τ.τ.). Ὁμοῦς ὑπαρχουσι τούτων καὶ ἐξαιρέσεις.

γ.) Ἡ ἐν τῷ ἀφηγηματικῷ ἐνεστώσι περιεχομένη ἰδέα τῆς ἐπερχομένης πράξεως ἀγεί τούς ποιητάς, ἐξαιρέτως καὶ τὸν Οὔεργίλιον, εἰς τὴν ἰδιότητα, παρακείμενον καὶ ἐνεστώτα οὕτω νὰ συνδέωσι, ὥστε ὁ πρῶτος τὴν αἰτίαν, ὁ τελευταῖος τὴν συνέπειαν νὰ σημαίνῃ. Aen. IX, 432: Sed viribus ensis adactus transabiit costas et candida pectora rumpit (i.e. transabiit et ita rumpit.) X, 454: Factus medium procedit in aequor. X, 659: Vix proram attigerat: rumpit Saturnia funem. XII, 380: praecipitem impulit effunditque solo. Val. Flacc. I, 610: portam impulit Hippotades; fundunt se carcere laeti. Οὕτω παρὰ ποιηταῖς συχνάκις μετὰ τὸν cum καὶ postquam σὺν τῷ παρακειμένῳ ἐν τῇ πρώτῃ θέσει ὁ ἐνεστώς ἐπεται.

δ.) Τοῦναντίον ἐκλέγει τις ἐν ἡσυχῳ γενομέναις ἀφηγήσει μᾶλλον τὸν παρωχημένον. Aen. I, 124:

Interea magno misceri murmure pontum
Emissamque hiemem sensit Neptunus et imis
Stagna refusa vadis, graviter commotus; et alto
Prospiciens summa placidum cuput extulit unda.

ε.) Ἐνίοτε φέρεται ὁ παρακείμενος παρὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἱστορικοῦ ἐνεστώτος καὶ δηλοῖ ἐν συνδέσει μετὰ τοῦ ἐνεστώτος ταχέως τι γινόμενον, αἰφνίδιον συμβάν, οἷον Verg. Georg.

— deinde feraces.

Plantae immittuntur, nec longum tempus et ingens

Exiit ad coelum — arbos

Aen. v, 336 :

Ille autem spissa iacuit revolutus arena

Georg. I, 330 : Terra fremit, fugere ferae etc.

ζ.) 'Ο παρκαείμενος ἐστὶ ἐν χρήσει (ἀοριστικῶς) παρὰ τῶν ποιητῶν ἀντὶ τοῦ ἐνεστώτος πολλάκις ἐν παραβολαῖς. Verg.

Aen. II, 379 :

— aspris veluti qui sentibus anguem

Pressit humi nitens trepidusque repente refugit.

Aen. XII, 749 sq :

Inclusum veluti si quando flumine nactus

Cervum, aut puniceae septum formidine pennae,

Venatos cursu, canis et latratibus, instat :

— — — — — similisque tenenti

Increpuit malis, morsuque elusus inani est.

ζ.) 'Εν τῇ σημασίᾳ τῆς ἐπιμελείας χρῶνται οἱ ποιηταί, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀορίστου, πολλάκις τῷ παρακειμένῳ.

(ὡς δὲ Θεὸς ναύτησιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν οὖρον Ὅμ. ἰλ. ἡ 4)

Verg. Georg. I, 374 :

Illum (imbrem) aëriae fugere grues; aut bucula coelum

Suspiciens patulis captavit naribus auras ;

Hor. Carm. I, 34, 14 :

Hinc apicem — Fortuna sustulit.

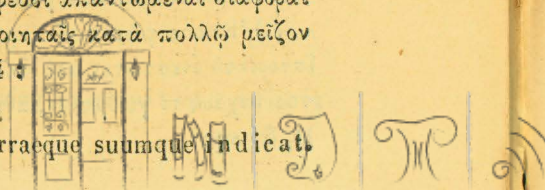
Hor. Carm. I, 28 19 :

Nullum saeva caput Proserpina fugit.

η.) 'Εν τῇ καλουμένῃ consecutio temporum εὔρηται αἱ καὶ ἐν τῷ πεζῷ παρὰ τισὶ συγγραφεῦσι ἀπαντῶμεναι διαφοραὶ τοῦ ἀκριβοῦς κανόνος παρὰ τοῖς ποιηταῖς κατὰ πολλῶν μείζον πλῆθος· οἷον Ovid Met. IV, 684 :

— sua ne delicta fateri.

Nolle videretur nomen terraeque suumque indicat.



ἔπερ καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις οὐκ ἐστὶ ἀήθες, ὅταν ὁ ἐνεστώτως ᾖνε ἱστορικός.

'Αλλὰ καὶ ἀλλοκότους ἀνωμαλίας ἐπιτρέπουσιν οἱ ποιηταί, οἷον Verg. Aen. I, 516 sq :

— nube cava speculantur amicti

Quae fortuna viris, classem quo littore linqunt ;

ὅπου ἡ ἔννοια πάντῃ liquerint ἀπαιτεῖ.

§ 103.

ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ.

α.) Συχνὰς διαφορὰς τοῦ ἀκριβοῦς γραμματικοῦ κανόνος ἐπιτρέπουσιν οἱ ποιηταί ἐν ὑποθετικαῖς προτάσεσι. Ἐνταῦθα :

1. Παραλείπεται ἐνίοτε τὸ ὑποθετικὸν μέρος. Verg. Aen. VI, 30 :

— — Tu quoque magnam

Partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes.

Hor. Serm. I, 3, 15 : decies centena dedisses huic parco.

Hor. Serm. II, 3, 292 : casus medicusque levarit aegrum ex praecipiti, mater delira necabit.

Juvenal. III, 78 : Graeculus esuriens in coelum iusseris, ibit.

συχνώτατα παρὰ τοῖς κωμικοῖς, ὡς Terent. Phorm. I, 2, 35 : unum cognoris, omnes noris.

(Ἐν τῷ δοκίμῳ πεζῷ ἐστὶ τὸ τοιοῦτον, καίτοι σπάνιον, ὅμως οὐ καινόν. Cic Verr. 3, 2 : furem aliquem aut rapacem accusaris, vitanda tibi semper erit avaritiae suspicio.)

Ὅτω παραλείπεται συχνάκις τὸ si μάλιστα ἐν τῇ συνδέσει τῶν : proinde ac si, quam si, ut si· οἷον Lucret. III, 1050 : Scipio ossa dedit terrae, proinde ac famul' infimus esset.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ, 32 : Uror tam bene, quam mihi pararim. ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ Ubi se quisque videbat implicitum,

morbo, morti damnatus ut esset.

Ἔπερ, καίτοι σπρανίως, καὶ παρὰ Καίσαρι (b. c. 3, 60, 5.), Livius (VII, 3.), Suetonius (Ner. 15.) καὶ ἄλλοις ἀπαντᾶται.

2. Ταῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσι ἀνήκουσι καὶ τὰ τοῖς sive-sive (seu-seu) ἐσχηματισμένα κῶλα, ἐν οἷς, διάφορα τοῦ πεζοῦ, τὸ sive ἢ seu πολλάκις μόνον ἄπαζ, ἐν τῷ δευτέρῳ κῶλω, ἀπαντᾶται οἷον

Laeva sive dextera vocaret aura. Catull. IV, 19. Cantamus vacui, sive quid urimur. Hor. Carm. I, 6, 19.

Quo non arbiter Adriae maior, ponere, seu tollere vult freta. Hor. Carm. I, 13, 15.

Ἐκ δὲ τούτων ἡ ἀπλή χρῆσις τοῦ sive (seu) ἀντί vel si,

Sthenelus sciens pugnae, si ve opus est imperitare equis, non auriga piger. Hor. Carm. I, 15, 25.

ἢ ἀντί etiamsi οἷον

Seu mare per longum mea cogitet ire puella, hanc sequar. Propert. II, 26, 29.

δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ συγγένηται.

3. Καθ' ὅσον αἱ πράξεις ἐν τῷ μὲν καὶ ἐν τῷ δὲ κῶλω θεωροῦνται ἐκ τοῦ πρακτικοῦ, ἢ δυνατοῦ, ἢ ἀδυνατοῦ, κείνται ἔγχεσις καὶ χρόνος ἀμφοτέρων τῶν κῶλων πολλάκις οὐχὶ ἐν πεζῇ κανονικῇ συμφωνίᾳ.

Ἐκ δὲ τούτων κριτέα τὰ ἐξῆς παραδείγματα :

— Non ego Daphnim

Iudice te metuam, si nunquam fallit imago.

Verg. Ecl. II, 27.

Tamen haec quoque (arborum genera) si quis

Inserat, aut scrobibus mandet mutata subactis,

Exuerint silvestrem animum cultuque frequenti

In quascumque voces artes haud tarda sequentur.

(ὅπου ἡ γραφή : sequantur ἀπεδοκιμάσθη.)

Πρὸς τοῦτοις : — Ni vela traham et festinam

— canerem. Verg. G. IV, 116 sq. ἀντί traherem, festinarem.

Ni docta comes — admoneat — irruat et — diverberet umbras ἀντί admonuisset, irruisset, diverberasset Verg. Aen. VI, 293.

β'.) Ἡ ὑποτακτικὴ ἐν ἀμφιβάλοις ἐρωτήσεσι ποιεῖ παρὰ ποιηταῖς κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς τύπους τῆς παραλείψεως (practeritio καλουμένης παρὰ Cic. auct. ad. Her.) οἷον

Quid tempestates auctumni et sidera dicam ? Verg. G. I, 331.

Quid loquar Hermionem ? Ovid. Trist. II, 399.

Quid memorem infandas caedes ? Verg. VIII, 483.

Quid tibi de turba narrem numeroque virorum ?

Ovid. Fast. IV, 164.

γ'.) Πρὸς τῇ πεζῇ κανονικῇ χρῆσει τῆς ὑποτακτικῆς ἐν ταῖς ἀορίστοις ἀναφορκαῖς φράσεσι : sunt, qui κ.τ.τ. διέμεινε ἐν τῇ ποιήσει ἢ (Ἑλληνικῇ) ὀριστικῇ οἷον

sunt, quos curriculo pulverem Olympicum collegisse iuvat Hor. Carm. I, 1, 4. πρὸς. carm. XXI, 7, 6. Sat. I, 4, 24.

καίτοι καὶ sunt qui μετὰ τῆς ὑποτακτικῆς παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾶται.

Τοῖς ποιηταῖς ὅλως ἴδιον εἶνε ἐν τούτῳ ἡ ἀπομίμησις τοῦ ἑλληνικοῦ ἔστιν οἷ, ὡς :

Est quibus Eleae concurrat palma quadrigae ;

Est quibus in celeres gloria nata pedes. Propert. III, 9, 17.

δ'.) Ἐν εὐχῇν τινὰ δηλούσαις προτάσεσι, utinam, παρὰ ποιηταῖς οὐ utinam (ο si), παραλείπουν ποιηταῖς τινὲς ἐνίοτε τὴν προσθήκην τῆς εὐχῆς :

Tecum ludere, sicut ipsa possem (ἀντί utinam possem) Catull. II, 9.

ὁμοίως :

— Troum socia arma secutum obruerent Rutuli telis animam ipse dedissem. Verg. Aen. XI, 161.

Me quoque qua fratrem mactasses, improbe, clava. MOYΣEIO AHEOYPIOY

Ovid. Heroid. χ, 77.

Καθ' ὅλου φαίνεται μόνον ποιηταὶ τινὲς ὅτι ἐγρήσαντο τῷ ἀπλῶ ut ἐν ἀναδοήσεσι καὶ εὐχαῖς, μάλιστα κατάραις, ὁμοίως τῷ Ἑλληνικῶ ὡς: καθὼς ὅταν τοὺς λόγους τοῦ Καλλιμάχου (fragm. p. 378. ed Ern.): Ζεῦ πάτερ, ὡς Χαλύβων πᾶν ἀπόλοιτο γένος, ὁ Κάλυβος de coma Beren. 48 μετέφρασε: Jupiter! ut Chalybōn omne genus pereat! Ὁμοίον ἐστὶ:

— — o pater et rex

Jupiter! ut pereat positum rubigine telum

Nec quisquam noceat cupido mihi paris.

Hor. Serm. II, 1, 42.

Συχνώτατα εὑρῆται ἡ χρῆσις αὕτη παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἐν κατάραις π. χ.

Ut, Syre, te cum tua monstracione magnus perdat Jupiter! Ter. Adelp. 4, 6, 2.

Ut Di illum Deaque senium perdant. Ter. Eun. II, 3 40.

Εὑρῆται προσέτι τὸ ἀπλοῦν si ἀντι: ο si, π. χ. si nunc se nobis ille aureus arbore ramus ostendat. Verg. Aen. VI, 438.

Σημ. Παραφέρομεν ἐνταῦθα τινὰς τῶν συνήθων ποιητικῶν εὐχῶν. Πᾶσι φανεροὶ εἰσὶ οἱ ἐπιθειασμοὶ, ὡς: Di facerent, ut etc. (Ovid. Her. X, 133). Di faciant, ut etc. (Ovid. Trist. V, 13, 17). καὶ ἄνευ τοῦ faciant: Di melius! (Ovid. Her. III, 125). O, ita Phoebe, velis! (Ovid. A. a. III, 347). Μνήμης ἄξιόν ἐστὶ τὸ ἐμφατικὸν tantum, π. χ. o tantum libeat mecum tibi sordida rura atque humiles habitare casas! Verg. Ecl. II, 28. Ah, nimium volui! tantum patiatu'r cari. Ovid. Aen. I, 3, 3. Πρὸς τούτοις: precor, οἶον si i est, mos, precor, ille redi! Tibull. II, 3, 74. Τέλος χρῶνται οἱ ποιηταὶ ἀσμένως ἐρωτήσεις, ἐν αἷς ἐφρασίς τις ἐκφράζεται, ἵνα εὐχὴν τινα δηλώσωσι. Ecquod erit tempus, quo vos ego Naso reliquam? Ovid. Pont. 3, 1, 3. En, erit unquam ille dies, mihi tecum liceat tua dicere facta? En erit, ut liceat etc. Verg. Ecl. 8, 7. En,

unquam patrios fines mirabor? Verg. Ecl. I, 68. Ὅστω καὶ Quando erit, ut etc? Ovid. Her. 13, 115. Quando erit illa dies, qua etc? Ovid. A. a. I, 120. O rus, quando ego te aspiciam? Hor. Serm. II, 6, 50.

§ 104.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

α.) Οἱ ποιηταὶ φιλοῦσι τὴν προστακτικὴν δεινῶς νὰ ἐπιτείνωσι, μάλιστα τοῖς age, agite, en age! οἶον ergo agite, et divom ducunt quo iussa sequamur. Verg. Aen. III, 444. Ite, agite, expertae bello date lintea prorae. Propert. 3, 4, 7. Vade, age, et ingentem factis fer ad aethera Troiam. Verg. Aen. III, 462.

Ἴδιος ἐστὶ ὁ προστακτικὸς τύπος μετὰ τῆς i nunc καὶ δευτέρως τινὸς προστακτικῆς, ᾧ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰρωνική τις προτροπὴ δηλοῦται. π. χ.

I nunc, tolle animos et tecum finge triumphos Propert. 3, 18, 17.

I nunc tolle animos et fortia gesta recense. Ovid. Her. g. 103.

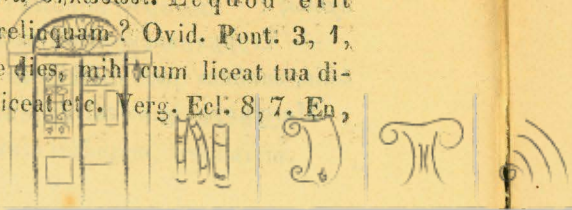
I nunc et Phrygiae late primordia gentis — refer (τούτέστι frustra iactas genus tuum). Ovid. Her. 17, 57.

I, nunc ingratis offer te, irrise, periculis! Tyrrhenas, i, sterne acies. Verg. Aen. VII 423.

Esse deos, i crede (τούτέστι frustra credis) Ovid. Am. III, 3, 1.

β.) Πρὸς δὲ περιφράζουσιν οἱ ποιηταὶ συχνῶς τὴν κλευστικὴν ὡς τὴν ἀπαγορευτικὴν προστακτικὴν τοῖς ῥήμασι: mittere, ommittere, absistere, parcere, fugere (οἱ λογογράφοι τοῖς: nolle, cavere etc.)

Pro nobis mittere precari Ovid. Met. III, 614. Quem suscipere premei, decentus omittetueri. Hor. Epist. 1, 8, 79.



ΙΑΚΩΒΑ ΓΕΙΩΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ ΒΥΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Omitte mirari beatae fumum et opes strepitumque
Romae. Hor. Carm. III, 29, 44.

Nullae hic insidiae tales; absiste moveri. Verg. Aen.
VI, 399.

Parcite, oves, nimium procedere. Verg. Ecl.
III, 94. Parce, precor, manes sollicitare meos. Ovid.
Trist. III, 14, 32.

Parce privatus nimium cavere. Hor. C. III, 8, 16.

Quid sit futurum eras, fuge quaerere. Hor. Carm.
I, 9, 13.

O fuge te tenerae puerorum credere turbae! Ti-
bull. I, 4, 9.

παράβαλε τὰς, ὡσαύτως ποιητικὰς, περιφράσεις τοῦ ἀρνητικοῦ
κόλου μετὰ τῶν εἰρημένων ῥημάτων π. χ.

Mene igitur socium summis adiungere rebus Nise, fu-
gis? Verg. Aen. IX, 199.

Nisi si fugis illa referre (τουτέστι nisi pudet for-
san te illa recordari) Ovid. Trist. IV, 3, 55.

Parcis deripere horreo amphoram. Hor. Cm. III,
28, 7. Ac, nisi mutatum, parcit defundere vinum.
Hor. Serm. II, 2, 58.

At tu, nauta, vagae ne parce malignus arenae ossi-
bus et capiti inhumato particulam dare. Hor. Carm. I,
28, 23.

Καὶ τὸ μετρω ἀνήκει ἐνταῦθα :

Illum ager penna metuente solvi Fama superstes.
Hor. Carm. II, 2, 7. (τουτέστι penna, quae nunquam
solvitur.)

Culpari metuit fides. Hor. Carm. IV, 5, 20. Arcos
Oceani metuente aequore tingi. Verg. Georg. I,
246. (τουτέστι quae nunquam tinguntur Oceano. Ἄρκτοι κυ-
ανέου πεφλαγμέναι ὠκεανοῖο. Ἄρκτος Φαιν. 45. sq.)

Καὶ τῷ memento περιφράζεται ἡ προστακτικὴ. Μετὰ τοῦ-
το ἔπεται ὡς τὰ πολλὰ τὸ ἀπαρέμφατον.

Aequam memento rebus in arduis servare mentem.
Hor. Carm. II, 3, 4.

Ἐπίστε καὶ τῷ ut, π. χ.

Ut horridis utrumque verberes latus, Auster, me-
mento fluctibus. Hor. Epod. X, 3, 4.

§ 105.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

α.) Τὸ ἀπαρέμφατον perfecti activi κεῖται λίαν συχνῶς
καὶ ἐν ἀοριστικῇ σημασίᾳ, καὶ ἐκ μετρικῆς εὐμαρσίας ἀντὶ
τοῦ infinitivi praesentis. Τοῖς θαυμαστοῖς παραδείγμασι ἀνή-
κουσι :

— Comas — Dione

Pingitur humenti sustinuisse manu. Ovid. Am. I,
44, 43.

— Mea poena volueres.

admonuisse potest. Ovid. Met. II, 565. συνήθη παρα-
δείγματα εἰσὶ :

Tutius est digitis increpuisse lyram. Ovid. Her. III,
447.

Nunc violentus aper, nunc quem tetigisse timerent
anguis eras. Ovid. Met. VIII, 733.

Fratresque tendentes opaco Pelion imposuisse Olym-
po. Hor. Carm. III, 4, 52.

Πλειστάνικις εὐρίσκει τις τὸ ἀπαρέμφατον τοῦτο ἐν δακτυ-
λοῖς ποιήμασι.

β'.) Τῷ ἀπαρέμφατῷ χρῶνται ποιηταὶ τινες ὡς substanti-
vum neutrius generis (Zumpt. § 597), ἐν συνδέσει μεθ' ἑνὸς
ἀληθοῦς τῷ αὐτῷ ῥηματικῷ κατηγορουμένῳ ἀνήκοντος οὐσια-
στικοῦ. Τὴν ἐλευθερίαν ταύτην συγχωρεῖ ἐξαιρέτως ὁ Ὀράτιος
ἐν τοῖς λυρικοῖς αὐτοῦ ποιήμασι.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕΛΟΥΡΙΟΥ

Me nec femina iam — nec certare iuvat mero. Hor.
Carm. IV, 4, 29.

Est, qui nec veteris p o c u l a Massici, nec partem so-
lido de mere de die spernit. Hor. Carm. I, 4, 19.

Και μίαν accusativus cum infinitivo εύρίσκει τις ούτως ένι
ούσιαστικῷ προσκειμένην.

Cantemus Augusti t r o p a e a — Caesaris — Medum-
que flumen, gentibus additum victis, minores v o l-
vere vortices. Hor. Carm. II, 9, 19.

Vidi ego civium retorta tergo b r a c h i a libero — et
arva Marte coli populata nostro. Hor. Carm. III, 5,
21. (πρὸς Carm. II, 17, 37, III, 14, 14.)

γ'.) Τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ τῆς πεζῆς γενικῆς ἢ σουπίνου
τινὸς εἰς u συντάσσεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἐξ ούσιαστικῶν καὶ
ἐπιθέτων (μετοχῶν) ἐξηρητημένον (Graecismus). Εἰς τὸν
πεζὸν σημειωτέον: consilium καὶ tempus est μετ' ἀπαρεμ-
φάτου.

4. Τοιαῦτα ούσιαστικὰ εἰσι: aetas, amor, causa, cura,
modus, studium, tempus, timor.

Aetas Lucinam iustosque pati hymenaeos. Verg.
G. III, 60.

Amor — casus cognoscere nostros. Verg. Aen.
II, 10. Lygdamus hic situs est; dolor huic et cura Neae-
rae, coniugis ereptae, causa perire fuit. Tibull. III,
2, 30.

Cura tibi, divom effigies et templa tueri Verg.
Aen. VII, 443.

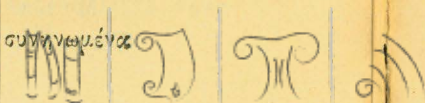
Nec modus inserere atque oculos imponere
simplex. Verg. Georg. II, 73.

Dique deaque omnes, studium quibus arva tueri.
Verg. Georg. II, 73.

Tempus, ornare pulvinar deorum dapibus Saliari-
bus. Hor. Carm. I, 37, 4.

Afflictumque fuit tantus adire timor. Ovid. Trist.
I, 7, 12.

Ἐκ δὲ τούτων συναπτὰ ἐξῆς τῷ ἀπαρέμφατῷ συναγεμένα



ούσιαστικά, ὡς amor mihi est (πεζῶς cupio), cura mihi est
(πεζῶς curae mihi est), timor mihi est (πεζῶς timeo),
nulla potestas est (πεζῶς fieri non potest, ut.)

2. Τοιαῦτα ἐπιθέτα εἰσι: aptus, artifex, bonus, callidus,
docilis, doctus, efficax, felix, indocilis, indoctus, inops,
inscius (nescius), largus, minor (ἀντὶ impar), novus (ἀν-
τὶ imperitus, τῷ Sil. Italicus ἴδιον), par, peritus, rudis, sci-
tus, sollers, vetus (ἀντὶ peritus, ὡσαύτως μόνον παρὰ Sil.
Italicus). Πρὸς τούτοις: celebrer, nobilis, asper, audax, ferox,
fortis, ingens, pugnax, saevus, superbus, trux, pavidus, ti-
midus, acer, celer, docilis, facilis, impiger, lentus, parcus,
pernix, piger, promptus, segnis, impotens, πρὸς δέ: blandus,
durus (τουτέστι ineptus), eximius, lenis, cautus, certus,
dolosus, laetus, memor, pertinax, praetrepidus, spatiosus
π. γ'.

Silva montanas oculere apta feras. Ovid. Fast.
II, 246. Nec ponere lucum artifices, nec rus sa-
turum laudare. Pers. Sat. I, 70.

Bonus calamos inflare leves — dicere versus.
Verg. Ecl. V, 4.

Callidus, quicquid placuit, iocoso condere furto.
Hor. Carm. I, 40, 7.

Doctus cantare Catullum. Hor. Serm. I, 10, 19.
(ἀλλὰ: fandi doctissima Cymodocea. Verg. Aen. X,
225.)

Efficax, eluere amara curarum. Hor. Carm. IV, 12,
20.

Felix et ponere vitem et prensos domitare bo-
ves. Verg. Georg. I, 284.

Indocilis pauperiem pati Hor. Carm. I, 4, 18.

Indoctus iuga ferre nostra Hor. Carm. II, 6, 2.

Inops laudis conscendere culmen. Prop. II, 40, 25.

Nescia fallere vita. Verg. G. II, 467.

Largus, spes novas donare. Hor. Carm. IV, 12, 20.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ



Minor, certasse fatis. Sil. It. V, 76.
 Novus ferre iugum. Sil. It. 16, 332.
 Et cantare pares et respondere parati. Verg. Ecl. VII, 5.
 Sollers, nunc hominem ponere, nunc deum. Hor. Carm. IV, 8, 8.
 Vetus bellare. Sil. It. 5, 565.
 — Generasse pios quondam celeberrima fratres (carane.) Sil. It. 14, 197.
 Hunc equis illum superare pugnis nobilem. Hor. Carm. I, 12, 26.
 Audax, omnia perpeti. Hor. Carm. I, 3, 25.
 Aurum inreperitum spernere fortior, quam cogere humanos in usus. Hor. Carm. III, 3, 49.
 Ingens ferre mala. Sil. It. 10, 216.
 Saevus opprobria fingere in quemvis. Hor. Epist. I, 13, 30.
 Non ille pro caris amicis.
 Aut patria timidus perire. Hor. Carm. IV, 19, 52.
 Codrus pro patria non timidus mori. Hor. Carm. III, 19, 2.
 Acer iuga Pyrenes venatibus metiri. Sil. It. 3, 383.
 Celer (luna) pronos volvere menses. Hor. Carm. IV, 6, 40.
 Faciles nimium laesis diffidere rebus. Sil. It. 11, 6.
 Impiger hostium vexare turmas et frementem mittere equum medios per ignes. Hor. Carm. IV, 14, 22.
 Segnes nodum solvere Gratiae. Hor. Carm. III, 21, 22.
 Impotens (i. e. immoderatus) quidlibet sperare. Hor. Carm. I, 37, 10.
 Blandus, auritas fidibus canoris ducere quercus. Hor. Carm. I, 12, 13.
 Durus componere versus. Hor. Sat. I, 4, 8.
 Eximius, animam servare sub undis. Lucan. 3, 697.
 Lenis precibus fata recludere. Hor. Carm. I, 24, 47.

Cautus dignos assumere (amicos). Hor. Serm. I, 6, 50.
 Dolosus, ferre pariter iugum. Hor. Carm. I, 35, 28.
 Gens laeta domare labores. Sil. It. 3, 575.
 Fortuna ludum insolentem ludere pertinax. Hor. Carm. III, 29, 50.
 Laetari praetrepidum cor. Pers. II, 54.
 Μάλιστα προσλαμβάνουσι τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ τοῦ σούπινου εἰς u τὰ : facilis, difficilis, dignus, indignus, exiguus, foedus, horridus, inivius, levis, lubricus, aptus, manifestus, mollis κ. α.
 Planites facilis adiri. Sil. It. 12, 163.
 Populi flecti nova dulcedine pugnae difficiles. Stat. Theb. 3. 449.
 Si quis erat dignus describi. Hor. Sat. I, 43.
 Ademtus Hector tradidit fessis leviora tolli Pergama Graiis. Hor. Carm. II, 4, 10.
 Non erat apta legi. Ovid. Fast. II, 254.
 Ἐν ταῖς μετοχαῖς σημειωτέαι : suetus, assuetus, conjuratus, damnatus, paratus (καὶ ἐν τῷ καλῷ πεζῷ, ὅμως ἐν τῇ συντάξει ταύτῃ λίαν ποιητικῶς,) praesens π. χ.
 Eryx in proelia suetus.
 Ferre manum. Verg. Aen. V, 402.
 Fluctus assueta minores ferre rates. Stat. Silv. IV, 4, 99.
 (Graecia) coniurata tuas rumpere nuptias. Hor. Carm. I, 15, 7.
 Coniurati coelum rescindere fratres. Verg. Georg. I, 280.
 Damnati terga dedisse. Sil. It. X, 655.
 Pars et certare parati. Verg. Aen. V, 108.
 (Fortuna) praesens, vel imo tollere de gradu
 Mortale corpus. Hor. Carm. I, 35, 2.

δ.) Καὶ μετὰ τινὰ ῥήματα τιθέασιν οἱ ποιηταὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ τῆς μετοχῆς τοῦ futuri passivi (Graecismus).
 Dederatque comas diffundere ventis. Verg. Aen. I, 332.
 Argenti magnum dat ferre talentum. Verg. Aen. V, 248.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΠΡΙΟΥ

έ.) Μάλιστα συχνή (ἐν τῷ πεζῷ μόνον ἐνίοτε παρὰ Λιβίῳ καὶ Τακίτῳ) ἐστὶ ἡ χρῆσις τοῦ τριτοπροσώπου est μεθ' ἐνὸς ἀπαρεμφάτου, ὡς τὰ πολλὰ activi, σπανιώτερον passivi· ὁμοίως τῷ Ἑλληνικῷ ἐστὶ μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου, ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ licet.

Est quadam prodire tenus, si non datur ultra. Hor. Epist. I, 1, 32.

Mansuri oppidulo, quod versu dicere non est. Hor. Serm. I, 5, 87.

Vos (Dii) fallere quos non est. Ovid. Trist. I, 2, 110. Ὁμοίως ἐστὶ ὁ τύπος : sit μεθ' ἐνὸς ἀπαρεμφάτου, εἰς δὴλωσιν εὐχῆς τινος, ἀνάλογος τῷ Ἑλληνικῷ : γένοιτο, ἔστω, ὁμοίως ne sit, non sit, ὡς μὴ εἴη, μὴ γένοιτο.

Mihi sit stygios ante intravisse penates

Talia quam videam. Sil. It. VI, 484.

Blanditiis animum furtim prendere nunc sit. Ovid. A. a. I, 619.

Tunc mihi non oculis sit timuisse meis. Tib. I, 6, 24.

ς'.) Ὁμοίως ἐστὶ ὁ : non deficit me.

Nec me deficiet, nautas rogitare citatos. Prop. I, 8, 23. ἀντι : non desino, non desisto ὡς καὶ : non desum, non absum μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου (πρὸς τὸ γαλλικὸν : je ne manque pas), ἀντι : non intermitto, nunquam non facio, ἐξαιρέτως παρὰ Σιλίῳ Ἰταλικῷ.

Pascere nec Poenus pravum aut nutrire furorem

Deerat Sil. VII, 497.

Nec densae trepidis absunt se involvere nubes

Cessaruntque aquilis. Sil. VIII, 636.

ζ'.) Οἱ κωμικοὶ, μάλιστα ὁ Πλάυτος, προστιθέασιν ἐνίοτε τῷ verbo finito τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ αὐτοῦ ῥήματος πλεοναστικῶς.

Nunc domum properare propero. Plaut. Aul. II, 2, 4.

(πρὸς τὸ εἶναι)

Pergin' vero pergere ? Plaut. Poen. I, 3, 24.

*) Ὁ, καὶ ἐν τῷ ζῶντι διηγηματικῷ πεζῷ οὐκ ἀήθης infinitivus historicus, ἐστὶ παρὰ τοῖς ἐπικοῖς, μάλιστα παρὰ Ὀυεργλίῳ, πολὺ συχνός.

— — Ulixes

Criminibus terrere novis, hinc spargere voces

In volgum ambiguas et quaerere conscius arma. Verg. Aen. II, 96 — 98.

§ 106.

ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΜΕΤ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

α.) Ἡ ἐν τῇ accusativus cum infinitivo, ὅταν ἡ αὐτὴ ὑποκείμενον ᾖνε, καὶ ἐν τῷ πεζῷ ἀπαντωμένη ἔλξῃ τῆς δοτικῆς ἐν τῷ : licet mihi esse (otioso) ἐφικνεῖται παρὰ ποιηταῖς, πλὴν τοῦ licet, καὶ εἰς ἄλλα δοτικῆ προσώπου συνταττόμενα ῥήματα· οἷον est, contingit, convenit, expedit, prodest, satis est, dare καὶ concedere.

Atqui licet esse beatis. Hor. Serm. I, 1, 19.

Quidve mali fuerat nobis, non esse creatis. Lucr. V, 175.

— Iovis esse nepoti.

Contigit haud uni. Ovid. Met. XI, 279.

Σημ. Ὁ Velleius Paterculus καὶ Val. Maximus μιμοῦνται τοῦτο, π. χ. fratri mihi que contigit destinari praetoribus. Vell. II, 124. Maximo tibi et civi et duci evadere contigit. Val. M. V, 4.

Mihi bonae necessum est esse ingratiis. Plaut. Cist. II, 3.

Nec fortibus illic profuit armentis, nec equis velocibus esse. Ovid. Met. VIII, 554.

Da mihi fallere, da iusto sanctoque videri. Hor. Epist. I, 16, 61.

Vobis immunibus huius esse mali dabitur. Ovid. Met. VIII, 690.

ΙΑΚΩΒΑΚΕΙΟΥ esse poetis non homines, non di, non concess-
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ
ΠΡΟΣ Α. Π. 373.

β.) Ἐντὶ τῆς accusativus cum infinitivo, ὅταν ἡ αὐτὴ ἀντικείμενον ᾖνε, εὐρίσκεται ἐν τῇ δεινῇ ποιητικῇ γλώσσῃ συχνάκις ἐγκαρσία τις ἐρωτηματικῇ πρότασις μετὰ τοῦ ut, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῖς: vides? videsne? nonne vides? Πλειστάκις παρ' Ὀρατίω οἶον

Vides, ut alta stet nive candidum Soracte? Hor. Carm. I, 9, 1.

Vides, ut pallidus omnis coena desurgat dubia? Hor Serm. II, 2, 76.

Nonne vides, ut nudum remigio latus —

Antennaeque gemant? Hor. Carm. I, 14, 3.

Καὶ ἐπὶ ἄλλοις verbis sentiendi.

Adspice — uda sit ut lacrimis ianua facta meis! Ovid. Am. I, 6, 18.

Tute scis — mea consilia ut tibi credam omnia. Terent. Eun I, 2, 47.

γ.) Ἡ σύνταξις τῆς accusativus cum infinitivo πάσχει παρὰ ποιηταῖς τὰς ἐξῆς, μάλιστα τοῖς Ἑλλήσι ὁμοίως, ἀδειῶς:

1.) Αἰαίτιατικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν me, te, se κ.τ.τ. ἐν ἴσοις ὑποκειμένοις Ἑλληνικῶς συχνάκις παραλείπονται.

An, ut ignotum, dare nobis verba putas? Hor. Serm, I, 3. 22.

2.) Ἐντὶ τῆς αἰτιατικῆς μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν ἴσοις ὑποκειμένοις ἐνίοτε ἐστὶ ἡ nominativus cum infinitivo μετὰ verba sentiendi καὶ declarandi ὡσαύτως κατὰ τὸ Ἑλληνικὸν παράδειγμα ἐν χρήσει.

Rettulit Ajax esse Jovis pronepos. Ovid. Met. XIII, 141.

Uxor invicti Jovis esse nescis? Hor. Carm. III, 27, 73.

Εἰ καὶ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ esse nescis νὰ κῆται δύναται ἀντὶ τοῦ non vales, ἢ audes, esse.

Phaselus ille, quem videtis hospites, ait fuisse navium celerrimus. Catull. IV, 1, 2.

Ἄμφοτέρας τὰς συντάξεις συνδέει ὁ Προπέρτιος III, 6, 40.

me quoque consimili impositum torquerier igni iurabo et his sex integer esse dies.

3) Τέλος ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ χρῆσις τῆς participii praeteriti ἀντὶ τῆς accus. cum inf. παρὰ Οὐεργιλ. Aen II, 377 sensit medios delapsus in hostes. (ἤσθετο ἐμπεσόν.)

Σημ. Μετὰ τὰ τὴν σύνταξιν τῶ ut, ne, ἢ πλαγίαν τινὰ ἐρώτησιν ἐπιζητοῦντα ῥήματα γίνονται παρὰ ποιηταῖς, ἐν τῷ πεζῷ λίαν σπανίως, πρόληψις τις Ἑλληνικῶς. Τὸ ὑποκείμενον γὰρ τῆς παρεπομένης προτάσεως ποιοῦσι ἀντικείμενον τῆς κυρίας ἐν αἰτιατικῇ μετὰ ὑποτακτικῆς. Ἐν τοῖς σπανίοις πεζοῖς παραδείγμασι σημειοῦμεν: rem frumentariam ut satis commode supportari posset, timebat. Cæs. 6, G. I, 39. Rem vides quomodo se habeat. Cic. ad fam. IV, 1. Ποιητικὰ δὲ παραδείγματα, μάλιστα παρὰ τοῖς κωμικοῖς, εἰσὶ συχνά.

Nimis hercle ego illum corvum ad me veniat, velim. Plaut. Aul. IV, 6, 4.

Ego te faciam, miserrimus mortalium uti sis. Plaut. Aul. III, 2, 29.

Nunc propterea, quod me meus herus fecit ut vigilarem. Plaut. Amph. I, 1, 141.

Te faciam ut scias. Plaut. Asin. I, 1, 3.

Istam nunc times, ne illum talem praecipiat tibi. Ter. Eun. I, 2, 80.

Metuo fratrem, ne intus sit. Ter. Eun. III, 5, 62.

Scin' me, in quibus sim gaudiis? Ter. Eun. V, 9, 5.

Sed servum meum Strobilum miror, ubi sit. Plaut. Aul. IV, 7, 16.

§ 107.

METOXAL.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΡΙΟΥ τῶν χρῆσιν τῶν Participia perfecti deponentium ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΛΙΝΗΣ (Zumpt § 632.) προτιμῶμεν εἰς τὴν ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ποιητικὴν γλῶσσαν τὰς ἐξῆς ἄτε συχνωτέρως : abominatus. Hor. Epod. XVI, 8. Comitatus. Verg. Aen. I, 316. (ὁ τύπος comitare ἀπαντᾶται : Ovid. Trist. V, 4, 25. Ovid Met. XIII, 55). Detestatus. Hor. Carm. I, 1, 24. Dignatus. Verg. Aen. III, 475. Exorsus. Verg. Aen. X, 411. Fabricatus. Ovid. Met. I, 259. Lamentatus. Sil. It. XIII, 711. Metatus. Hor. Sat. II, 2, 114. Moratus. Ovid. Am. I, 8, 82. Oblitus. Verg. Ecl. IX, 53. Pactus. Hor. Od. III, 3, 22. Pollicitus. Ovid. Heroid. VI, 110. Πολλὰ παραδείγματα ἄλλων εὐρίσκει τις παρὰ τοῖς Ἑρμηνεύσι τοῦ Ὀβιδ. Met. X, 28. Ἴδε Vossius de Anal. I. I. III, 6, IV, 44.

β.) Εὐρίσκει δὲ τις ἀνάπαλιν ἐν αὐτοπαθεῖ σημασία χρηστὰς τὰς ἐξῆς participia praesentis activi : vertens (i. e. qui vertitur). Annuā conficiens vertentia tempora cursu. Cic. in Arato. Volvens· οἷον volventibus annis. Verg. Aen. I, 234. Volventia plaustra. Verg. Georg. I, 163. Rotans. Verg. Aen. X, 362.

γ.) Τινῶν verba neutra εἰσὶν αἱ μετοχαὶ perfecti καὶ futuri passivi χρησταί. Decurso limine vitae, Lucret. III, 4056. Erratis laeti vescuuntur in agris, ἤγουν pererratis. Ovid. Fast. III, 655. Virque mihi demto fine carendus abest. Ovid. Heroid. I, 50. Iurandasque tuum per nomen ponimus aras. Hor. Epist. I, 1, 16. Nulla parte pigendus erit. Ovid. Heroid VII, 110. Nox vigilanda venit. Tibul. I, 276.

δ.) Τισὶ participia perfecti deponentium χρῶνται ὡς praesentia· οἷον operatus ἀντὶ operans, locutus ἀντὶ loquens. Verg. G. I, 339. 494. II, 175. Ovid. Her. IX, 35. Horat. Sat. I, 6, 56. II, 7, 90. Verg. Aen. I, 69. Καθάπερ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ πολλάκις μετὰ τοῦ ἀορίστου τοῦ verbi finiti καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ ἀορίστου ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἐνεστώτος συνδέεται.

ε.) Κεῖται δὲ ἐνίοτε ἡ μετοχὴ praesentis ἀντὶ τῆς ἑλλειπούσης participium perfecti activi· οἷον carpentes iter ἀντὶ emensi. Hor. Sat. I, 5, 95.

ς.) Τὴν ἔνδειαν τῆς μετοχῆς τοῦ esse περιῶνται οἱ Λατῖνοι ποιηταὶ ἐνίοτε ἀντὶ — βεβαίως σκληρῶν — παραλείψων νὰ καθιστῶσιν· οἷον sine pondere (sc. ὄντα) habentia pondus. Ovid. Met. I, 20, ὅπου sine pondere ὡς ἡ δοτικὴ ὀνόματός τινος κεῖται.

ζ.) Σημειωτέα ἡ ποιητικὴ χρῆσις τῆς participii perfecti passivi τοῦ ἀμέσως προηγουμένου ῥήματος, ὅπερ, ἐπαναλαμβάνόμενον, τοῦ μὴ ποιητικοῦ is ἐν ταῖς casibus obliquis ὑπέχει χώραν καὶ ἐν ταύτῳ τὴν ὑπόθεσιν μᾶλλον ἐξαιρεῖ. οἷον Congeriem secuit sectamque in membra redegit Ovid. Met. I, 33. Si quis emat citharas, emptas comportet in unum. Hor. Sat. II, 3, 104.

η.) Ποιητικὴ τις περιφρασις τοῦ ῥήματος γίνεται ἐνίοτε μετὰ τοῦ dare καὶ τῆς μετοχῆς perf. passivi· οἷον ubi prima fides pelago, placataque venti dant maria. Verg. Aen. III, 69 (h. e. placant). Haec ego vasta dabo (h. e. vastabo). Verg. Aen. IX, 323. Πλεονάκις παρὰ τοῖς κωμικοῖς : effectum dabo (h. e. efficiam). Terent. Eun. II, 1, 7. Si vivo, adeo exornatum dabo, adeo depexum· (h. e. exornabo, depexam). Terent. Heaut. V, 1, 77.

θ.) Ὅτι τὸ οὐδέτερον μετοχῆς τινος fut. pass. μετὰ τῆς πτώσεως συνδέεται ἢ τὸ ῥῆμα συντάττεται, οὐ παντελῶς μὲν ἀμοιρεῖ τῆς χρήσεως τοῦ πεζοῦ, οἷον Cic. de sen. 2 : tanquam longam aliquam viam confeceris, quam nobis quoque ingrediendum sit· εὐρίσκονται δὲ τοιαῦτα παραδείγματα παρὰ ποιηταῖς πολλῶ πλείονα : alia arma Latinis quaerenda, aut pacem Troiano a rege petendum. Verg. Aen. XI, 230 (αἰτητέον εἰρήνην). Πλειστάκις παρὰ Λουκρητίῳ· οἷον aeternas quoniam poenas in morte timendum. Lucr. I, 111. Addendum partes alias. Lucr. II, 491. Περ. I, 139, 382, II, 1128. III, 392, 626. IV, 779. V, 45. VI, 317. Καὶ παρὰ Πλάτῳ. Trin. IV, 2, 27. Hercle, opinor mihi advenienti

hac nocte agitandum est vigilias. Nemesian. egn. 423. Sed non Spartanos tantum tantumve Molossos pascendum catulos.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

ποιητικὴν γλῶσσαν τὰς ἐξῆς ἄτε συγκριτέρας : abominatus. Hor. Epod. XVI, 8. Comitatus. Verg. Aen. I, 316. (ὁ τύπος comitare ἀπαντᾶται : Ovid. Trist. V, 4, 25. Ovid Met. XIII, 55). Detestatus. Hor. Carm. I, 1, 24. Dignatus. Verg. Aen. III, 475. Exorsus. Verg. Aen. X, 411. Fabricatus. Ovid. Met. I, 259. Lamentatus. Sil. It. XIII, 714. Metatus. Hor. Sat. II, 2, 114. Moratus. Ovid. Am. I, 8, 82. Oblitus. Verg. Ecl. IX, 53. Pactus Hor. Od. III, 3, 22. Pollicitus. Ovid. Heroid. VI, 110. Πολλὰ παραδείγματα ἄλλων εὐρίσκει τις παρὰ τοῖς Ἑρμηνεύσι τοῦ Ὀβιδ. Μετ. X, 28. Ἴδε Vossius de Anal. I. I. III, 6, IV, 11.

β'). Εὐρίσκει δὲ τις ἀνάπαλιν ἐν αὐτοπαθεῖ σημασία χρηστὰς τὰς ἐξῆς participia praesentis activi : vertens (i. e. qui vertitur). Annua conficiens vertentia tempora cursu. Cic. in Arato. Volvens οἷον volventibus annis. Verg. Aen. I, 234. Volventia plaustra. Verg. Georg. I, 163. Rotans. Verg. Aen. X, 362.

γ'). Τινῶν verba neutra εἰσὶν αἱ μετοχαὶ perfecti καὶ futuri passivi χρησταί. Decurso limine vitae, Lucret. III, 4056. Erratis laeti vescuuntur in agris, ἤγουν pererratis. Ovid. Fast. III, 655. Virque mihi demto fine carendus abest. Ovid. Heroid. I, 50. Iurandasque tuum per nomen ponimus aras. Hor. Epist. I, 4, 16. Nulla parte pigendus erit. Ovid. Heroid VII, 110. Nox vigilanda venit. Tibul. I, 276.

δ'). Τισὶ participia perfecti deponentium χρῶνται ὡς praesentia οἷον operatus ἀντι operans, locutus ἀντι loquens. Verg. G. I, 339. 494. II, 175. Ovid. Her. IX, 35. Horat. Sat. I, 6, 56. II, 7, 90. Verg. Aen. I, 69. Καθάπερ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ πολλὰκις μετὰ τοῦ ἀορίστου τοῦ verbi finiti καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ ἀορίστου ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἐνεστώτος συνδέεται.

ε'). Κεῖται δὲ ἐνίοτε ἡ μετοχὴ praesentis ἀντι τῆς ἑλλειπούσης participium perfecti activi οἷον carpentes iter ἀντι emensi. Hor. Sat. I, 5, 95.

ς'). Τὴν ἐνδειαν τῆς μετοχῆς τοῦ esse πειρῶνται οἱ Λατῖνοι ποιηταὶ ἐνίοτε ἀντι — βεβαίως σκληρῶν — παραλείψων νὰ καθιστώσιν οἷον sine pondere (sc. ὄντα) habentia pondus. Ovid. Met. I, 20, ὅπου sine pondere ὡς ἡ δοτικὴ ὀνόματός τινος κεῖται.

ζ'). Σημειωτέα ἡ ποιητικὴ χρῆσις τῆς participii perfecti passivi τοῦ ἀμέσως προηγουμένου ῥήματος, ὅπερ, ἐπαναλαμβάνόμενον, τοῦ μὴ ποιητικοῦ is ἐν ταῖς casibus obliquis ὑπέχει χώραν καὶ ἐν ταύτῃ τὴν ὑπόθεσιν μᾶλλον ἐξαιρεῖ. οἷον Congeriem secuit sectamque in membra redegit Ovid. Met. I, 33. Si quis emat citharas, emptas comportet in unum. Hor. Sat. II, 3, 104.

η'). Ποιητικὴ τις περιφρασις τοῦ ῥήματος γίγνεται ἐνίοτε μετὰ τοῦ dare καὶ τῆς μετοχῆς perf. passivi οἷον ubi prima fides pelago, placataque venti dant maria. Verg. Aen. III, 69 (h. e. placant). Haec ego vasta dabo (h. e. vastabo). Verg. Aen. IX, 323. Πλεονάκις παρὰ τοῖς κωμικοῖς : effectum dabo (h. e. efficiam). Terent. Eun. II, 1, 7. Si vivo, adeo exornatum dabo, adeo depexum (h. e. exornabo, depexam). Terent. Heaut. V, 1, 77.

θ'). Ὅτι τὸ οὐδέτερον μετοχῆς τινος fut. pass. μετὰ τῆς πτώσεως συνδέεται ἢ τὸ ῥῆμα συντάττεται, οὐ παντελῶς μὲν ἀμοιρεῖ τῆς χρήσεως τοῦ πεζοῦ, οἷον Cic. de sen. 2 : tanquam longam aliquam viam confeceris, quam nobis quoque ingrediendum sit εὐρίσκονται δὲ τοιαῦτα παραδείγματα παρὰ ποιηταῖς πολλῶν πλείονα : alia arma Latinis quaerenda, aut pacem Troiano a rege petendum. Verg. Aen. XI, 230 (αἰτητέον εἰρήνην). Πλειστάκις παρὰ Λουκρητίω οἷον aeternas quoniam poenas in morte timendum. Lucr. I, 111. Addendum partes alias. Lucr. II, 491. Πρβ. I, 139, 382, II, 1128. III, 392, 626. IV, 779. V, 45. VI, 317. Καὶ παρὰ Πλάτῳ. Trin. IV, 2, 27. Hercle, opinor mihi advenienti hac noctu agitandum est vigilias. Nemesian. egn. 123. Sed non Sparlanos tantum tantumve Molossos pascendum catulos.

§ 108.

ΤΡΟΠΟΙ.

Οἱ τρόποι (ἀλληγορικαὶ φράσεις) εἰσὶν ἐν χρήσει ὡς μέσα πλουσίου τινὸς ζῶντος καὶ πεποικιλμένου λόγου ἐν πλεόν ἐλευθέρω, τολμηρῶ τρόπῳ παρά ποιηταῖς ἢ παρά τοῖς πεζογράφοις. Οἱ συνήθεις τρόποι εἰσὶν :

α.) Ἡ μετωνυμία. Ἐνταῦθα ἀνήκει :

1) Μάλιστα ἢ χρήσις τοῦ θεϊκοῦ ὀνόματος ἀντὶ τοῦ τῷ θεῷ ἀνήκοντος πράγματος. Bacchus amat colles (ἀντὶ vinum). Verg. G. II, 113. Cereremque (panem) canistris expediunt. Aen. I, 701. Tentare Thetin (mare). Ecl. IV, 32. Ut vigil infusa Pallade (oleo) flamma solet. Ovid. Trist. IV, 5, 5.

2) Ἡ ὀνομασία τῆς ὕλης ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς συγκειμένου πράγματος, ἢ τοῦ αἰσθητοῦ μέσου ἢ σημείου ἀντὶ τοῦ ποιητοῦ ἢ ἐπιστήμου πράγματος. Agrestem tenui meditabor arundine musam. Verg. Ecl. VI, 8. Nantica pinus (navis). Phidiarum vivebat ebur. Ἐντεῦθεν τὰ τοῦ Ὀδεργίλιου : fistula, avena, arundo, ἀντὶ τοῦ μαλακοῦ βουκολικοῦ, tuba ἀντὶ τοῦ ἠρωϊκοῦ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ : lyra, cithara, barbiton fides ἀντὶ τοῦ λυρικοῦ, soccus ἀντὶ τοῦ κωμικοῦ, cothurnus ἀντὶ τοῦ τραγικοῦ ποιήματος. Πρὸς τούτοις αἱ φράσεις : toga, olea, clausum Jani templum ἀντὶ pax ; laurus, palma ἀντὶ victoria καὶ ἄλλα πολλά.

3) Ἡ ὀνομασία τοῦ κτήτορος ἀντὶ τοῦ κτήματος. Proximus ardet Ucalegon. Aen. II, 312.

4) Ἡ χρῆσις τοῦ πατρωνυμικοῦ ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος : Anchisiades ἀντὶ Aeneas, Aeacides ἢ Pelides ἀντὶ Achilles κ.τ.τ. (ἀντονομασία).

β.) Ἡ συνακδοχὴ (χρῆσις τοῦ εἰδικοῦ ἀντὶ τοῦ γενικοῦ, τοῦ μέρους ἀντὶ τοῦ ὅλου καὶ ἀνάπαλιν.)

1) Τὸ species ἀντὶ τοῦ genus φιλῆ μάλιστα ἢ λυρική ποίη.

ησις ἐν διηγήσεσι καὶ παραβολαῖς. Παράβαλε τὰς φράσεις : populus, pinus, quercus, ornus ἀντὶ arbor, πρὸς τούτοις : rosa, viola ἀντὶ flos, Tanais, Rhodanus, Tiberis ἀντὶ flumen καθόλου· Africus, Notus, Boreas ἀντὶ ventus. Τὰ εἰδικὰ ὀνόματα τῶν ὄρεων, Caucasus, Taurus κ.τ.τ. ἀντὶ mons καθόλου· Falernum, Chium ἀντὶ vinum καθόλου· Adria, Tyrrhenum, Aegeum ἀντὶ mare καθόλου. Παροδείγματα ὡς : Mauri iacula, Syra merx, pinus ingens albaque populus, εὐρίσκονται σχεδὸν ἐν ἐκάστη τοῦ Ὀρατίου ᾠδῇ :

Non semper imbres nubibus hispidos
Manant in agros, aut mare Caspium
Versant inaequales procellae
Usque ; nec Armeniis in oris,

Amice Valgi, stat glacies iners
Menses per omnes, aut Aquilonibus
Querceta Gargani laborant
Et foliis viduantur orni.

Carm. lib. II, Od. 9.

Ἐνταῦθα ἀνήκουσι φράσεις, ὡς : qui profundum Danubium bibunt ἀντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ Hor. Carm. IV, 15, 21. Me peritus discet Iber, Rhodanique poter. Hor. Carm. II, 20, 20.

2) Pars pro toto. Tecta ἀντὶ domus, moenia ἀντὶ urbs· puppis, prora, carina, trabs ἀντὶ navis, ὧν καὶ αἱ ὄραι τοῦ ἔτους, ἀντὶ τοῦ ἔτους εἰσὶν, οἶον :

Tertia dum Latio regnantem viderit aestas
Ternaque transierint Rutulis hiberna subactis. Verg. Aen. I, 265.

Quattuor auctumnos Pleias arta facit. Ovid. Pont. I, 4, 12.

Post certas hiemes uret Achaicus
Ignis Pergameas domus. Hor. Carm. I, 15.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΠΟΥ

καταλεκτέα, οἷον quis desiderio sit pudor aut modus tam cari capitis. Hor. Carm. I, 24, 1. (ὁ κοινὸν — Ἰσμήνης κάρσα Σοφ. Ἄντ. ν. 1.)

3) Καὶ τὴν ἀντίστροφον περίστασιν συγχωρεῖ ἡ ποιητικὴ γλῶσσα, λέγω τὸ γενικὸν ἀντὶ τοῦ εἰδικοῦ. Clarior sidere (sole). Hor. Carm. III, 1, 42. Ignes minores (sidera) Hor. Carm. I, 12, 47. Triste lignum (arbor). Hor. Carm. II, 43, 14.

γ.) Ἡ μεταφορὰ ἔχει ἐκτεταμένον, ἰδίῳ τι πεδίον ἐν τῇ ποιητικῇ γλώσσῃ.

1) Καὶ ἐνταῦθα ἐστὶ ἐν ἐπιθέτοις καὶ ῥήμασι, προσωποποιίας κ.τ.τ. ἡ ποιητικὴ φράσις καθόλου ἢ πλέον τολμηρὰ, οἷον Eurus per Siculas equitavit undas. Hor. Carm. IV, 4, 44. Florentia lumina flammis. Lucr. IV, 451. Ἠρβ. florentes aere catervas. Aen. VII, 804.

2) Ἡ κατάχρησις, τουτέστι ἡ δοκοῦσα ἀτοπος ἐνωσις πολλῶν μεταφορῶν ἀπαντᾶται ὁσαύτως παρὰ ποιηταῖς ἐν μείζονι ἐλευθερίᾳ. Sorbent avidae praecordia flammae. Ovid. Met. IX, 172.

3) Ἡ μετάληψις ἐστὶ πολλαπλάσιός τις τρόπος ἐν μιᾷ φράσει. Nec dum decimas emensus aristas. Claud. cons. Hon. IV, 372. ὅπου aristae ἀντὶ messes, messes ἀντὶ aestates, καὶ τοῦτο ἀντὶ annis κεῖται, ἄρα γίγνεται διπλῆ συνεχδοχὴ καὶ μετωνυμία.

§ 109.

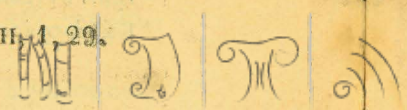
ΣΧΗΜΑΤΑ.

α.) Ὑπερβολὴ καὶ ἔμφασις δηλοῦσι τὸ μέγιστον κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐπιστροφῶς. Παραδείγματα :

Quis non Latino sanguine pinguior
Campus sepulcheris impia proelia
Testatur auditumque Medis
Hesperiae sonitum ruinae



Hor. Carm. II, 1, 29.



Ἦνα τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφατικῶς σημάνη, λέγει ὁ Οὐδεργίλιος Aen. II, 262 περὶ τῶν Ἑλλήνων ἠρώων : demissum lapsi per funem.

β.) Ἀντανάλασις. Ἐπιστροφή τῆς αὐτῆς λέξεως μετ' ἄλλης ὁμοῦ σημασίας (eiusdem verbi contraria significatio. Quintil. IX, 90, 68.)

γ.) Ἐπανάληψις. Ἐπιστροφῆς παλλιλλογία τῆς αὐτῆς λέξεως ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει τοῦ στίχου ἢ καὶ τοῦ αὐτοῦ κώλου ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει τοῦ ἐλεγειακοῦ διστίχου.

Ambo florentes aetatibus, Arcades ambo : Verg. Ecl. VII, 4.

Qui bibit, inde furit ; procul hinc discedite, quis est Cura bonae mentis ! qui bibit, inde furit. Ovid. Fast. IV, 312.

δ.) Ἀναδίπλωσις. Δευτέρωσις :

— Sequitur pulcherrimus Astur,

Astur equo fidens. Verg. Aen. X, 180.

ε.) Ἐπ'ἀνοδος. Ἐπανάληψις ἐν ἀνεστραμμένη τάξει τῶν λέξεων :

Infelix Dido, nulli bene iuncta marito,

Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris. Auson. epith. 30

ς.) Πολύπτωτον. Ἐπανάληψις τῆς λέξεως κατὰ διαφόρους πτώσεις :

Una salus victis, nullam sperare salutem. Verg. Aen. II, 354.

Haeret pede pes densusque viro vir. Verg. Aen. X, 361.

ζ.) Παρονομασία (annominatio. Quint. IX, 3, 66.) Παίγμα λέξεως ἠρητημένον ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ ἤχου δύο τὴν σημασίαν διαφόρων λέξεων :

Tibi erunt parata verba, huic homini verbera. Terent. Ht. II, 2, 145.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΞΟΥΡΙΟΥ

η.) Πολύπτωτον καὶ ὁμοιότελευτον κατὰ Cicero : verba eundem referentia in cadendo sonum, similiter conclusa, π. γ. τὸ τοῦ Ἐννίου : haec omnia vidi inflammari, Priamo vi

vitam evitari, Jovis aram sanguine turpari. Τὸ σχῆμα τοῦτο ὡς τὰ πολλὰ ἀπέφρευον καὶ οἱ ποιηταὶ ὡς ἔμφρασις ἐπιτετη- δευμένης τέχνης.

θ.) Βραχυλογία. Συντομία, ἀφ' ἧς πολλὰ ἰδέαι ἐν μιᾷ λέξει συλλήθδην ἀναφαίνονται. *Portus ab accessu ventorum immotus.* Verg. Aen. III, 570, τουτέστι ab accessu v. liber et sic immotus. πρβ. *Recens a vulnere Dido.* Aen. VI, 430. *Terruit gentes, grave ne rediret seculum Pyrrhae.* Hor. Carm. I, 2, 5, τουτέστι terruit ut timerent, ne etc.

ι.) Ἀσύνδετον. Παράλειψις ὄλων τῶν συνδέσμων εἰς ταχέως ἐπ' ἀλλήλοις ἐπόμενα κῶλα :

Urbe, domo socias. Verg. Aen. I, 602.

κ.) Πολυσύνδετον. Ἐπισώρευσις τῶν αὐτῶν συνδέσμων, ἵνα ἐν ἑκάστων ὀξύτερον διακρίνωσι :

— *flerunt Rhodopeïae arces,*

Altaque Pangaea et Rhesi Mavortia tellus,

Atque Getae, atque Hebrus et Actias Orithyia. Verg. G. IV, 463.

ῶ καὶ ἡ ποιητικὴ ἐπισώρευσις τοῦ μόνου que ἀνήκει οἷον

Drymoque Xanthoque Ligeaque, Phyllodoceque. Verg. G. IV, 336.

ἐν τῷ πεζῷ μόνον ἐν τῷ quique χρηστέ: *mihī quique opti- me dicunt, quique id possunt.* Cic. de Or. I, 26.

λ.) Ἀναφορά. Ἐπιστροφῆς ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως

1) Ἐν ἀρχῇ κῶλου τινός (epizeuxis) :

me, me, adsum, qui feci, in me convertite ferrum. Verg. Aen. IX, 427. πρβ. Cic. Cat. I, 4 : *fuit, fuit ista quondam in rep. virtus.*

2) Ἐν ἀρχῇ περισσοτέρων κῶλων :

Vino forma perit, vino corrumpitur aetas,

Vino saepe suum nescit amica vitum. Propert. II, 33, 33.

μ.) Ἀντιθεσις. Ἐναντιότης, ἵνα τὴν ὑπερβολικὴν ἐπιτείνω- μεν :

Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas

regumque turres. Hor. Carm. I, 4, 13.

Ἡρὸς δὲ ἀνήκει τὸ

ν.) Ὁξύμωρον. Δοκοῦσα ἐναντιότης μεταξὺ τῶν λέξεων : μήτηρ ἀμήτωρ. Δῶρα ἄδωρα ἐχθρῶν κ.τ.λ. *Insaniens sapientia, strenua inertia* παρ' Ὀρατ.

Facili saevitia. Hor. Carm. II, 12, 26.

Impietate pia est. Ovid. Met. VIII, 477.

ξ.) Ἀποστροφή. Πρόσρησις ἀπόντων προσώπων καὶ δὴ ἀ- ψύχων πραγμάτων.

Troiaque nunc stares Priamique arx alta maneres. Verg. Aen. I, 56.

Credule, quid frustra simulacra fugacia captas ?

Quod petis, est nusquam. Ovid. Met. III, 432.

Συγχρότερον ἐν συνδέσει μετὰ τοῦ τρίτου προσώπου :

Inde domum repetens puppim conscendit Arion

Atque ita quaesitas arte ferebat opes.

Forsitan infelix, ventos undamque timebas etc. Ovid. Fast. II, 95.

Βλέπει τις βραδίως, ὅτι διὰ αὐτῆς τῆς οἰονεῖ προσωπικῆς κοινωνίας ἢ ἡδονῆ τοῦ ἀναγνώστου ἰσχυράν τινα ὄρμην λαμ- βάνει.

Ἡ ἀποστροφή γίνεταί μάλιστα καὶ ἐν διηγήσει δια- φόρων πραγμάτων ἐμψύχων καὶ ἀψύχων.

Haec Decios, Marios magnosque Camillos,

Scipiadas duros bello et te maxime Caesar. Verg. G. II, 470.

Vos quoque, flexipedes hederae venistis — Ovid. Met. X, 99.

ο.) Προσωποποιία (Sermocinatio Quint. IX, 2, 32).

Εἰσῆγησις λαλούντων προσώπων ἢ ἀψύχων ὄντων ὡς διαλε- γομένων καὶ πραγματευομένων, δι' ὧν ὁ ποιητὴς τὰς ἑαυτοῦ ἐπισημαστικὰς ἐπισημαστικὰς αὐτολαλούντων μόνον εἰς ὄντα ἐν χράσει, ὧν ἡ ἑπισημαστικὴ ἐπισημαστικὴ τινὰ διεγείρειν ἱκανὴ ἐστίν, ἐν ᾧ δὲ καλὴ ἢ φυσικὴ τοῦ τυχόντος πράγματος τὴν ἔκφρασιν ὀρίζει :

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ-ΕΚΔΟΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

Intererit multum, Davusne loquatur an heros ;
Maturusne senex, an adhuc florente iuventa
Fervidus et matrona parens, en sedula nutrix ;
Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli ,
Colchus, an Assyrius ; Thebis nutritus, an Argis.

Hor. A. P. 114 sq.

γλαφυρά χωρία διδάσκει : Verg. Aen. I, 498 sq. II, 77 sq.
Hor. Carm. IV, 4, 50 sp. Πρὸς τούτοις ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ
λαμπρὰ διήγησις τῆς Fama (Verg. Aen. IV, 474 sq) τῆς
Invidia (Ovid. Met. II, 773) καὶ ὁ λόγος τῆς πατρίδος
πρὸς Καίσαρα (Lucan. I, 486 sq.) κ.α.π.

π'.) Ἀποσιώπησις, quam idem Cicero reticentiam, Celsus
abticentiam, nonnulli interruptionem appellant, et ipsa ostendit
aliquid adfectus vel irae. Quint. IX. 2, 54, διακοπὴ τοῦ
κώλου ἐν λίαν τεταραγμένῳ λόγῳ :

Quos ego — sed motos praestat componere fluctus.

Verg. Aen. I, 135.

Cantando tu illum ? — Verg. Ecl. III, 25.

Τέλος πρὸς τὰς ποιητικὰς ἐλλείψεις καὶ πλεονασμούς, μνείαν
ἐποησάμεθα ἐν τοῖς προηγουμένοις παραγράφοις τοῦ ἐτυμολο-
γικοῦ καὶ συντακτικοῦ μέρους τοῦ κυριωτάτου ἰκανῶς.



ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΑΙ.Σ2.Φ3.0026

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ



ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Πωλείται παρά τῷ συγγραφεὶ δραχ. 3.



ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ